QAFAS TA' POLITIKA GĦAT-TFAL 2024-2030

NINVESTU FIT-TFAL TAGĦNA GĦAL FUTUR AĦJAR

GVERN TA' MALTA
MINISTERU GĦALL-POLITIKA SOĊJALI
U D-DRITTIJIET TAT-TFAL

Werrej

Daħla Tal-Ministru 5
Messaġġ tas-Segretarju Permanenti 7
Sommarju Eżekuttiv 9
Lista ta' Abbrevjazzjonijiet 11
Il-Viżjoni Tagħna 14
1.1 Introduzzjoni 15
1.2 Għaliex għandna bżonn qafas ta' Politika għat-Tfal? 15
1.3 L-Approċċ Tagħna 15
1.4 Prinċipji ta' Gwida tal-Qafas ta' Politika 16
1.4.1 Id-Drittijiet tat-Tfal 17
1.4.2 L-Aħjar Interessi tat-Tfal 17
1.4.3 Opportunitajiet Indaqs 17
1.4.4 Appoġġ ta' Kwalita' Għolja 17
1.5 Prijoritajiet Nazzjonali għal Prospetti Aħjar 18
1.6 Is-Suċċess tal-Ġenerazzjonijiet Futuri 19
Kapitlu 2: Kuntest Nazzjonali 20
2.1. Popolazzjoni 21
2.2. Il-Politiki Nazzjonali li Jappoġġaw it-Tfal 22
2.3. Il-Benessri tat-Tfal 24
2.3.1. It-Tfal fi ħdan il-Familja 25
2.3.2 Sfond Soċjoekonomiku 25
2.3.3 Is-Saħħa 26
2.3.4 L-Edukazzjoni 27
2.3.5. L-Ambjent 28
2.3.6. Il-Logħob, id-Divertiment, il-Kultura u l-Ispiritwalita' 31
2.3.7. Il-Parteċipazzjoni Demokratika 32
Kapitlu 3: Prijoritajiet Nazzjonali 34
It-Titjib tal-Benessri tat-Tfal 38
L-Appoġġ lill-Familji bit-Tfal 52
L-Għoti ta' Ambjent Aħjar ghat-Tfal 62
It-Tisħiħ tal-Parteċipazzjoni tat-Tfal 74
Kapitlu 4: Implimentazzjoni, Monitoraġġ u Evalwazzjoni 80
4.1 Implementazzjoni 82
4.2 Monitoraġġ u Evalwazzjoni 82
Il-Passi Li Jmiss 83

Lista ta' Tabelli

Tabella 1: Prijoritajiet Nazzjonali għal Prospetti Aħjar 18

Tabella 2: Prijoritajiet Nazzjonali tal-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030 36

Lista ta' Figuri

Figura 1: Distribuzzjoni tal-Popolazzjoni tat-Tfal għal kull Faxxa ta' Eta' 2013-2021 21

Figura 2: Tqegħid Taħt Ħarsien Alternattiv fl-2020 u 2021 25

Figura 3: Ambjent 64

ISBN 978-9918-0-0683-0

DAĦLA TAL-MINISTRU

L-Onor. Michael Falzon

Ministru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal

It-tfal tal-lum għandhom rwol ċentrali fit-tiswir kemm tal-preżent kif ukoll tal-futur tas-soċjetà tagħna. Waħda mill-prijoritajiet prinċipali tal-Istat tagħna dejjem kienet li naqdu u nipproteġu lit-tfal u liż-żgħażagħ tagħna; biex dawn ikollhom kwalità ta' ħajja tajba u jikbru biex jisfruttaw il-potenzjal sħiħ tagħhom. Dan il-**Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030** se jkun pass ieħor f'din id-direzzjoni. Billi jqiegħed enfasi fuq il-benessri, il-kuntentizza, u s-saħħa ta' uliedna, dan jallinja mal-missjoni nazzjonali usa' tagħna, li hija li nagħtu l-ħajja lill-għanijiet tal-Viżjoni Soċjali għal Malta 2035.

It-tfal u ż-żgħażagħ kollha għandu jkollhom l-istess drittijiet u opportunitajiet biex jirnexxu, ħielsa minn kull tip ta' diskriminazzjoni u xkiel. L-intenzjoni prinċipali ta' dan il-Qafas ta' Politika hija li jindirizza l-isfidi persistenti u emerġenti u jipproponi miżuri ta' politika konkreti għat-tfal biex jgħixu ħajja sikura, tajba għas-saħħa u sodisfaċenti fid-dinja tal-lum li dejjem tinbidel. Irridu nkomplu ninvestu f'soċjetà li tagħti s-setgħa u tkun ta' spalla għall-iżgħar membri tagħna, biex niżguraw li jkunu jistgħu jikbru f'kontributuri attivi, sodisfatti u produttivi għall-prosperità tan-nazzjon tagħna.

F'konformità mal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal (UNCRC, 1989), dan il-Qafas ta' Politika jadotta wkoll approċċ iċċentrat fuq it-tfal u jagħti prijorità lill-aħjar interessi tat-tfal fl-azzjonijiet kollha proposti sabiex jipprovdi protezzjoni speċjali għat-tfal fi kwalunkwe kuntest filwaqt li jirrikonoxxu l-vulnerabbiltà unika tagħhom.

Dan id-dokument ta' konsultazzjoni huwa riżultat ta' għadd ta' konsultazzjonijiet minn qabel li saru mal-partijiet ikkonċernati prinċipali, b'mod partikolari dawk li jaħdmu mill-qrib mat-tfal u għalihom. Madankollu nemmen ukoll li l-ebda politika dwar it-tfal m'għandha titfassal mingħajr ma jsemmgħu leħinhom. F'dan il-kuntest ħloqna pjattaformi diġitali ġodda għat-tfal biex ikunu jistgħu jagħtuna l-fehmiet tagħhom biex inkomplu niżguraw li dan il-Qafas ta' Politika jqis il-fehmiet tagħhom.

Il-popolazzjoni tat-tfal tagħna hija riżorsa sinifikanti għal pajjiżna. It-tfal huma element indispensabbli tas-soċjetà tal-lum u ta' għada. Li niżguraw l-aħjar riżultati possibbli għat-tfal u ż-żgħażagħ mhuwiex biss aspett importanti għall-ippjanar ekonomiku tagħna iżda wkoll imperattiv morali li se jwassal għal benefiċċji soċjali fit-tul għas-soċjetà. Il-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030 huwa turija tanġibbli tad-dedikazzjoni tal-Istat li jiżgura li t-tfal ikunu fil-qalba tal-aspirazzjonijiet soċjali u ta' żvilupp tiegħu. Is-suċċess tal-ġenerazzjonijiet futuri huwa r-responsabbiltà tas-soċjetà. Filwaqt li nagħrfu li l-Gvern huwa parti kkonċernata ewlenija, aħna lkoll għandna rwol importanti x'naqdu fl-appoġġ lit-tfal biex ikollhom l-aħjar riżultati possibbli fil-futur. Nittama li din il-konsultazzjoni pubblika se tirriżulta f'feedback produttiv mill-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha li jkun ta' benefiċċju għat-tfassil tal-politika tal-Gvern għat-tfal.

MESSAĠĠ TAS-SEGRETARJU PERMANENTI

Mark Musù

Segretarju Permanenti,
Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal

Fi żminijiet ta' bidla mgħaġġla u sfidi emerġenti, l-għodod tal-politika tal-Gvern iridu jiġu aġġornati kontinwament biex jappoġġaw b'mod adegwat il-ħtiġijiet dinamiċi ta' uliedna. It-tfal għandhom realtajiet diversi u ħafna drabi jaffaċċjaw sfidi distinti u kumplessi. Permezz ta' tfassil ta' politika effettiva għandna d-dmir li nħallu impatt pożittiv fuq il-prospetti tal-ħajja ta' kull tifel u tifla, billi ma nħallu lil ħadd lura u nidderiġuhom lejn soċjetà aħjar biex jgħixu fiha. F'dan il-kuntest, approċċ iċċentrat fuq it-tfal għall-politika soċjali huwa fundamentali jekk irridu verament nissalvagwardjaw u nippromwovu l-benessri ta' kull tifel u tifla.

Billi jiffoka fuq il-ħtiġijiet u d-drittijiet uniċi tat-tfal, dan il-*Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030* ifittex li jagħti prijorità lill-benessri, it-tkabbir u l-opportunitajiet tagħhom billi jrawwem ambjent li jinkoraġġixxi l-iżvilupp fiżiku, emozzjonali u konjittiv tagħhom. Dan huwa pass vitali lejn il-ħolqien ta' soċjetà fejn it-tfal mhux biss ikunu protetti iżda wkoll mogħtija s-setgħa, u fl-aħħar mill-aħħar titwitta t-triq għalihom biex isiru adulti responsabbli u attivi.

Minbarra li jistabbilixxi l-aġenda tal-Gvern għas-sitt snin li ġejjin għat-tfal kollha li għandhom inqas minn 18-il sena, il-Qafas ta' Politika juża approċċ immirat biex jindirizza ċ-ċirkostanzi tal-aktar tfal vulnerabbli, f'konformità mal-Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali għal Garanzija għat-Tfal 2022-2030.

Filwaqt li jikkomplementa u jallinja ma' politiki oħra f'diversi setturi, dan il-Qafas ta' Politika jistabbilixxi erba' Prijoritajiet Nazzjonali flimkien ma' sett ta' miżuri mmirati assoċjati. Il-**Prijoritajiet Nazzjonali** identifikati ġew żviluppati b'kollaborazzjoni mal-partijiet ikkonċernati rilevanti waqt avveniment ta' qabel il-konsultazzjoni li sar f'Marzu 2023. Għalkemm it-tfal ġew involuti wkoll, huwa previst proċess ta' konsultazzjoni usa' permezz tal-użu tal-**Empowering Children's App** li tnediet reċentement. Il-Prijoritajiet Nazzjonali jiffokaw fuq it-titjib tal-**benessri tat-tfal**, it-**tisħiħ tal-familji**, l-għoti ta' **ambjent aħjar**, u l-inkoraġġiment tal-**parteċipazzjoni tat-tfal**. Il-prijoritajiet ikomplu jinkludu aspetti oħra, inkluż il-ġustizzja adattata għat-tfal, in-nutrizzjoni tajba għas-saħħa, is-sigurtà, il-ħiliet, is-saħħa u l-edukazzjoni.

Uliedna jixirqilhom l-aħjar – issa u fil-futur. Sforz bħal dan ma jkunx possibbli mingħajr konsultazzjoni estensiva mal-partijiet ikkonċernati kollha. Għal dan il-għan, dan il-proċess ta' konsultazzjoni pubblika se jipprovdi l-opportunità lill-partijiet ikkonċernati u liċ-ċittadini kollha jikkontribwixxu lejn il-viżjoni kollettiva tagħna għat-tfal.

Jiena fiduċjuż li flimkien nistgħu nibnu preżent u futur aħjar għal uliedna.

SOMMARJU EŻEKUTTIV

"Il-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030" jiddeskrivi l-pjan ta' azzjoni tal-Gvern biex jiżgura li l-Istat jaqdi u jipproteġi lil uliedna. Il-Gvern se jfittex li jikkonsolida l-isforzi tiegħu lejn it-titjib tal-kwalità tal-ħajja tat-tfal billi jiddedika r-riżorsi meħtieġa biex it-tfal jirnexxu.

Esperjenzi pożittivi fit-tfulija huma kruċjali għat-tagħlim, l-imġiba u l-istil tal-ħajja futuri ta' persuna. Il-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030 jopera taħt erba' prinċipji ewlenin. Jenfasizza l-importanza li jiġu mħarsa d-drittijiet tat-tfal, u jpoġġi l-aħjar interessi tat-tfal fuq quddiem nett tal-azzjonijiet kollha. Il-qafas jippromwovi wkoll opportunitajiet indaqs u għandu l-għan li jagħti appoġġ ta' kwalità għolja, li jinkludi diversi oqsma bħall-appoġġ soċjali, l-edukazzjoni u l-kura tas-saħħa.

Filwaqt li jqis il-prinċipji ta' gwida ta' hawn fuq, ir-riċerka bbażata fuq id-dokumentazzjoni, u l-feedback ta' qabel il-konsultazzjoni, il-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030 stabbilixxa erba' prijoritajiet nazzjonali kritiċi biex jappoġġaw il-viżjoni ta' Malta għat-tfal:

- Prijorità 1 tiffoka fuq it-titjib tal-benessri tat-tfal u tinkludi aspetti multipli bħas-saħħa, l-edukazzjoni, il-konnessjonijiet soċjali, u s-sikurezza. It-tfal jeħtieġu rikonoxximent, kura u appoġġ biex jgħixu ħajja sinifikanti b'sens ta' skop. Biex jinkiseb dan, huwa meħtieġ investiment sostanzjali biex jippromwovi l-benessri. L-għan biex jittejjeb il-benessri tat-tfal huwa li jsir investiment f'inizjattivi li jagħtu s-setgħa lit-tfal biex jirnexxu u jilħqu l-potenzjal massimu tagħhom.

- Prijorità 2 tiffoka fuq il-familji bit-tfal. Il-familja hija meqjusa bħala l-ambjent naturali għat-tkabbir tat-tfal. Il-familji għandhom rwol kruċjali fl-iżvilupp tal-ħiliet soċjali tat-tfal u l-fehim tagħhom infushom u tan-nies ta' madwarhom. L-appoġġ għall-familji bit-tfal jinkludi l-għoti ta' trobbija ta' kwalità għolja, l-aċċess għal servizzi ta' kwalità u sigurtà finanzjarja mtejba. L-għan huwa li l-ġenituri u l-indokraturi jingħataw is-setgħa biex jiksbu l-aħjar riżultati possibbli għal uliedhom filwaqt li jindirizzaw l-isfidi potenzjali. Kull tifel u tifla għandu jkollhom l-opportunità li jikbru f'ambjent protettiv u ta' trawwim li jħallihom jilħqu l-potenzjal sħiħ tagħhom. L-implimentazzjoni kontinwa tal-Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali għal Garanzija għat-Tfal hija enfasizzata wkoll taħt din il-prijorità.

- Prijorità 3 tiffoka fuq l-għoti ta' ambjent aħjar għat-tfal biex tippromwovi ambjenti fiżiċi u diġitali tajbin għas-saħħa u sikuri. Huwa kruċjali li jsir investiment f'miżuri ta' politika li joħolqu ambjent adattat għat-tfal, li jiżgura s-sigurtà fiżika, soċjali u emozzjonali tat-tfal. Dan jinkludi aktar spazji ħodor, livelli ta' tniġġis imnaqqsa, u ambjenti fiżiċi u diġitali aktar sikuri.

- Prijorità 4 tiffoka fuq it-tisħiħ tal-parteċipazzjoni tat-tfal. Huwa rikonoxxut li t-tfal għandhom għarfien siewi dwar il-bżonnijiet u t-tħassib tagħhom, li ġej mill-esperjenzi tal-ħajja tagħhom. L-involviment attiv tat-tfal fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet jarrikkixxi lis-soċjetà u jallinja mal-Konvenzjoni tan-NU dwar id-Drittijiet tat-Tfal. Il-Qafas ta' Politika jenfasizza li l-parteċipazzjoni tat-tfal hija kruċjali għall-promozzjoni tad-drittijiet tagħhom, it-trawwim tal-awtostima tagħhom, u tagħtihom il-possibbiltà li jkollhom kontroll fuq ħajjithom.

L-implimentazzjoni tal-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030 tinvolvi approċċ koordinat li juża fondi nazzjonali u tal-UE biex jimmassimizza l-benefiċċji tiegħu. Il-qafas se jiġi mmonitorjat u evalwat permezz ta' kollaborazzjoni interministerjali biex tiggwida t-titjib.

Lista ta' Abbrevjazzjonijiet

CDAU	Child Development Assessment Unit (Unità għall-Valutazzjoni tal-Iżvilupp tat-Tfal)
CPAT	Child Participation Assessment Tool (Għodda għall-Valutazzjoni tal-Parteċipazzjoni tat-Tfal)
CYPS	Child and Young People's Services (Servizzi tat-Tfal u ż-Żgħażagħ)
EMCDDA	Ċentru Ewropew għall-Monitoraġġ tad-Droga u d-Dipendenza fuq id-Droga
SIE	Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej
ESL	Persuni li jitilqu kmieni mill-Iskola
ESPAD	Proġett Ewropew ta' Stħarriġ Skolastiku dwar l-Alkoħol u Drogi Oħrajn
UE	Unjoni Ewropea
FSWS	Fondazzjoni għal Servizzi ta' Ħarsien Soċjali
PDG	Prodott Domestiku Gross
HBSC	Health Behaviour in School-Aged Children (Imġiba tas-Saħħa fit-Tfal fl-Età tal-Iskola
UIT	Unjoni Internazzjonali tat-Telekomunikazzjoni
MATSEC	Ċertifikat tal-Matrikola u tal-Edukazzjoni Sekondarja
MCAST	Il-Kulleġġ Malti għall-Arti, ix-Xjenza u t-Teknoloġija
MSPC	Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal
NEET	Żgħażagħ Barra mill-Edukazzjoni, Impjieg jew Taħriġ
NGO	Organizzazzjoni Nongovernattiva
NSO	Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika
OHCHR	Uffiċċju tal-Kummissarju Għoli għad-Drittijiet tal-Bniedem tan-Nazzjonijiet Uniti
PP	Trobbija Pożittiva
SILC	Statistika dwar l-Introjtu u l-Kundizzjonijiet tal-Għajxien
SME	Intrapriża Żgħira u ta' Daqs Medju
NU	Nazzjonijiet Uniti
UNCRC	Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal
UNESCO	Organizzazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Edukazzjoni, ix-Xjenza u l-Kultura
UNICEF	Fond tan-Nazzjonijiet Uniti għat-Tfal
UNODC	Uffiċċju tan-Nazzjonijiet Uniti kontra d-Droga u l-Kriminalità

01
IL-VIŻJONI TAGĦNA

IL-VIŻJONI TAGĦNA

Il-Viżjoni Soċjali għal Malta 2035 taspira li ttejjeb l-esperjenza ġenerali tat-tfulija.

It-titjib tal-kwalità tal-ħajja tat-tfal jeħtieġ appoġġ immirat xieraq bil-ħsieb li t-tfal ikunu jistgħu jilħqu l-potenzjal sħiħ tagħhom.

Huwa f'dan il-kuntest li l-Gvern qed jippreżenta dan il-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030.

1.1 Introduzzjoni

It-tfal tal-lum huma l-adulti ta' għada li se jirriflettu l-futur tas-soċjetà tagħna. Esperjenzi pożittivi tat-tfulija huma l-pedament tal-iżvilupp ta' individwu li se jkollhom effett fuq it-tagħlim, l-imġiba u l-istil tal-ħajja futuri kollha. Il-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030 huwa maħsub biex jikkontribwixxi għall-implimentazzjoni tal-Viżjoni tal-Gvern biex it-tfal ikollhom kwalità ta' ħajja mtejba billi jitħarsu d-drittijiet tagħhom u jingħataw appoġġ biex jilħqu l-potenzjal tagħhom.

Dan il-Qafas ta' Politika jistabbilixxi l-aġenda u l-prijoritajiet tal-Gvern fir-rigward tat-tfal kollha taħt it-18-il sena għas-snin li ġejjin. Filwaqt li jenfasizza l-isfidi, l-opportunitajiet u l-ħtiġijiet futuri tat-tfal, il-Qafas ta' Politika jiddeskrivi wkoll għadd ta' miżuri li għandhom jiġu implimentati bil-għan li jittejbu r-riżultati għal prospetti aħjar u għall-benessri tat-tfal. L-għan aħħari huwa li t-tfal ikunu jistgħu jsiru kontributuri fl-arrikkiment tas-soċjetà bħala ċittadini attivi, u jingħataw is-setgħa biex jagħmlu dan.

Billi jħaddan approċċ ġenerali biex jindirizza l-ħtiġijiet tat-tfal kollha, il-Qafas ta' Politika jadotta wkoll approċċ immirat biex jindirizza s-sitwazzjoni tat-tfal l-aktar vulnerabbli, billi jagħti prijorità lill-gruppi emarġinati u żvantaġġati. Permezz ta' prijoritajiet nazzjonali identifikati, il-Qafas ta' Politika jippromwovi riżultati aħjar għal kulħadd, filwaqt li jirrikonoxxi li xi tfal jeħtieġu appoġġ addizzjonali f'konformità mal-Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali għal Garanzija għat-Tfal 2022-2030.

1.2 Għaliex għandna bżonn Qafas ta' Politika għat-Tfal?

Il-popolazzjoni tat-tfal tagħna hija riżors sinifikanti għal pajjiżna u element indispensabbli tas-soċjetà tal-lum u ta' għada li niżguraw l-aħjar riżultati possibbli għat-tfal u ż-żgħażagħ mhuwiex biss aspett importanti għall-ippjanar ekonomiku tagħna iżda wkoll imperattiv morali li se jwassal għal benefiċċji soċjali fit-tul għas-soċjetà.

L-investiment fit-tfal huwa responsabbiltà soċjali u, filwaqt li jagħmel sens ekonomiku tajjeb, jeħtieġ perspettiva fuq terminu medju sa twil. F'dan ir-rigward, il-Gvern żviluppa dan il-Qafas ta' Politika biex jiddeskrivi pjan ta' azzjonijiet li huwa mistenni jikkontribwixxi lejn l-opportunitajiet tal-ħajja tat-tfal f'ambjent li qed jinbidel malajr.

Billi jqis ukoll kif xieraq it-tagħlimiet meħuda mill-esperjenzi tal-passat, b'mod partikolari matul il-pandemija tal-COVID-19, il-Qafas ta' Politika huwa mistenni jikkontribwixxi lejn il-mira nazzjonali ta' Malta li tnaqqas b'6 % in-numru totali ta' tfal f'riskju ta' faqar jew esklużjoni soċjali.

1.3 L-Approċċ Tagħna

Il-Qafas ta' Politika 2024-2030 huwa r-rispons tal-Gvern lejn l-implimentazzjoni tat-tema 'Tfulija' identifikata fi ħdan il-Viżjoni Soċjali għal Malta għall-2035. Il-Qafas ta' Politika jibni fuq il-Politika Nazzjonali tat-Tfal ta' Malta tal-2017 kif ukoll fuq il-Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali għal Garanzija Ewropea għat-Tfal 2022-2030 filwaqt li jqis l-obbligi tal-UE u internazzjonali, b'mod partikolari: il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal (UNCRC)[1], l-

Istrateġija tal-Kunsill tal-Ewropa għad-Drittijiet tat-Tfal (2022-2027)[1] u l-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali[2] fost l-oħrajn.

Politika f'Konsultazzjoni Sħiħa

F'Marzu 2023 sar avveniment ta' qabel il-konsultazzjoni biex jinġabar feedback u ideat mill-partijiet ikkonċernati li jaħdmu mill-qrib mat-tfal u għalihom. Din il-Konsultazzjoni Pubblika qed titnieda wkoll biex tkompli tiggarantixxi dokument ta' Politika olistiku li jipprovdi d-direzzjoni meħtieġa għas-snin li ġejjin.

Filwaqt li l-Uffiċċju tal-Kummissarju għat-Tfal diġà kiseb feedback preliminari direttament mit-tfal, se jsiru konsultazzjonijiet usa' mat-tfal biex jiġi żgurat li l-Qafas ta' Politika jqis l-aħjar interessi tat-tfal.

Dan il-Qafas ta' Politika għandu l-għan li jimplimenta l-parteċipazzjoni tat-tfal fil-livell nazzjonali bħala parti integrali u fundamentali tal-proċess tat-teħid ta' politika/deċiżjonijiet. Huwa f'dan il-kuntest li bħala parti mill-Proġett ta' Insaħħu l-Vuċi tat-Tfal f'Malta, il-Ministeru għall-Politika Soċjali u Drittijiet tat-Tfal nieda għodda diġitali ġdida fejn it-tfal kollha jkunu jistgħu jissottomettu l-feedback tagħhom dwar verżjoni tal-Qafas ta' Politika favur it-tfal. Permezz tal-Empowering Children App[3] li se tiġi installata fit-tablets u laptops kollha li se jingħataw lit-tfal kollha bħala parti minn skema tal-Gvern, it-tfal se jkollhom spazju diġitali sigur fejn jesprimu l-ideat u l-opinjonijiet tagħhom dwar il-proċess tat-tfassil tal-politika tal-Gvern f'diversi forom bħal: messaġġi bil-miktub, messaġġi bil-vuċi, vidjows, u tpinġijiet/stampi. Ser ikun qed jingħata appoġġ fl-iskejjel ukoll, sabiex tkompli titħeġġeġ il-parteċipazzjoni fost it-tfal.

1.4 Prinċipji ta' Gwida tal-Qafas ta' Politika

Il-prinċipji ta' gwida li ġejjin ġew identifikati bil-ħsieb li jiffaċilitaw l-implimentazzjoni u l-monitoraġġ tal-Qafas ta' Politika. Dawn huma:

1.4.1 Id-Drittijiet tat-Tfal

Prinċipju: L-adozzjoni ta' approċċ iċċentrat fuq it-tfal billi jitħarsu d-Drittijiet tat-Tfal matul l-implimentazzjoni tal-Qafas ta' Politika f'konformità mal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal (UNCRC, 1989). B'mod partikolari, se ssir enfasi biex jiġi żgurat li jkun hemm:

1. **Il-Protezzjoni** tat-tfal kollha minn kwalunkwe abbuż fiżiku, psikoloġiku u emozzjonali.
2. **Il-Provvista** ta' riżorsi u bżonnijiet neċessarji għall-benessri tat-tfal.
3. **Il-Parteċipazzjoni** tat-tfal biex jesprimu l-fehmiet tagħhom dwar kwistjonijiet li direttament jew indirettament jikkonċernawhom.

1 Il-Kunsill tal-Ewropa. Marzu 2022. L-Istrateġija tal-Kunsill tal-Ewropa għad-Drittijiet tat-Tfal (2022-2027). Aċċessata fuq: https://rm.coe.int/council-of-europe-strategy-for-the-rights-of-the-child-2022-2027-child/1680a5ef27 [Aċċessat fis-26/10/2022]

2 Is-Sit web tal-Kummissjoni Ewropea. 20 ta' Jannar 2021. Il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Aċċessat fuq: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1226&langId=mt [Aċċessat fis-26/10/2022]

3 https://empoweringchildren.gov.mt

Il-Qafas ta' Politika se jkollu l-għan li jiżviluppa liġijiet, politiki, servizzi u inizjattivi xierqa li jieħdu konsiderazzjoni xierqa tad-drittijiet tat-tfal u taż-żgħażagħ.

1.4.2 L-Aħjar Interessi tat-Tfal

Prinċipju: L-aħjar interessi tat-tfal jingħataw prijorità fl-azzjonijiet kollha li jkollhom impatt fuq it-tfal. L-Istat huwa obbligat li jikkunsidra l-aħjar interessi tat-tfal meta jitqiesu interessi differenti.

Il-Qafas ta' Politika jagħti prijorità lill-aħjar interessi tat-tfal bħala konsiderazzjoni primarja sabiex tiġi pprovduta protezzjoni speċjali għat-tfal fi kwalunkwe kuntest filwaqt li tiġi rikonoxxuta l-vulnerabbiltà unika tagħhom. L-aħjar interessi tat-tfal iridu jkunu fiċ-ċentru tal-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet.

1.4.3 Opportunitajiet Indaqs

Prinċipju: Tiġi żgurata l-ugwaljanza tal-opportunitajiet għat-tfal kollha biex jirnexxu.

Il-Qafas ta' Politika jagħti prijorità lill-opportunitajiet indaqs għal kull tifel u tifla, fl-aspetti kollha tal-ħajja, ħielsa minn kull forma ta' diskriminazzjoni u żvantaġġi strutturali. L-għoti ta' opportunitajiet kompletament aċċessibbli matul it-tfulija għandu influwenza wiesgħa. L-opportunitajiet indaqs għat-tfal kollha se jfittxu li jkissru l-ostakli u speċjalment jgħollu lil dawk l-aktar vulnerabbli skont il-bżonnijiet tagħhom.

1.4.4 Appoġġ ta' Kwalità Għolja

Prinċipju: Jiġi żgurat l-għoti ta' appoġġ ta' kwalità xierqa lit-tfal u l-familji tagħhom, inkluż fost l-oħrajn appoġġ soċjali, edukazzjoni, nutrizzjoni u kura tas-saħħa.

Il-Politika tfittex li ttejjeb kontinwament il-kwalità tas-servizzi biex tissodisfa l-ħtiġijiet diversi u li dejjem jinbidlu tat-tfal. Il-kwalità għolja tiddependi fuq approċċ kostruttiv iżda innovattiv li jibni fuq il-punti b'saħħithom u l-operazzjonijiet robusti eżistenti u jfittex li javvanza b'mod kreattiv kif ukoll jibni miżuri u forom ta' proċedura b'saħħithom ġodda.

Il-Qafas ta' Politika jagħti prijorità lill-importanza li tittejjeb il-kwalità tal-appoġġ mogħti lit-tfal u l-familji tagħhom.

1.5 Prijoritajiet Nazzjonali għal Prospetti Aħjar

Ibbażat fuq il-prinċipji ta' gwida ta' hawn fuq, ir-riċerka bbażata fuq id-dokumentazzjoni mwettqa u l-feedback li wasal matul il-fażi ta' qabel il-konsultazzjoni; il-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030 jidentifika erba' prijoritajiet nazzjonali li huma kontributuri ewlenin għall-kisba tal-viżjoni ta' Malta għat-tfal. Il-prijoritajiet nazzjonali u l-għanijiet li jakkumpanjawhom tfasslu apposta biex ikunu interkonnessi u f'ħafna każijiet ta' tisħiħ. Kull prijorità nazzjonali għandha numru ta' għanijiet (skont it-Tabella 1).

Tabella 1: Prijoritajiet Nazzjonali għal Prospetti Aħjar

PRIJORITÀ	GĦANIJIET
IT-TITJIB TAL-BENESSERI TAT-TFAL	Għoti tal-Għarfien u l-Ħiliet Neċessarji lit-Tfal
	Saħħa Fiżika u Mentali tat-Tfal Aħjar
	Appoġġ għal Ħin ta' Kwalità u Ħin Liberu
	Ġustizzja Adattata għat-Tfal
APPOĠĠ LILL-FAMILJI BIT-TFAL	Appoġġ għal Ambjent tal-Familja Pożittiv
	Bilanċ Aħjar Bejn ix-Xogħol u l-Ħajja Privata għall-Ġenituri
	Għajnuna lill-Familji għal Sigurtà Finanzjarja Aħjar
L-GĦOTI TA' AMBJENT AĦJAR GĦAT-TFAL	Żgurar ta' Ambjent Fiżiku Sigur u Stabbli
	Appoġġ għal Ambjent Diġitali Aktar Sikur Ħieles mill-Vjolenza
	Protezzjoni Effettiva mill-Vjolenza u l-Kriminalità
	Trawwim ta' Ambjent Aħjar permezz ta' Attività Prosoċjali
IT-TISĦIĦ TAL-PARTEĊIPAZZJONI TAT-TFAL	Titjib fit-Tixrid ta' Informazzjoni Adattata għat-Tfal dwar il-Liġi, il-Politika u s-Servizzi
	Promozzjoni tal-Parteċipazzjoni Sinifikanti, Inklużiva U Sikura tat-Tfal fost Dawk li Jfasslu l-Politika u L-Professjonisti li jaħdmu mat-Tfal u għalihom
	Firxa ta' Għarfien dwar il-Parteċipazzjoni tat-Tfal fost it-Tfal u l-Familji tagħhom

Il-kisba tal-prijoritajiet nazzjonali identifikati u l-għanijiet assoċjati hija mistennija tikkontribwixxi għal titjib sinifikanti fil-kwalità tal-appoġġ lit-tfal u għall-effettività tal-politika u tal-għoti tas-servizz.

1.6 Is-Suċċess tal-Ġenerazzjonijiet Futuri

Is-suċċess tal-ġenerazzjonijiet futuri huwa r-responsabbiltà tas-soċjetà. Dan is-suċċess jiddependi minn azzjonijiet xierqa u konkreti li għandhom l-għan li jagħtu lit-tfal il-ħiliet meħtieġa biex jiffjorixxu. L-iżvilupp sostenibbli jinsab fil-qalba tal-oqsma kollha tal-politika trażversali li għandhom impatt fuq it-tfal. Filwaqt li nirrikonoxxu li l-Gvern huwa parti kkonċernata ewlenija, huwa imperattiv li titrawwem kultura ta' kollaborazzjoni bejn il-partijiet ikkonċernati kollha. Il-kooperazzjoni mal-Ministeri rilevanti, l-NGOs, is-soċjetà ċivili, il-ġenituri/kustodji, l-indokraturi u l-professjonisti li jaħdmu mat-tfal u għalihom fost l-oħrajn hija prerekwiżit għas-suċċess. Koordinazzjoni aħjar hija essenzjali wkoll biex jiġi żgurat li dan il-Qafas ta' Politika jiġi implimentat u evalwat b'mod adegwat.

Il-kapitolu li jmiss se jenfasizza l-isfidi u l-opportunitajiet li jiffaċċjaw it-tfal.

02

KUNTEST NAZZJONALI

02

KUNTEST NAZZJONALI

KUNTEST NAZZJONALI

Dan il-kapitlu se jiddeskrivi l-kuntest tal-politika nazzjonali attwali u jippreżenta ħarsa analitika - permezz tal-istatistika disponibbli.

2.1 Popolazzjoni

Fl-2021, it-tfal (0-17-il sena) kienu jammontaw għal 15.9% (82,130)[1] tal-popolazzjoni totali u b'hekk ikkontribwew għat-tieni l-inqas sehem ta' tfal fost il-pajjiżi tal-UE[2]. Il-Figura 1 hawn taħt turi d-Distribuzzjoni tal-Popolazzjoni tat-Tfal għal kull Faxxa ta' Età għall-2013-2021.

Figura 1: Distribuzzjoni tal-Popolazzjoni tat-Tfal għal kull Faxxa ta' Età 2013-2021[3]

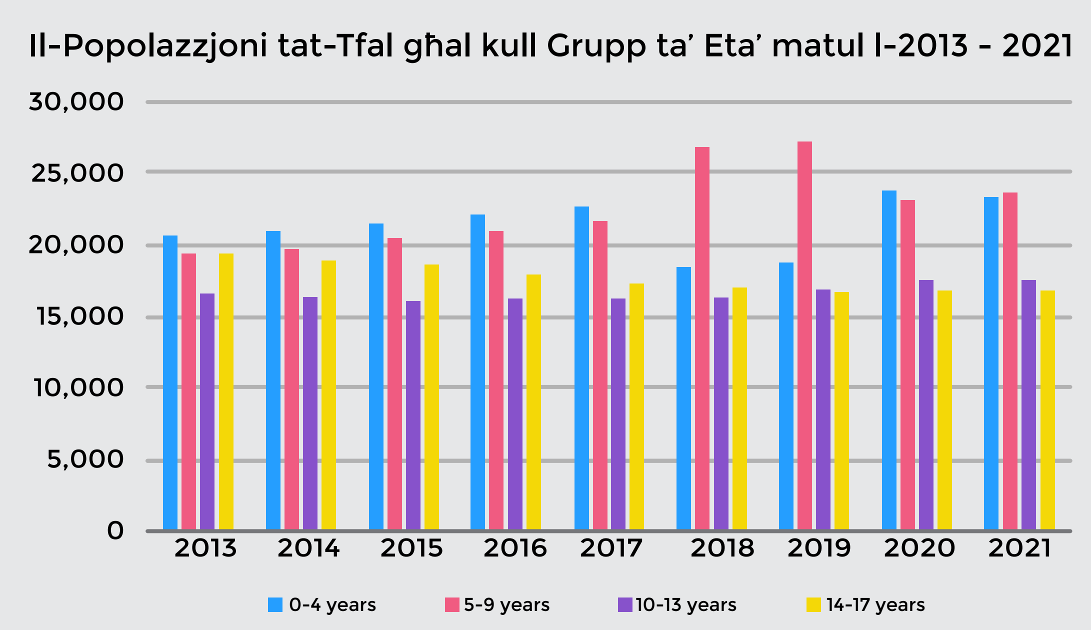

Il-popolazzjoni totali tat-tfal hija mbassra li tiżdied għal 16% (94,306 tifel u tifla) tal-popolazzjoni totali sal-2030, u sussegwentement turi tnaqqis żgħir sal-2050 (93,864).[4]. Ir-raġuni prinċipali li tikkontribwixxi għaż-żieda tal-popolazzjoni totali tat-tfal hija l-migrazzjoni. It-tfal barranin li jgħixu f'Malta kienu jikkostitwixxu 15% (12,295) mill-popolazzjoni totali tat-tfal fl-2019, bil-maġġoranza jkunu minn pajjiżi mhux tal-UE u ta' età inqas minn 9 snin.

1 42,484 tifel u 39,646 tifla.

2 Eurostat. 22 ta' Ġunju 2022. Il-Popolazzjoni fl-1 ta' Jannar skont l-età u s-sess. Aċċessata fuq: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/DEMO_PJAN__custom_4047639/default/table?lang=en

3 Ibid

4 NSO. 2020. Stqarrija għall-Aħbarijiet 186/2020: Jum Dinji tat-Tfal. Aċċessata fuq: https://nso.gov.mt/en/News_Releases/Documents/2020/11/News2020_186.xls (Spreadsheet).

Ir-Rata ta' Fertilità Totali ta' Malta rat tnaqqis kbir f'dawn l-aħħar 50 sena. F'Malta, ir-Rata ta' Fertilità Totali kienet ta' 2.14 twelid għal kull mara fl-1977, ftit iktar mir-Rata ta' Sostituzzjoni tal-Fertilità[1] ta' 2.1. Din issa niżlet għal 1.13 twelid għal kull mara fl-2021[2], l-aktar rata baxxa ta' fertilità fl-Ewropa, u waħda mill-aktar baxxi globalment. Malta rat ukoll it-tnaqqis fit-tul fir-rata ta' twelid[3] (minn 9.7 fl-2015 għal 8.5 fl-2021)[4].

2.2 Il-Politiki Nazzjonali li Jappoġġaw it-Tfal

Imnedija fl-2017, il-Politika Nazzjonali tat-Tfal serviet bħala bażi biex tissalvagwardja u tippromwovi d-drittijiet u l-benessri ġenerali tat-tfal. Il-Politika tal-2017 fiha għadd ta' miżuri mmirati lejn l-ambjent tad-dar, il-benessri soċjali, is-saħħa u l-ambjent, l-edukazzjoni, u d-divertiment u l-kultura.

Ir-realtajiet madwar it-tfal ma jistgħux jitqiesu b'mod iżolat minn politiki oħra bħas-saħħa u l-edukazzjoni fost l-oħrajn. Għalhekk, l-adozzjoni ta' approċċ olistiku hija essenzjali biex jiġi żgurat li l-interessi tat-tfal jiġu salvagwardjati.

Fil-fatt, mill-perspettiva tas-saħħa, qed isir investiment sinifikanti biex tiġi żgurata l-aċċessibilità għas-servizzi tas-saħħa permezz tal-għoti ta' kura tas-saħħa mingħajr ħlas. Barra minn hekk, il-Gvern reċentement nieda l-Istrateġija Nazzjonali tas-Sistemi tas-Saħħa għal Malta 2023 – 2030: Ninvestu b'Suċċess għal Futur b'Saħħtu li tpoġġi enfasi akbar fuq is-saħħa tat-tfal. Bl-istess mod, il-Politika Nazzjonali dwar l-Alkoħol (2018-2023) hija wkoll sforz ieħor biex tippromwovi stili ta' ħajja tajbin għas-saħħa 'l bogħod mill-użu eċċessiv, l-abbuż, u l-vizzju tal-alkoħol, billi tibda mill-prevenzjoni fost it-tfal.

L-edukazzjoni, hija element ewlieni fit-tfulija. It-tfal għandhom aċċess għall-edukazzjoni pubblika mingħajr ħlas, mis-servizzi għall-kura tat-tfal u l-edukazzjoni preprimarja sa dik primarja, sekondarja u terzjarja. Barra minn hekk, il-Gvern jappoġġa wkoll lil familji bi tfal bi programmi ta' "qabel" u "wara" l-iskola kif ukoll l-għoti ta' trasport tal-iskejjel mingħajr ħlas lil tfal ta' bejn it-3 u s-16-il sena.

Il-Qafas tar-Rispett għal Kulħadd [5] huwa l-politika ta' edukazzjoni prinċipali li tfittex li tiżgura ambjent edukattiv sikur u konduttiv għal kulħadd. Sforzi multipli ta' inklużjoni sa mill-etajiet bikrija huma stabbiliti għal tfal li għandhom sfondi u bżonnijiet diversifikati, bħal tfal b'diżabilità u/jew bi sfidi ta' saħħa mentali, tfal f'kura alternattiva, tfal li qed jesperjenzaw il-faqar jew li għaddejjin minn diffikultajiet familjari, tfal LGBTIQ u tfal migranti fost l-oħrajn.

Minbarra l-edukazzjoni inklużiva, strateġiji edukattivi riċenti jiffokaw ukoll fuq id-**diġitalizzazzjoni**. Fil-fatt, l-Istrateġija Nazzjonali għall-Edukazzjoni Diġitali u l-Ħiliet Trażversali 2030 tiffoka fuq l-iżvilupp tat-teknoloġija diġitali li hija meħtieġa mit-tfal u l-familji tagħhom biex ikollhom aċċess għat-tagħlim, l-impjieg u opportunitajiet oħra tal-ħajja.

---

1 OECD (2016), "Fertilità", fl-OECD Factbook 2015-2016: Statistika Ekonomika, Ambjentali u Soċjali,OECD Publishing, Pariġi. Disponibbli fuq: https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/factbook-2015-2-en.pdf?expires=1651847879&id=id&accname=guest&checksum=4151CA2262C376ADE67CFDDE655DF791 Aċċessat fis-06/05/2022

2 L-Eurostat jiddefinixxi r-Rata ta' Fertilità Totali bħala "In-numru medju ta' tfal li jitwieldu ħajjin minn mara matul ħajjitha li kieku kellha tgħix u tgħaddi mis-snin li fihom jista' jkollha t-tfal b'konformità mar-rati ta' fertilità skont l-età ta' sena partikolari." Disponibbli fuq: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/TPS00199_custom_2661388/default/line?lang=en Aċċessat fis-06/05/2022

3 Numru ta' twelid ħaj għal kull 1,000 popolazzjoni totali f'nofs is-sena.

4 Eurostat. 1 ta' Diċembru 2022. Twelid ħaj u rata ta' twelid [TPS00204]. Aċċessat fuq: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00204/default/table?lang=en

5 Dwar l-indirizzar tal-assenteiżmu fl-iskejjel, il-bullying u l-imġiba ta' sfida fl-iskejjel, l-ikel tajjeb għas-saħħa u l-attività fiżika, kif ukoll studenti trans, ta' varjant tal-ġeneru u intersesswali fl-iskejjel.

Fejn jidħlu **t-trobbija u l-adozzjoni**, il-ġenituri huma appoġġati b'diversi modi biex jaqdu r-rwol tagħhom bl-aħjar mod possibbli permezz tal-Politika Strateġika Nazzjonali għal Trobbija Pożittiva 2016-2024. Din il-politika pprovdiet għal: i) Taskforce għat-Trobbija Pożittiva (PP) li tikkonsisti minn professjonisti fil-qasam biex jissorveljaw l-implimentazzjoni tal-politika strateġika; ii) aktar għarfien dwar it-trobbija pożittiva tat-tfal; u iii) riċerka fil-qasam[1].

It-tfal vulnerabbli u l-familji tagħhom jibqgħu prijorità ewlenija għall-politika tal-Gvern. F'dan ir-rigward, il-Gvern spjega l-isforzi tiegħu lejn it-tfal f'riskju ta' **faqar jew esklużjoni soċjali** fil-Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali għal Garanzija għat-Tfal (2022–2030) tiegħu. Il-pjan ta' azzjoni nazzjonali jibni fuq oqfsa ta' politika eżistenti, primarjament il-Politika Strateġika Nazzjonali għat-Tnaqqis tal-Faqar u għall-Inklużjoni Soċjali 2014-2024, li għaliha t-tfal kienu wieħed mill-erba' gruppi prinċipali fil-mira.

Il-bżonnijiet tat-tfal b'**diżabilità**, u l-familji tagħhom huma indirizzati minn politiki inklużivi multisettorjali, permezz tal-politika ġenerali fil-qasam intitolata Libertà li Tgħix: Strateġija Nazzjonali 2021–2030 għal Malta dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità. Din il-Politika tappoġġa sforzi multisettorjali għal żmien qasir, medju u fit-tul lejn il-kisba ta' aktar drittijiet għall-persuni b'diżabilità.

Minbarra l-politiki msemmija hawn fuq, il-***Viżjoni Soċjali għal Malta 2035: Insawru l-Futur tas-Soċjetà Tagħna***, li ġiet ippubblikata f'Diċembru 2022, tiddeskrivi l-aspirazzjonijiet tal-Gvern biex jindirizza l-isfidi futuri tas-soċjetà Maltija. Il-Viżjoni Soċjali tindirizza l-vulnerabbiltajiet li jseħħu f'diversi realtajiet trażversali kif ukoll tul il-ħajja kollha, inkluża t-tfulija. Il-miri ta' politika futuri mressqa fi ħdan il-Viżjoni Soċjali għal Malta 2035 taħt it-tema tat-tfulija huma għalhekk ċentrali għal dan il-Qafas ta' Politika.

2.3 Il-Benessri tat-Tfal

It-tfulija tibqa' għat-tul tal-ħajja. Il-kundizzjonijiet tal-għajxien u l-modi kif it-tfal jiżviluppaw fiżikament, emozzjonalment, soċjalment u konjittivament jimmanifestaw ruħhom fis-saħħa ta' meta jsiru adulti, l-opportunitajiet tax-xogħol, il-ħajja tal-familja u r-relazzjonijiet. Huwa importanti li tiġi analizzata d-data dwar il-benessri tat-tfal f'etajiet u stadji differenti ta' żvilupp biex jitfasslu politiki aħjar li jiġġeneraw impatt tul il-ħajja, speċjalment għat-tfal fl-aktar ambjenti vulnerabbli. It-taqsima li ġejja se tanalizza l-oqsma multipli tal-benessri tat-tfal, inklużi s-saħħa, l-istatus soċjoekonomiku, it-tagħlim u l-eżiti tal-edukazzjoni.

2.3.1 It-Tfal fi ħdan il-Familja

Meta mqabbla ma' pajjiżi oħra, it-tfal f'Malta jgħixu f'familji relattivament iżgħar. Fl-2021, l-aktar tip komuni ta' unità domestika bi tfal dipendenti kienet magħmula minn żewġ adulti u wild dipendenti wieħed[2]. In-numru ta' unitajiet domestiċi b'ġenitur wieħed baqa' ġeneralment stabbli meta mqabbel mas-snin ta' qabel[3]. Matul l-2017/2018, il-maġġoranza tat-tfal li għandhom bejn il-11 u l-15-il sena kienu jgħixu maż-żewġ ġenituri (76.3%), 15.4%

1 Trobbija Pożittiva Malta u l-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal. N.d. Rapport dwar il-Progress mit-Taskforce tat-Trobbija Pożittiva 2016-2024. Aċċessat fuq: https://drive.google.com/file/d/12Jio6wMTp0mRudPmpat-qUWctSlWYa9h/view?fbclid=IwAR0K03CxCzKIPcODo05--Ffk919jUHxdMrOWPzj32jJS27R4T8r55eb46gE

2 NSO. 12 ta' Ottubru 2022. Stqarrija għall-Aħbarijiet 181/2020: UE-SILC 2021: Abitazzjonijiet Prinċipali. Aċċessata fuq: https://nso.gov.mt/en/News_Releases/Documents/2022/10/News2022_181.pdf

3 NSO. 2016-2020. UE-SILC: Abitazzjonijiet Prinċipali. Aċċessata fuq: https://nso.gov.mt/mt/

kienu jgħixu ma' ġenitur waħdu, 6.2% kienu jgħixu ma' familja tar-rispett u 2.1% kellhom arranġamenti oħra ta' għajxien fil-familja bħal kura f'familja jew kienu taħt il-kura ta' membri oħrajn tal-familja li mhumiex il-ġenituri tagħhom[1]. Ta' min jinnota b'mod partikolari l-frazzjoni żgħira tal-ġenituri (12% tal-missirijiet u 5% tal-ommijiet) li jgħixu jew jaħdmu barra mid-dar għal aktar minn xahar[2].

Mhux it-tfal kollha f'Malta għandhom l-opportunità li jgħixu mal-familja tat-twelid tagħhom. L-Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Ħarsien Alternattiv) tal-2020 (Kap.602) jirrifletti l-impenn tal-Istat li jiżgura li t-tfal kollha f'Malta jingħataw il-possibbiltà li jirnexxu f'ambjent ta' familja alternattiv. It-Tabella 1 hawn taħt tipprovdi informazzjoni dwar in-numru ta' tfal taħt ħarsien alternattiv fl-2020 u l-2021[3].

Figura 2: Tqegħid Taħt Ħarsien Alternattiv fl-2020 u l-2021

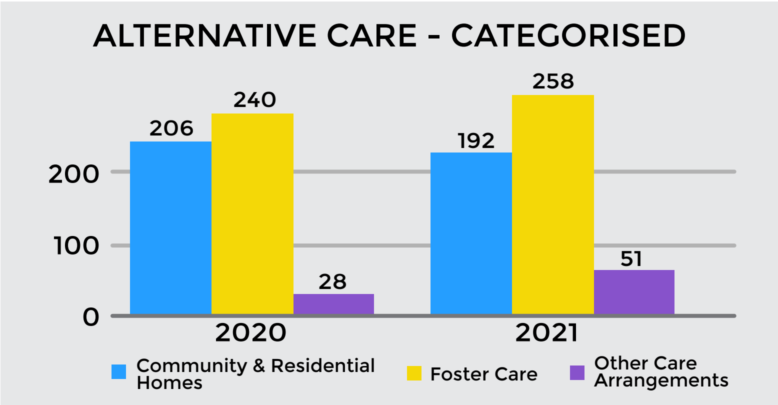

Sforzi preventivi biex jitnaqqas in-numru ġenerali ta' tfal fil-kura u l-promozzjoni ta' għażliet ibbażati fuq il-familja huma essenzjali biex ikomplu jiġu indirizzati l-ħtiġijiet diversi tat-tfal u jikkontribwixxu għal aktar deistituzzjonalizzazzjoni tat-tfal, inkluż għat-tfal b'diżabilità.

2.3.2 Sfond Soċjoekonomiku

Sfond soċjoekonomiku inadegwat ta' familja jinfluwenza b'mod qawwi l-eżiti tat-tfal, u jżid b'mod sinifikanti r-riskju ta' faqar u esklużjoni soċjali fl-età adulta u għall-ġenerazzjonijiet futuri.

Il-faqar u l-esklużjoni soċjali fost it-tfal naqsu minn 27.8% fl-2015 għal 23.2% fl-2021[4]. Riskju ogħla ta' faqar huwa rreġistrat fost dawk it-tfal b'ġenituri waħedhom (50.7%) u f'unitajiet domestiċi b'ħiliet baxxi (42.7%)[5]. It-tfal li qed jesperjenzaw deprivazzjoni materjali u soċjali naqsu minn 19.8% fl-2015 għal 10.4% fl-2021 u t-tfal li qed jesperjenzaw deprivazzjoni materjali u soċjali severa naqsu minn 11.6% fl-2015 għal 7.2% fl-2021[6].

2 L-Università ta' Malta: Ċentru għar-Reżiljenza u s-Saħħa Emozzjonali u Soċjali. 2020. Stħarriġ internazzjonali dwar il-benessri suġġettiv tat-tfal. Aċċessat fuq: https://www.um.edu.mt/library/oar/bitstream/123456789/70282/3/The%20resilience%20of%20Maltese%20children%20during%20COVID%2019%202021.pdf.

3 Source: Foundation for Social Welfare Services

4 Eurostat. 3 ta' Marzu 2023. Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex (Il-Persuni f'riskju ta' faqar jew esklużjoni soċjali skont l-età u s-sess) [ilc_peps01N]. Aċċessata fuq: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ILC_PEPS01N__custom_5236062/default/table?lang=en

5 Il-Kummissjoni Ewropea. 2022. Rapport tal-Pajjiż Malta. Aċċessat fuq: https://ec.europa.eu/info/system/files/2022-european-semester-country-report-malta_en.pdf

6 Eurostat. 20 ta' Diċembru 2022. Material and social deprivation rate by age and sex (Ir-rata tad-deprivazzjoni materjali u soċjali skont l-età u s-sess) [ilc_mdsd07]. Aċċessata fuq: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ILC_MDSD07__custom_4457682/default/table?lang=en

Ta' min jirrikonoxxi li s-sitwazzjoni tat-tfal vulnerabbli ġiet affettwata b'mod negattiv mill-pandemija tal-COVID-19. Matul dan il-perjodu ta' sfida, it-tfal esperjenzaw l-għeluq tal-iskejjel u t-tbegħid soċjali li f'ċerti każijiet eċċezzjonali żiedu l-esponiment għall-vjolenza domestika, l-istress u l-ansjetà, kif ukoll sfruttament u bullying online.

F'konformità mal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, Malta stabbiliet mira nazzjonali biex tnaqqas il-faqar fost it-tfal b'madwar 6% sal-2030 meta mqabbel ma' 23.7% fl-2019[1].

Il-Gvern se jkompli jipprovdi l-appoġġ meħtieġ għat-tfal kollha b'enfasi partikolari fuq l-aktar gruppi vulnerabbli. F'dan ir-rigward, il-Gvern se jkompli jipprovdi l-Benefiċċji tat-Tfal lill-familji kollha, b'rata rduppjata għall-unitajiet domestiċi li ma jaqbżux it-test tal-mezzi fuq bażi annwali. Barra minn hekk, firxa qawwija ta' għajnuna finanzjarja diretta lill-familji bit-tfal se tibqa' tiġi sostnuta fil-forma ta' għotjiet u allowances f'każijiet ta' twelid, adozzjoni, kura f'familja, orfni, tfal b'diżabilità u rmulija.

2.3.3 Is-Saħħa

Is-saħħa tat-tfal hija parti integrali mill-benessri ġenerali tagħhom peress li tappoġġ l-iżvilupp u t-tkabbir ottimali tagħhom. Lokalment, is-servizzi tal-kura tas-saħħa pubblika mingħajr ħlas huma disponibbli għat-tfal kollha u l-familji tagħhom. Il-provvedimenti tal-kura tas-saħħa jingħataw waqt it-tqala, il-ħlas, il-perjodu neonatali kif ukoll waqt it-tfulija. Screening u programmi, tilqim, prodotti mediċinali u trattamenti oħra, kemm inpatient u outpatient, mingħajr ħlas għal kwistjonijiet ta' saħħa fiżika u mentali huma pprovduti mingħajr ħlas.

Minkejja li l-Gvern jipprovdi servizzi tas-saħħa mingħajr ħlas, it-tfal f'Malta għadhom jikklassifikaw 'l isfel fl-istħarriġ dwar is-saħħa u s-sodisfazzjon tal-ħajja. It-tfal f'Malta juru rati għoljin ta' lmenti u korrimenti relatati mas-saħħa fiżika u mentali[2].

It-tipjip u t-tipjip passiv huma baxxi fost it-tfal f'Malta. Kwistjonijiet ewlenin tas-saħħa matul it-tfulija huma relatati ma' kwistjonijiet ta' obeżità u piż żejjed, xorb bla rażan u nuqqas ta' attività fiżika flimkien ma' użu intensiv tal-midja elettronika u soċjali. Id-drawwiet ħżiena għas-saħħa huma għalhekk il-kawżi ewlenin distinti, li x'aktarx jirriżultaw fi problemi ta' saħħa fil-ħajja adulta.

L-isforzi biex titjieb is-saħħa mentali u jiġu evitati kwistjonijiet ta' saħħa mentali għandhom jibdew mill-iżgurar ta' tfulija ta' kwalità tajba, flimkien mal-għoti tat-trattament meħtieġ lil tfal bi kwistjonijiet ta' saħħa mentali. It-tfulija u l-adolexxenza jikkostitwixxu snin kritiċi għas-saħħa mentali u l-iżvilupp mentali, peress li huwa matul dan iż-żmien li t-tfal jiksbu ħiliet konjittivi u soċjoemozzjonali li jsawru s-saħħa mentali futura tagħhom. Riċerka reċenti[3] sabet li 62% tat-tfal huma f'riskju ta' problemi emozzjonali, inkluż għadd ta' kwistjonijiet li ma jitqisux fil-livell ta' disturb mentali. Filwaqt li l-istudju sab li 60% x'aktarx ma jkollhomx disturb mentali, l-istħarriġ irrapporta wkoll li 23% tat-tfal li għandhom bejn il-5 u l-10 snin u 39% tat-tfal li għandhom bejn il-11 u s-16-il sena kienu f'riskju ta' problemi emozzjonali. Madwar kwart tat-tfal u ż-żgħażagħ li għandhom bejn il-5 u s-16-il sena x'aktarx ikollhom

1 Eurostat. 3 ta' Marzu 2023. Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex (Il-Persuni f'riskju ta' faqar jew esklużjoni soċjali skont l-età u s-sess)[ilc_peps01N]. Aċċessata fuq: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ILC_PEPS01N__custom_5236062/default/table?lang=en

2 L-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa. 2020. Spotlight on Adolescent Health and Well-being: Findings from the 2017/2018 Health Behaviour in School-Aged Children Survey in Europe and Canada: Rapport Internazzjonali: Volum 2. Data Ewlenija. Aċċessata fuq: https://www.euro.who.int/en/health-topics/Life-stages/child-and-adolescent-health/health-behaviour-in-school-aged-children-hbsc/publications/2020/spotlight-on-adolescent-health-and-well-being.-findings-from-the-20172018-health-behaviour-in-school-aged-children-hbsc-survey-in-europe-and-canada.-international-report.-volume-2.-key-data

3 L-istudju sar mill-Assoċjazzjoni għas-Saħħa Mentali tat-Tfal u l-Adolexxenti u l-Kunsill Malti għas-Settur tal-Volontarjat, u jfittex il-prevalenza ta' disturbi mentali fost it-tfal u l-adolexxenti Maltin, taħt is-superviżjoni ta' Dr Nigel Camilleri. Sors: Calleja, L. 6 ta' Settembru 2021. Studju nazzjonali jgħid li wieħed minn kull żewġt itfal ibati mill-ansjetà. Aċċessata fuq: https://www.maltatoday.com.mt/news/national/111870/nationwide_study_says_one_in_two_children_suffers_from_anxiety#.Y2y1NMvMLIV

problemi ta' iperattività jew ansjetà. Barra minn hekk, l-ammissjonijiet għall-kura involontarja akuta fi ħdan istituzzjonijiet tas-saħħa mentali liċenzjati varjaw bejn it-12 u s-36 tifel u tifla fis-sena matul l-2015-2020, u kienu ta' 19-il tifel u tifla fl-2020[1]. B'mod ġenerali, in-numru ta' subien li daħlu kien id-doppju tan-numru ta' bniet li daħlu.

2.3.4 L-Edukazzjoni

Il-faċilità ta' aċċess għall-edukazzjoni f'Malta tfittex li telimina l-ostakli finanzjarji u mhux finanzjarji u tipprovdi opportunitajiet indaqs għal kulħadd sa mis-snin bikrija. Tali aċċess għall-edukazzjoni huwa rifless fi:

- kważi kwart tat-tfal taħt it-3 snin li jattendu ċ-ċentri għall-kura tat-tfal)[2].
- żewġ terzi tat-tfal li jattendu l-edukazzjoni preprimarja (kindergarten)[3];
- kważi t-tfal kollha fl-età tal-iskola primarja u sekondarja li jattendu l-iskola; u
- aktar minn 80% tat-tfal li għandhom bejn il-15 u s-17-il sena li jkomplu bl-edukazzjoni post sekondarja,[4].

L-ippjanar strateġiku kien dirett lejn l-indirizzar tal-assenteiżmu fl-iskejjel, l-inklużjoni, iż-żieda fil-kisba tal-ħiliet u t-tnaqqis tar-rati tal-ESL (Tluq Bikri mill-Iskola) u tan-NEET (żgħażagħ Barra mill-Edukazzjoni, Impjieg jew Taħriġ). Minkejja l-pressjoni kbira fuq ix-xogħol tal-iskola, il-kisba tat-tfal fil-qari, fil-matematika u fil-ħiliet soċjali kienet baxxa għas-snin li għaddew, li jista' jkun ukoll ta' xkiel biex wieħed ikompli l-iskola sekondarja u jsegwi edukazzjoni ulterjuri kif ukoll jipparteċipa fl-impjieg. Minkejja li kien hemm tnaqqis sinifikanti fir-rati tal-ESL (minn 16.3% fl-2015 għal 10.7% fl-2021) u tan-NEET (minn 10.7% fl-2015 għal 9.8 % fl-2021) kif ukoll ftit żgħażagħ li għandhom bejn il-15 u s-17-il sena jaħdmu waqt li ma jkunux fl-edukazzjoni jew fit-taħriġ, tibqa' l-ġlieda biex jittaffew dawn l-isfidi.

Fir-rigward tat-tfal migranti, minkejja l-isforzi biex tittejjeb l-inklużjoni tal-migranti fl-edukazzjoni, l-ostakli lingwistiċi u soċjokulturali għadhom jippersistu[5]. Diversi sitwazzjonijiet jistgħu jxekklu l-aċċess għall-edukazzjoni għat-tfal migranti bħad-dewmien fir-reġistrazzjoni tal-applikazzjonijiet għall-ażil[6], in-nuqqas ta' bilanċ bejn l-integrazzjoni bikrija tat-tfal migranti fl-edukazzjoni ġenerali u l-enfasi fuq l-għoti ta' programmi ta' induzzjoni u lingwa.

1 Uffiċċju tal-Kummissarju għas-Saħħa Mentali. Rapporti Annwali 2015-2020. Aċċessati fuq: https://deputyprimeminister.gov.mt/en/CommMentalHealth/Pages/Annual-Reports.aspx

2 Eurostat. 20 ta' Diċembru 2022. Children aged less than 3 years in formal childcare (It-tfal li għandhom inqas minn 3 snin f'kura tat-tfal formali) [TEPSR_SP210]. Aċċessata fuq: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tepsr_sp210/default/table?lang=en

3 NSO. 4 ta' Ottubru 2021. Stqarrija għall-Aħbarijiet 177/2021: Pre-Primary, Primary and Secondary Formal Education: 2019-2020 (Edukazzjoni Formali Preprimarja, Primarja u Sekondarja). Aċċessata fuq: https://nso.gov.mt/en/News_Releases/Documents/2021/10/News2021_177.pdf

4 Eurostat. 11 ta' Ottubru 2022. Participation rate of young people in education and training by sex, age and labour status (incl. NEET rates) (Ir-rata ta' parteċipazzjoni taż-żgħażagħ fl-edukazzjoni u t-taħriġ skont is-sess, l-età u l-istatus tax-xogħol (inkluż ir-rati tan-NEET)) [EDAT_LFSE_18]. Aċċessata fuq: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/EDAT_LFSE_18/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=e5db6292-3834-48a1-b8f4-bf99ca718f91

5 Migrant Learners Unit. 2023. First step towards providing access to mainstream education (L-ewwel pass fl-għoti ta' aċċess għall-edukazzjoni ġenerali). Aċċessata fuq: https://migrantlearnersunit.gov.mt/

6 Il-Bażi tad-Data tal-Informazzjoni dwar l-Ażil-aida- u l-Kunsill Ewropew għar-Refuġjati u l-Eżiljati – ecre. 23 ta' Mejju 2022 Rapport tal-Pajjiż: Aċċess għall-Edukazzjoni. https://asylumineurope.org/reports/country/malta/reception-conditions/employment-and-education/access-education/

2.3.5 L-Ambjent

Il-kwalità tal-ambjent fejn it-tfal u l-adolexxenti jikbru ssawwar il-benessri u l-iżvilupp tagħhom. L-ambjent jinfluwenza r-relazzjonijiet tat-tfal, bħal dawk mal-familji u l-ħbieb tagħhom, kif ukoll mad-diversi aspetti oħra ta' ħajjithom, bħal-logħob u l-imġiba. Għall-finijiet ta' dan id-Dokument ta' Politika, l-ambjent se jkun miġbur f'dawn li ġejjin: l-ambjenti naturali u urbani tat-tfal, il-viċinat u d-dar tagħhom kif ukoll id-dinja diġitali.

L-Ambjent Fiżiku

It-tfal jirnexxu f'ambjent fiżiku kkaratterizzat minn spazji miftuħa sikuri. Is-saħħa u l-benessri tat-tfal qed jintlaqtu dejjem aktar mit-tniġġis u theddid ambjentali ieħor. It-tfal qed isiru dejjem aktar konxji tal-isfidi ambjentali. F'Malta, madwar 83% taż-żgħażagħ ta' 15-il sena huma konxji tat-tibdil fil-klima u t-tisħin globali, filwaqt li bejn 40% u 50% ta' dan il-koort jiffirmaw il-petizzjonijiet ambjentali jew soċjali online, jagħżlu prodotti għal raġunijiet etiċi jew ambjentali, u jipparteċipaw f'attivitajiet favur il-ħarsien tal-ambjent[1].

Minħabba l-proċess naturali tat-tkabbir u l-iżvilupp tat-tfal, l-effetti tat-theddid ambjentali jistgħu jkunu kumulattivi u jaffettwaw is-saħħa tagħhom meta jsiru adulti. Minkejja titjib fil-kwalità tal-arja, it-tfal għandhom probabbilta' ta' 10 darbiet aktar li jsofru t-tniġġis tal-arja fuq barra milli fuq ġewwa[2]. Barra minn hekk, fl-2020, 29.1% tal-unitajiet domestiċi bi tfal dipendenti (meta mqabbel ma' 13.8% fl-UE)[3] irrappurtaw li kienu esposti għal tniġġis, ħmieġ u problemi ambjentali oħra fiż-żona lokali tagħhom[4]. Tali esponiment jiżdied għal 30.2% (u 16.9% fl-UE) għal unitajiet domestiċi bi tfal dipendenti li huma f'riskju ta' faqar, u dan jikkonferma l-korrelazzjoni bejn l-istatus soċjoekonomiku u l-ambjent bħala determinant soċjali tas-saħħa. Dawn l-isfidi rriżultaw f'rikonoxximent dejjem akbar li jeħtieġ li jiġu introdotti miżuri ta' mitigazzjoni, bħal aktar investiment fi spazji miftuħa ħodor. Studju reċenti dwar il-kundizzjonijiet ambjentali li jaffettwaw il-benessri tat-tfal[5] enfasizza li Malta għandha:

- tniġġis baxx tal-ilma, iżda tniġġis tal-arja u avvelenament biċ-ċomb ogħla mill-medja;
- rata baxxa ta' affollament u ta' umdità jew moffa fid-djar, privazzjoni ta' akkomodazzjoni baxxa, ftit inċidenti tat-traffiku fit-toroq li jinvolvu t-tfal li għandhom bejn iż-0 u l-14-il sena, iżda turi nuqqas kbir ta' spazju aħdar urban; u
- impronta ekoloġika kbira, enerġija rinnovabbli baxxa, u ġenerazzjoni ta' skart u emissjonijiet ta' CO2 ibbażati fuq il-konsum medji, minkejja l-ogħla nefqa governattiva fuq il-ħarsien tal-ambjent bħala perċentwal tal-PDG.

1 L-Uffiċċju tar-Riċerka ta' UNICEF. 2022. Places and Spaces: Environments and children's well-being, Innocenti Report Card 17 (Postijiet u Spazji: L-Ambjenti u l-benessri tat-tfal, Karta ta' Rapport 17 ta' Innocenti). Aċċessata fuq: https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/RC17-EN_Places-and-Spaces_Environments-and-childrens-well-being_Report-Card-17.pdf

2 L-Uffiċċju tar-Riċerka ta' UNICEF. 2022. Places and Spaces: Environments and children's well-being, Innocenti Report Card 17 (Postijiet u Spazji: L-Ambjenti u l-benessri tat-tfal, Karta ta' Rapport 17 ta' Innocenti). Aċċessata fuq: https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/RC17-EN_Places-and-Spaces_Environments-and-childrens-well-being_Report-Card-17.pdf

3 Eurostat. 20 ta' Diċembru 2022. Pollution, grime or other environmental problems (It-tniġġis, il-ħmieġ jew problemi ambjentali oħra)- Stħarriġ ta' UE-SILC [ILC_MDDW02]. Aċċessata fuq: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ILC_MDDW02__custom_3813901/default/table?lang=en

4 L-indikatur dwar "Nies li jirrappurtaw it-tniġġis, il-ħmieġ jew problemi ambjentali oħra fiż-żona tagħhom" ikejjel il-proporzjon tal-popolazzjoni totali li tagħmel awtovalutazzjoni tal-esponiment għal problemi bħad-duħħan, it-trab, l-irwejjaħ mhux pjaċevoli jew l-ilma mniġġes fiż-żona li fiha jgħix min wieġeb.

5 L-Uffiċċju tar-Riċerka ta' UNICEF. 2022. Places and Spaces: Environments and children's well-being, Innocenti Report Card 17 (Postijiet u Spazji: L-Ambjenti u l-benessri tat-tfal, Karta ta' Rapport 17 ta' Innocenti). Aċċessata fuq: https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/RC17-EN_Places-and-Spaces_Environments-and-childrens-well-being_Report-Card-17.pdf

L-Ambjent Urban: Id-Dar u l-Viċinat

L-iżvilupp ta' tfulija f'saħħitha jiddependi minn ambjent tad-dar sigur u sikur. L-ambjent soċjali stabbli u ta' appoġġ u l-aċċess għar-riżorsi fid-dar, jgħinu lit-tfal itejbu l-iżvilupp konjittiv, emozzjonali u fiżiku tagħhom. Madankollu, is-saħħa u l-iżvilupp tat-tfal huma affettwati b'mod negattiv minn ambjenti tad-dar instabbli, storbjużi u kaotiċi. Aktar minn 30% tat-tfal f'Malta jgħixu f'unitajiet domestiċi li huma affettwati mill-istorbju[1].

It-tfal f'Malta li qed jesperjenzaw privazzjoni materjali huma anqas probabbli li jkollhom postijiet fejn jistgħu jilagħbu fil-viċinat tagħhom[2] u minoranza żgħira ħafna jesperjenzaw privazzjoni ta' akkomodazzjoni severa[3] li kienet ta' 1.5% fl-2020 (meta mqabbla ma' 6.7% fl-UE)[4]. It-tfal ta' unitajiet domestiċi bi status soċjoekonomiku baxx li ammontaw għal 19.6% (16,300) fl-2021 x'aktarx ukoll jesperjenzaw inugwaljanzi relatati mal-ambjent fiżiku tad-dar. It-tfal minn sfondi ta' status soċjoekonomiku baxx huma aktar probabbli li jiffaċċjaw ambjenti tad-dar ta' kwalità baxxa (2.2% fl-2020), bħal affollament, bini miżmum f'kundizzjoni ħażina u kriminalità, vjolenza jew vandaliżmu fiż-żona, minn dawk it-tfal minn sfondi soċjoekonomiċi ogħla (1.3% fl-2020)[5].

Il-kriminalità, il-vjolenza u l-vandaliżmu jistgħu jillimitaw il-kisba ta' ħiliet akkademiċi u personali tat-tfal. Ċerti karatteristiċi li jinsabu fl-ambjent fiżiku jistgħu jipprevjenu l-okkorrenza ta' reat jew jikkontribwixxu għaliha. Dawn il-karatteristiċi jinkludu l-livell ta' infrastruttura (sikurezza, sigurtà, manutenzjoni u ndafa) tad-djar u tal-viċinat. Fl-2020, in-numru ta' unitajiet domestiċi Maltin bit-tfal li rrappurtaw kriminalità, vjolenza jew vandaliżmu fiż-żona tagħhom (10.7%) kien simili għall-medja tal-UE (11%)[6]. L-unitajiet domestiċi bit-tfal taħt il-linja tal-faqar jirrappurtaw rata ogħla ta' kriminalità, vjolenza u vandaliżmu; 12.8 % f'Malta meta mqabbel ma' 15.2% fl-UE fl-2020[7].

Il-Vjolenza u l-Abbuż fuq it-Tfal

Hemm riskju għoli li l-abbuż ma jiġix rappurtat, speċjalment l-abbuż fost it-tfal, meta l-abbuż iseħħ minn adult fuq tifel jew tifla, u meta l-membri tal-familja jkunu l-awturi. Is-sena 2021 rat żieda sinifikanti fin-numru ta' inċidenti rrappurtati ta' vjolenza fuq it-tfal, bil-maġġoranza tal-vittmi jkunu subien u bniet ta' bejn il-11 u l-15-il sena[8]. Ħafna minn dawn l-inċidenti kienu rrappurtati mid-Distretti tan-Nofsinhar (392 każ) u tat-Tramuntana tal-Port (387 każ), b'Għawdex ikollu l-inqas inċidenti rrappurtati (57 każ).

---

1 Ibid.

2 L-Uffiċċju tar-Riċerka ta' UNICEF. 2022. Places and Spaces: Environments and children's well-being, Innocenti Report Card 17 (Postijiet u Spazji: L-Ambjenti u l-benessri tat-tfal, Karta ta' Rapport 17 ta' Innocenti). Aċċessata fuq: https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/RC17-EN_Places-and-Spaces_Environments-and-childrens-well-being_Report-Card-17.pdf

3 Ir-rata ta' privazzjoni ta' akkomodazzjoni severa hija ddefinita mill-Eurostat bħala l-perċentwal tal-popolazzjoni li jgħix fl-abitazzjoni li hija meqjusa bħala ffullata żżejjed, filwaqt li turi wkoll mill-inqas wieħed mill-kejl ta' privazzjoni ta' akkomodazzjoni. Il-privazzjoni ta' akkomodazzjoni hija kejl tan-nuqqas ta' faċilitajiet bażiċi u hija kkalkulata billi ssir referenza għal dawk l-unitajiet domestiċi b'saqaf iqattar, mingħajr banju/doċċa u mingħajr toilet fuq ġewwa, jew abitazzjoni meqjusa mudlama wisq. Sors: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Severe_housing_deprivation_rate

4 Eurostat. 2021. Severe housing deprivation rate by age, sex and poverty status (Ir-rata ta' privazzjoni ta' akkomodazzjoni severa skont l-età, is-sess u l-istatus tal-faqar) - Stħarriġ ta' UE-SILC [ILC_MDHO06A]. Aċċessata fuq: Statistics | Eurostat (europa.eu)

5 Eurostat. 2021. Severe housing deprivation rate by age, sex and poverty status (Ir-rata ta' privazzjoni ta' akkomodazzjoni severa skont l-età, is-sess u l-istatus tal-faqar) - Stħarriġ ta' UE-SILC [ILC_MDHO06A]. Aċċessata fuq: Statistics | Eurostat (europa.eu)

6 Eurostat. 20 ta' Diċembru 2022. Crime, violence or vandalism in the area (Il-kriminalità, il-vjolenza jew il-vandaliżmu fiż-żona) - Stħarriġ ta' UE-SILC [ILC_MDDW03]. Aċċessata fuq: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/c8db1c67-bc47-49dd-a656-da4dc3d8b44b?lang=en

7 Ibid.

8 Fondazzjoni għal Servizzi ta' Ħarsien Soċjali, Malta. Frar 2022. Id-Direttorat għall-Ħarsien tat-Tfal: Rapport tal-Istatistika Annwali: Jannar sa Diċembru 2021. Aċċessat fuq: https://fsws.gov.mt/en/Documents/StatisticalReports%20by%20Agency/Cps/CPS%20Yearly%20report%202021%20(online).pdf

Is-Servizzi tat-Tfal u ż-Żgħażagħ (CYPS) ittrattaw 433 każ[1] ta' vjolenza fl-2021, l-aktar kontra t-tfal ta' bejn il-11 u l-15-il sena[2].

Il-forom kollha ta' vjolenza kontra t-tfal għandhom effetti negattivi sinifikanti fuq l-iżvilupp tat-tfal, is-saħħa u l-benessri ġenerali tagħhom, li jdumu sa meta jsiru adulti. Sussegwentement, hemm probabbiltà li tfal li jikbru f'ambjent abbużiv, jittrażmettu wkoll xi forma ta' vjolenza fuq dawk ta' madwarhom, bħall-bullying bejn il-pari. F'Malta, il-bullying fost it-tfal ta' 11, 13 u 15-il sena mhuwiex predominanti, madankollu l-ġlied fiżiku u l-bullying fuq l-internet huma ogħla mill-medja[3].

Il-vjolenza fit-tfulija qed issir qasam ta' tħassib partikolari f'Malta meta jitqies li 89.6% taż-żgħażagħ li għandhom bejn it-18 u l-24 sena fl-2022 irrappurtaw mill-inqas abbuż wieħed matul it-tfulija tagħhom, filwaqt li 70.2% irrappurtaw aktar minn tip wieħed ta' abbuż u 12.5% esperjenzaw ħames forom jew aktar ta' abbuż[4]. L-aktar tipi prevalenti ta' vjolenza matul it-tfulija kienu li jkunu vittmi ta' vjolenza mingħand sħabhom u ta' bejn l-aħwa (75.3%), moħqrija (61.4%)[5] u xhieda ta' vjolenza fil-familja (54.3%) u vjolenza domestika (52%)[6]. L-abbuż sesswali matul it-tfulija segwa b'43%. Instab li l-bniet esperjenzaw b'mod sinifikanti aktar tipi ta' abbuż u aktar abbuż frekwenti mis-subien. Il-bniet kienu wkoll aktar konxji tal-forom kollha ta' vjolenza u kienu aktar probabbli li jwieġbu li jibżgħu ħafna meta jkunu esposti għall-abbuż.

Mit-52% tat-tfal li kienu xhieda ta' vjolenza domestika msemmija hawn fuq, 46 % kienu xhieda ta' vjolenza fuq is-sieħeb intimu tal-ġenituri tagħhom u 30.5 % kienu xhieda ta' vjolenza minn ġenitur/kustodju fuq l-aħwa[7]. Il-missier kien dak li l-aktar wettaq l-abbuż f'madwar nofs il-każijiet ta' moħqrija tat-tfal (45.7%) u fil-vjolenza domestika fiżika li kienu xhud tagħha (50.7%), filwaqt li terz irrifjutaw li jidentifikaw l-awtur prinċipali[8]. It-tfal li l-ġenituri/indokraturi tagħhom kienu pperċepiti bħala li jsofru minn mard tas-saħħa mentali u/jew mill-vizzju tad-droga kienu aktar probabbli li jkunu xhieda tal-vjolenza fuq is-sieħeb intimu tal-ġenituri tagħhom.

Għalkemm numru sinifikanti ta' tfal li esperjenzaw il-vjolenza domestika għajtu (56.4 %) jew intervjenew fiżikament (36%) biex iwaqqfu lill-ġenituri tagħhom waqt argument, il-biċċa l-kbira tat-tfal (79.1%) ma talbux għajnuna minn barra darhom[9]. Meta kienu xhieda ta' vjolenza domestika, it-tfal kienu aktar probabbli li jkunu involuti fi vjolenza bejn sħabhom u bejn l-aħwa[10]. Fl-aħħar mill-aħħar, it-tfal li kienu xhieda ta' vjolenza fuq is-sieħeb jew is-sieħba intimu/a, vjolenza fil-familja, moħqrija u traskuraġni tat-tfal fid-dar, kienu aktar probabbli li

1 Żieda ta' 43 % mis-sena ta' qabel.

2 Fondazzjoni għal Servizzi ta' Ħarsien Soċjali, Malta. Frar 2022. Aġenzija Appoġġ: Rapport tal-Istatistika Annwali: Jannar sa Diċembru 2021. Aċċessat fuq: https://fsws.gov.mt/en/Documents/StatisticalReports%20by%20Agency/Appogg/APPOGG%20Yearly%20report%202021%20(online).pdf

3 L-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa. 2020. Spotlight on Adolescent Health and Well-being: Findings from the 2017/2018 Health Behaviour in School-Aged Children Survey in Europe and Canada: Rapport Internazzjonali: Volum 2. Data Ewlenija. Aċċessat fuq: https://www.euro.who.int/en/health-topics/Life-stages/child-and-adolescent-health/health-behaviour-in-school-aged-children-hbsc/publications/2020/spotlight-on-adolescent-health-and-well-being.-findings-from-the-20172018-health-behaviour-in-school-aged-children-hbsc-survey-in-europe-and-canada.-international-report.-volume-2.-key-data

4 Sammut-Scerri, C., Grech Lan franco, I., Pace, L., & Borg, M. (2022). Safety in childhood: A prevalence study of childhood abuse experiences in Malta. A quantitative research study (Is-sikurezza fit-tfulija: Studju dwar il-prevalenza tal-esperjenzi tal-abbuż fit-tfulija f'Malta. Studju ta' riċerka kwantitattiva). Malta: Dipartiment tal-Istudji dwar it-Tfal u l-Familja, l-Università ta' Malta.Preżentazzjoni bil-PowerPoint mogħtija fit-tnedija tal-istudju fl-24 ta' April 2023.

5 L-abbuż psikoloġiku/emozzjonali (45 %) u l-abbuż fiżiku (43 %) minn indokratur kienu l-aktar tipi prevalenti ta' moħqrija tat-tfal.

6 **Ibid.**

7 **Ibid.**

8 Ibid.

9 Ibid.

10 Ibid.

jkunu involuti fi vjolenza bejn/fuq sħabhom u bejn l-aħwa[1]. Jeżistu wkoll rabtiet bejn dawn it-tipi differenti ta' vjolenza u mal-vittimizzazzjoni sesswali matul it-tfulija[2].

L-Ambjent Diġitali

Il-ħin quddiem l-iskrins u l-konnettività virtwali qed jieħdu post il-logħob fiżiku u l-interazzjoni fiżika fost il-preadolexxenti u l-adolexxenti. Aktar ma jikbru, speċjalment wara li jgħalqu l-10 snin, it-tfal f'Malta jipparteċipaw aktar fil-midja soċjali u f'logħob elettroniku, filwaqt li jinvolvu ruħhom inqas f'logħob fuq barra, sports jew eżerċizzju fiżiku. L-impatt ta' żieda fl-esponiment diġitali matul it-tfulija u l-adolexxenza bikrija jidher fost iż-żgħażagħ ta' 13 u 15-il sena li juru punteġġ għoli f'dik li hija komunikazzjoni intensiva permezz tal-midja elettronika u fl-użu problematiku tal-midja soċjali. Iż-żgħażagħ ta' 15-il sena wkoll juru punteġġ għoli fil-ħinijiet quddiem l-iskrins, bil-bniet jinvolvu ruħhom aktar fuq il-midja soċjali, u s-subien jinvolvu ruħhom aktar fil-logħob[3], dawn iż-żewġ fatturi jikkontribwixxu għal rati aktar baxxi ta' benessri mentali u ta' kuntentizza[4].

L-iżbilanċ bejn l-imġiba sedentarja u l-attività fiżika laħaq il-quċċata tiegħu matul il-pandemija tal-COVID-19 minħabba l-għeluq tal-iskejjel u t-tbegħid soċjali. Din ir-realtà żiedet il-probabbiltà ta' riskji online fost it-tfal, minkejja l-elementi pożittivi u meħtieġa rikonoxxuti tal-pjattaformi online[5]. F'dan ir-rigward, kampanja ta' gharfien fost it-tfal, l-edukaturi, il-ġenituri/l-indokraturi primarji u partijiet ikkonċernati oħra dwar kif isir użu sikur mill-internet qed titwettaq mill-BeSmartOnline! Proġett li jinkludi ċ-Child Web Alert Hotline.

2.3.6 Il-Logħob, id-Divertiment, il-Kultura u l-Ispiritwalità

Il-logħob, id-divertiment, il-kultura u l-ispiritwalità tat-tfal jidhru li jieħdu forom differenti tul iż-żmien u l-ispazju. Il-pressjonijiet tax-xogħol tal-iskola, il-komunikazzjoni diġitali u n-nuqqas ta' spazji miftuħa sikuri kkontribwew għall-bidla minn dinja fiżika għal waħda virtwali fil-logħob u fid-divertiment kif ukoll għall-varjazzjonijiet tal-impenn fil-kultura u fl-ispiritwalità. It-tibdil fil-logħob, fid-divertiment, fil-kultura u fl-ispiritwalità tat-tfulija kkontribwixxa għall-imġiba sedentarja tat-tfal u n-nuqqas ta' sodisfazzjon bil-mod kif iqattgħu l-ħin liberu tagħhom, b'mod partikolari matul is-snin tal-pubertà (10-12-il sena)[6].

Bidla kbira waslet biż-żieda fid-diġitalizzazzjoni, aggravata minħabba l-pandemija. It-tfal f'Malta jqattgħu aktar ħin quddiem it-TV, fuq il-midja soċjali u b'logħob elettroniku (71%-74%) milli jilagħbu barra, jagħmlu xi sport jew eżerċizzju fiżiku (61%-62%)[7]. Inqas minn nofs

1 Ibid.

2 Ibid.

3 Il-Grupp ESPAD; EMCDDA. 2020. "Rapport tal-ESPAD tal-2019 – Riżultati mill-Proġett Ewropew ta' Stħarriġ Skolastiku dwar l-Alkoħol u Drogi Oħrajn". Aċċessat fuq: http://www.espad.org/sites/espad.org/files/2020.3878_EN_04.pdf Il-Kummissjoni Ewropea, lOECD u l-WHO. 2019. Malta Country Health Profile 2019 (Profil tas-Saħħa tal-Pajjiż Malta 2019). Aċċessat fuq: https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0005/419468/Country-Health-Profile-2019-Malta.pdf.

4 UNICEF. 2020. Innocenti Report Card 16 (Karta ta' Rapport Innocenti 16): Worlds of influence: Understanding What Shapes Child Wellbeing in Rich Countries (Dinjiet ta' influwenza: Nifhmu x'Jifforma l-Benessri tat-Tfal f'Pajjiżi Sinjuri). Aċċessata fuq: https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/Report-Card-16-Worlds-of-Influence-child-wellbeing.pdf

5 L-Università ta' Malta: Ċentru għar-Reżiljenza u s-Saħħa Emozzjonali u Soċjali. 2020. Stħarriġ internazzjonali dwar il-benessri suġġettiv tat-tfal. Aċċessat fuq: https://www.um.edu.mt/library/oar/bitstream/123456789/60621/4/ISCWEB%20National%20Report%202020.pdfUNICEF, UIT, GPEVAC,UNESCO, UNODC, Alleanza Globali WeProtect, WHO u World Childhood Foundation USA. April 2020. COVID-19 and its implications for protecting children online (Il-COVID-19 u l-implikazzjonijiet tagħha għall-protezzjoni tat-tfal online). Aċċessata fuq: https://www.itu.int/en/ITU-D/Cybersecurity/Documents/COP/COVID-19%20and%20Its%20Implications%20for%20Protecting%20Children%20Online.pdf.

6 L-Università ta' Malta: Ċentru għar-Reżiljenza u s-Saħħa Emozzjonali u Soċjali. 2020. Stħarriġ internazzjonali dwar il-benessri suġġettiv tat-tfal. Aċċessat fuq: https://www.um.edu.mt/library/oar/bitstream/123456789/60621/4/ISCWEB%20National%20Report%202020.pdf

7 Ibid.

it-tfal jagħmlu eżerċizzju u attivitajiet sportivi kuljum, filwaqt li kwart tat-tfal ma jilħqux l-ammont meħtieġ ta' attività fiżika fil-ġimgħa peress li jagħmlu eżerċizzju u sport inqas minn darba fil-ġimgħa jew qatt[1].

Attivitajiet frekwenti oħra li jieħdu sehem fihom it-tfal jinkludu wkoll li jieħdu ħsieb membri tal-familja (61%) u jagħmlu xogħol fid-dar (58%) kif ukoll jattendu postijiet jew servizzi reliġjużi (40%)[2]. Dan ix-xenarju juri wkoll li ambjenti naturali u urban xierqa huma prerekwiżit għal logħob, divertiment, kultura u spiritwalità adegwati fost it-tfal. B'mod korrispondenti, valur importanti jinsab fl-appoġġ lit-tfal biex jieħdu ħsieb in-nies u l-ambjent ta' madwarhom b'mod attiv.

2.3.7 Il-Parteċipazzjoni Demokratika

It-tfal f'Malta jħossu li hekk kif jikbru, ikollhom aktar opportunitajiet ta' teħid ta' deċiżjonijiet fl-iskola u inqas opportunitajiet ta' teħid ta' deċiżjonijiet fil-lokalità tagħhom. It-tfal ukoll ma jħossuhomx mismugħa u meħuda bis-serjetà fi ħdan il-familja tagħhom[5,4].

Huwa ċar li parteċipazzjoni tat-tfal sinifikanti, inklużiva u sikura hija meħtieġa biex kull tifel u tifla jkunu jistgħu jaffettwaw it-tfassil tal-politika. Dan l-approċċ parteċipattiv biex jiffaċilita l-parteċipazzjoni tat-tfal ma jkunx olistiku mingħajr il-bini tal-kapaċità għall-adulti u l-konsultazzjoni strutturali mal-indokraturi kif ukoll mal-professjonisti li jaħdmu għat-tfal u/jew għalihom. Tabilħaqq, f'Malta, filwaqt li l-opportunitajiet effettivi ta' parteċipazzjoni tat-tfal mhumiex biżżejjed, l-adulti volontarjament qed jippermettu parteċipazzjoni akbar tat-tfal fl-aħjar interess tat-tfal[3]. Barra minn hekk, il-ħtiġijiet u l-opportunitajiet parteċipattivi ta' gruppi vulnerabbli ta' tfal, partikolarment minoranzi, jeħtieġu attenzjoni kbira[4].

Il-miżuri relatati mal-implimentazzjoni tal-Protokoll Fakultattiv għall-UNCRC dwar Proċedura ta' Komunikazzjoni huma importanti wkoll biex tiżdied il-prevalenza tal-vuċi tat-tfal dwar kwalunkwe ksur tad-drittijiet tat-tfal u titjib meħtieġ fihom.

1 Ibid.

2 Ibid.54 Ibid.

3 Ir-Rapport għal Malta miċ-Child Participation Assessment Tool (CPAT) tal-2019 tal-Kunsill tal-Ewropa: Child Participation Assessment Tool - Children's Rights (coe.int)

4 Il-Kummissjoni Ewropea. 2021. Study on Child Participation in EU political and democratic life (Studju dwar il-Parteċipazzjoni tat-Tfal fil-ħajja politika u demokratika tal-UE). Aċċessat fuq: Study on child participation (europa.eu)

03 PRIJORITAJIET NAZZJONALI

03

PRIJORITAJIET NAZZJONALI

Filwaqt li jibni fuq l-analiżi ppreżentata fil-Kapitlu 2 u wara li jqis il-feedback li wasal matul is-sessjonijiet ta' qabel il-konsultazzjoni (inklużi l-fehmiet tat-tfal), il-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030 jidentifika l-**erba' Prijoritajiet Nazzjonali** prinċipali li ġejjin:

Tabella 2: Prijoritajiet Nazzjonali tal-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030

1	IT-TITJIB TAL-BENESSRI TAT-TFAL	Tiżgura l-għoti ta' appoġġ adegwat u tagħti s-setgħa lit-tfal biex itejbu l-kwalità tal-ħajja tagħhom.
2	L-APPOĠĠ LILL-FAMILJI BIT-TFAL	It-tfal għandhom jikbru f'ambjent ta' familja pożittiv, b'aċċess għal riżorsi suffiċjenti u aċċess għal servizzi (u appoġġ) ta' kwalità. Il-familji jeħtieġ li jkollhom l-aħjar kundizzjonijiet biex jipproteġu u jieħdu ħsieb lil uliedhom b'mod adegwat u jrawmu l-iżvilupp tat-tfal.
3	L-GĦOTI TA' AMBJENT AĦJAR GĦAT-TFAL	It-tfal għandhom jikbru f'ambjent fiżiku u diġitali sikur li jrawwem żvilupp tajjeb għas-saħħa, opportunitajiet għat-tkabbir u l-benessri.
4	IT-TISĦIĦ TAL-PARTEĊIPAZZJONI TAT-TFAL	It-tfal għandhom jiġu appoġġati biex jesprimu liberament il-fehmiet tagħhom dwar il-kwistjonijiet u d-deċiżjonijiet kollha li jaffettwawhom, u biex dawn il-fehmiet jitqiesu fil-livelli kollha tas-soċjetà.

Il-Prijoritajiet Nazzjonali identifikati jipprovdu approċċ olistiku li jħares 'il quddiem, fejn jiġi fformulat pjan ċar ta' azzjoni permezz ta' miżuri ta' politika, li jkollu fil-mira tiegħu l-ħtiġijiet u d-drittijiet tat-tfal u tal-familji tagħhom.

Il-kisba tal-prijoritajiet nazzjonali identifikati u l-għanijiet assoċjati hija mistennija tikkontribwixxi għal titjib sinifikanti fil-kwalità tal-appoġġ lit-tfal u għall-effettività tal-politika u tal-għoti tas-servizz.

PRIJORITÀ NAZZJONALI 1

IT-TITJIB TAL-BENESSERI TAT-TFAL

IT-TITJIB TAL-BENESSERI TAT-TFAL

"It-tfal għandhom jiġu appoġġati biex itejbu l-aspetti kollha tal-benessri ġenerali tagħhom. Permezz tal-għoti tal-appoġġ u s-servizzi meħtieġa, it-tfal għandhom jingħataw is-setgħa biex ikollhom kwalità ta' ħajja aħjar"

Għall-finijiet ta' dan il-Qafas ta' Politika, il-benessri jirreferu għal relazzjonijiet soċjali pożittivi; sigurtà emozzjonali, sinifikat u reżiljenza f'ambjent dinamiku u li dejjem jinbidel.

It-titjib tal-benessri tat-tfal jiddependi minn diversi aspetti fosthom is-saħħa, l-edukazzjoni, il-familja, il-ħajja soċjali, is-sikurezza u s-sigurtà fost l-oħrajn. It-tfal iridu jħossuhom stmati; li hemm xi ħadd jieħu ħsiebhom; u appoġġati biex tinħoloq ħajja sinifikanti b'sens ta' skop. F'dan ir-rigward, huwa meħtieġ investiment xieraq biex jinkoraġġixxi t-trawwim tal-benessri. Wieħed jifhem ukoll li l-Prijoritajiet Nazzjonali l-oħra se jorbtu flimkien u jżidu mat-titjib tal-benessri tat-tfal.

Il-Prijorità Nazzjonali 1 - It-Titjib tal-Benessri tat-Tfal għandha l-għan li tinvesti f'miżuri li jikkontribwixxu biex jagħtu s-setgħa lit-tfal biex jirnexxu u jimmassimizzaw il-potenzjal tagħhom.

Għanijiet

1.1 Għoti tal-Għarfien u l-Ħiliet Neċessarji lit-Tfal

1.2 Saħħa Fiżika u Mentali tat-Tfal Aħjar

1.3 Appoġġ għal Ħin ta' Kwalità u Ħin Liberu

1.4 Ġustizzja Adattata għat-Tfal

Li l-benessri tat-tfal isiru prijorità nazzjonali, isaħħaħ in-nisġa soċjali, u se jikkontribwixxi aktar fil-ġlieda kontra l-faqar u l-esklużjoni interġenerazzjonali. Il-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024–2030 identifika oqsma ewlenin li se jkollhom impatt pożittiv fuq il-benessri tat-tfal, filwaqt li fl-istess ħin jiżguraw li t-tfal jissodisfaw il-potenzjal sħiħ tagħhom irrispettivament minn kwalunkwe ostaklu li jiltaqgħu miegħu. L-għanijiet identifikati se jipprovdu aċċess imtejjeb għal riżorsi ta' kwalità permezz ta' miżuri xierqa.

1.1 Għoti tal-Għarfien u l-Ħiliet Neċessarji lit-Tfal

It-tfal għandhom jiġu appoġġati biex jiksbu l-ħiliet, l-għarfien, il-kompetenzi u l-kapaċitajiet meħtieġa biex iwettqu kompiti prattiċi li jgħinuhom jaffaċċjaw aħjar l-isfidi u s-sitwazzjonijiet tal-ħajja.

It-tfal għandhom jingħataw edukazzjoni u ħiliet xierqa li jippreparawhom għall-ħajja. Filwaqt li s-suġġetti akkademiċi għandhom importanza relattiva, ta' min jenfasizza li għandha tingħata aktar attenzjoni lis-suġġetti tal-ħiliet tal-ħajja, li jrawmu fit-tfal ġudizzju matur u sod u drawwiet tajbin għal stabbiltà, benessri u suċċess fit-tul.

Huwa kruċjali li t-tfal jiksbu kompetenzi u ħiliet interpersonali li jippermettulhom jieħdu deċiżjonijiet infurmati, isolvu l-problemi, jaħsbu b'mod kritiku u kreattiv, jikkomunikaw b'mod effettiv, jibnu relazzjonijiet f'saħħithom, jempatizzaw ma' ħaddieħor, ilaħħqu ma' ħajjithom u jimmaniġġjawha b'mod san u sinifikanti.

Huwa importanti li titħeġġeġ ir-reżiljenza fit-tfal. Tfal reżiljenti għandhom il-kapaċità li jaffaċċjaw b'mod pożittiv l-isfidi tal-ħajja u ż-żminijiet diffiċli. Ir-reżiljenza fit-tfal hija ffaċilitata meta jkollhom ħiliet intellettwali partikolari, ħiliet ta' awtoregolazzjoni, ħsibijiet pożittivi dwarhom infushom u dwar il-kapaċitajiet tagħhom, u sens ta' tifsira fil-ħajja. It-tfal reżiljenti x'aktarx li jkollhom ukoll saħħa fiżika u mentali aħjar minn tfal li jsibuha diffiċli jkunu reżiljenti[1].

Dan il-Qafas ta' Politika jirrikonoxxi li t-tfal fil-bżonn, u/jew bi problemi ta' saħħa fiżika, diżabilità jew mard serju jeħtieġu appoġġ speċifiku biex jiżviluppaw il-ħiliet meħtieġa biex jimmassimizzaw l-indipendenza u l-potenzjal tagħhom.

Miżuri Proposti

Miżura 1.1.1 Jinbeda studju biex jidentifika l-ħiliet ewlenin tal-ħajja li huma kritiċi għall-benessri u l-iżvilupp tat-tfal. L-istudju għandu jipproponi modi kif it-tfal jistgħu jiksbu dawn il-ħiliet u kif dawn jistgħu jiġu inkorporati fis-sistema edukattiva.

Miżura 1.1.2 Jitkompla l-iżvilupp u l-implimentazzjoni tal-kurrikuli fis-sistema edukattiva (u l-appoġġ għal inizjattivi f'ambjenti barra mill-iskola), biex it-tfal jitgħallmu għarfien u ħiliet relatati ma' komunikazzjoni effettiva, il-ħidma kollaborattiva, il-ħsieb indipendenti/kritiku, il-kreattività, is-soluzzjoni ta' problemi u l-ħiliet analitiċi, kif ukoll l-edukazzjoni sesswali.

Miżura 1.1.2.1 Issir promozzjoni tal-ħiliet soċjali fil-klassijiet kollha li jibdew minn età żgħira, biex it-tfal jitgħallmu kif isolvu l-kunflitti, joħolqu rabta mal-oħrajn, jagħmlu l-ħbieb, u jkunu parti minn grupp, jgħinu fil-protezzjoni kontra riżultati negattivi.

Miżura 1.1.2.2 Jissaħħu l-attivitajiet edukattivi fil-klassi billi jiġi żgurat li l-logħob, il-lezzjonijiet u l-attivitajiet ikunu mfassla apposta għal tfal b'kapaċitajiet differenti.

Miżura 1.1.2.3 Jiddaħħal programm edukattiv għall-adolexxenti b'diżabilità dwar is-sesswalità u s-saħħa sesswali tagħhom. Il-ġenituri ta' dawn l-individwi jkollhom aċċess għal tagħlim separat dwar is-suġġett biex jgħinhom jifhmu l-bżonnijiet sesswali ta' wliedhom.

1 Raising Children Network (Australia) Limited. 24/04/2021. Resilience: how to build it in children 3-8 years (Ir-Reżiljenza: kif għandha tinbena fit-tfal li għandhom bejn it-3 u t-8 snin). Aċċessata fuq: https://raisingchildren.net.au/school-age/behaviour/understanding-behaviour/resilience-how-to-build-it-in-children-3-8-years

Miżura 1.1.2.4 Jiddaħħlu miżuri addizzjonali biex jappoġġaw il-ħtiġijiet diversi edukattivi u ta' inklużjoni tat-tfal migranti.

Miżura 1.1.3 Jiddaħħal mekkaniżmu fejn l-istudenti mhux biss jiġu evalwati fuq l-għarfien akkademiku iżda wkoll ikun hemm aktar enfasi fuq is-sett ta' ħiliet miksuba.

Miżura 1.1.3.1 Jiġi akkreditat it-tagħlim u l-parteċipazzjoni attiva f'attivitajiet informali u ekstrakurrikulari bħall-isports, l-arti u l-kultura. Dawn iridu jkunu rikonoxxuti bħala parti mit-triq edukattiva tat-tfal fl-avvanz tagħhom.

Miżura 1.1.4 Tingħata attenzjoni akbar u individwali lil dawk it-tfal li qed jonqsu milli jattendu l-iskola mingħajr ebda raġuni u bl-għajnuna tal-iskejjel u ta' tim ta' professjonisti tiġi indirizzata l-kawża tal-assenteiżmu fost dawn it-tfal aktar milli sempliċiment jiġu imposti l-multi.

Miżura 1.1.5 Jiġu identifikati u indirizzati ostakli speċifiċi biex l-istudenti jitħeġġu aktar ikomplu bl-istudji tagħhom kemm fil-livelli postsekondarji kif ukoll terzjarji billi jingħataw assistenza akbar.

Miżura 1.1.5.1 Jissaħħu l-programmi vokazzjonali bħall-Programm ta' Tagħlim Alternattiv u GEM16+ li huma maħsuba biex jgħinu lil dawk l-istudenti li għandhom diffikultajiet fit-tagħlim jew li għadhom kemm spiċċaw l-iskola obbligatorja mingħajr ebda kwalifika.

Miżura 1.1.5.2 Jiġi ddisinjat programm individwali maħsub biex iħejji u jevalwa lit-tfal b'diżabilità tul it-triq edukattiva u li għandu jwassalhom biex jidħlu fid-dinja tax-xogħol flimkien ma' professjonisti u edukaturi biex jiġi żgurat li t-tranżizzjoni minn fażi għall-oħra tal-vjaġġ edukattiv tkun faċli kemm jista' jkun.

Miżura 1.1.6 Jinfetħu ċentri ta' filgħaxija b'kollaborazzjoni mal-MCAST biex jgħallmu s-snajja' fil-livell sekondarju.

Miżura 1.1.7 Jiġu mmodernizzati l-libreriji fil-klassijiet u t-tfal jitħeġġu jissuġġerixxu t-titli tal-kotba li jridu jaqraw. Aktar Kaxxi tal-Librerija Miftuħa għandhom jitwaħħlu fil-ġonna. Jiġu organizzati sessjonijiet tal-klassi tal-qari barra mill-ambjent tal-iskola.

Miżura 1.1.8 Jitqassam sett ta' kotba kull sena lit-tfal kollha tal-livell primarju, biex tinbena librerija fid-dar.

Miżura 1.1.9 Titfassal strateġija biex titnaqqas id-disparità fir-riżultati miksuba bejn il-bniet u s-subien kif ukoll bejn l-istudenti li jattendu skejjel differenti.

1.2 Saħħa Fiżika u Mentali tat-Tfal Aħjar

Stil ta' ħajja attiv u tajjeb għas-saħħa huwa kontributur ewlieni għall-benessri ġenerali tat-tfal. Huwa fundamentali li tiġi appoġġata saħħa fiżika u mentali aħjar għat-tfal kollha billi jingħataw is-setgħa li jkunu responsabbli minn saħħithom stess permezz tal-edukazzjoni, il-litteriżmu fis-saħħa, l-iżvilupp tar-reżiljenza personali u l-promozzjoni ta' fatturi protettivi. It-tfal kollha għandhom jiġu appoġġati u mħeġġa jieħdu azzjoni biex itejbu s-saħħa tagħhom stess.

Is-Saħħa Fiżika

L-aktar kwistjoni ta' saħħa pubblika ta' sfida li tikkonċerna t-tfal hija l-obeżità. Malta għandha fost l-ogħla rati ta' tfal obeżi u ta' piż żejjed[1], filwaqt li x-xorb u l-abbuż ta' sustanzi huma ta' tħassib fl-adolexxenza[2]. Sfida oħra li jaffaċċjaw it-tfal hija n-nuqqas ta' kultura ta' attività fiżika[3]. Il-Gvern huwa impenjat li jindirizza dawn l-isfidi b'mod olistiku u b'hekk dan il-Qafas ta' Politika se jikkontribwixxi wkoll biex jittaffew dawn l-isfidi partikolarment permezz ta' miżuri preventivi. F'dan ir-rigward, il-promozzjoni ta' stili ta' ħajja tajbin għas-saħħa inkluż permezz tal-adozzjoni ta' dieta bilanċjata u ħafna eżerċizzju minn età bikrija jikkontribwixxu b'mod pożittiv lejn saħħa mtejba.

Barra minn hekk, se tingħata wkoll attenzjoni speċifika lit-tfal b'diffikultajiet ta' saħħa b'mod partikolari t-tfal b'diżabilità jew mard kroniku li jeħtieġu kura u servizzi speċifiċi maħsuba biex jgħinuhom jiksbu l-akbar awtodipendenza possibbli u biex jgħixu ħajja sħiħa u attiva.

Is-Saħħa Mentali

Is-Saħħa mentali tajba hija rekwiżit ewlieni jekk it-tfal iridu jilħqu l-potenzjal sħiħ tagħhom u jgħixu ħajja mimlija esperjenzi kbar. L-inċidenza tal-persuni li jikkawżaw ħsara fuqhom infushom fost it-tfal u ż-żgħażagħ, kif ukoll iż-żieda reċenti fid-domanda għas-servizzi tas-saħħa mentali, jenfasizzaw il-ħtieġa għal azzjoni speċifika[4].

Huwa ċar li l-appoġġ lejn is-saħħa mentali tajba tat-tfal huwa meħtieġ bil-ħsieb li dawn ikunu jistgħu jaħsbu, iħossu, u jġibu ruħhom b'modi li jippermettulhom jaffaċċjaw l-isfidi tal-ħajja. It-tfal li huma mentalment f'saħħithom x'aktarx ikollhom kwalità ta' ħajja għolja u jmorru tajjeb fid-dar, fl-iskola, u fil-komunitajiet tagħhom.

Din il-Politika se tindirizza minn stadju bikri l-isfidi tas-saħħa mentali tat-tfal biex jiġu evitati konsegwenzi serji, bħad-diffikultajiet fl-iskola, il-problemi fir-relazzjonijiet u l-interazzjonijiet soċjali, u riskju ogħla li jiżviluppaw problemi ta' saħħa mentali aktar tard fil-ħajja.

1 L-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa. Reġjun tal-Ewropa. WHO EUROPEAN REGIONAL OBESITY REPORT 2022 (RAPPORT DWAR L-OBEŻITÀ REĠJONALI EWROPEW TAL-WHO TAL-2022). Aċċessat fuq : https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/353747/9789289057738-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2 Università ta' Malta. Substance use in adolescence and emerging adulthood TRENDS, DEVELOPMENTS AND TRANSITIONS 2021 (L-użu tas-sustanzi fl-adolexxenza u l-età adulta emerġenti: XEJRIET, ŻVILUPP U TRANŻIZZJONIJIET 2021). Aċċessata fuq: https://www.um.edu.mt/library/oar/bitstream/123456789/76692/1/Substance_use_in_adolescence_and_emerging_adulthood_trends_developments_and_transitions_2021.pdf

3 MALTA PHYSICAL ACTIVITY FACTSHEET 2021 (SKEDA INFORMATTIVA DWAR L-ATTIVITÀ FIŻIKA F'MALTA 2021). Aċċessata fuq: https://cdn.who.int/media/docs/librariesprovider2/country-sites/physical-activity-factsheet---malta-2021.pdf?sfvrsn=f4a25e4f_1&download=true

4 Camilleri, N., & Sacco, R. 2020. National study on the mental health of children and young people in Malta (Studju nazzjonali dwar is-saħħa mentali tat-tfal u ż-żgħażagħ f'Malta). Aċċessat fuq: https://www.um.edu.mt/library/oar/handle/123456789/92679

Miżuri Proposti

Għajxien Tajjeb għas-Saħħa

Miżura 1.2.1 Tingħata s-setgħa lit-tfal kollha biex ikunu jistgħu jagħmlu eżerċizzju bażiku waħedhom biex jitrawwem stil ta' ħajja tajjeb għas-saħħa filwaqt li tiġi miġġielda l-obeżità.

Miżura 1.2.2 L-iskejjel għandhom jissorveljaw kontinwament l-attività fiżika u s-saħħa fiżika tat-tfal u jinfurmaw lill-ġenituri dwar il-progress ta' wliedhom (bħal f'kull suġġett ieħor).

Miżura 1.2.3 It-tfal kollha fl-iskola primarja għandhom jiġu mgħallma jsuqu r-rota bħala parti mill-pjan biex jitħeġġeġ aktar l-użu ta' mezzi alternattivi ta' trasport.

Miżura 1.2.4 Jiġu żviluppati kampanji estensivi ta' għarfien dwar l-għajxien tajjeb għas-saħħa, bl-użu ta' diversi pjattaformi tal-midja biex jintlaħqu kemm jista' jkun possibbli tfal u adulti. Aktar sforzi huma meħtieġa wkoll biex jiġu miġġielda l-obeżità fit-tfal u l-ambjent obeżoġeniku.

Miżura 1.2.4.1 Tiddaħħal kampanja edukattiva fost it-tfal fl-iskejjel u l-iskejjel preprimarji kontra l-prattiki inġusti u l-abbuż ta' sustanzi fl-isport.

Miżura 1.2.4.2 Titqajjem kuxjenza fost il-ġenituri u l-kustodji dwar modi effettivi biex imexxu lil uliedhom lejn stil ta' ħajja aktar tajjeb għas-saħħa. B'mod partikolari, kif isajru ikliet bnini b'baġit baxx u fl-iskeda impenjattiva tagħhom.

Miżura 1.2.4.3 Jiġi żgurat li l-programmi tal-ikel fl-iskola, bħall-Breakfast Club, iqassmu biss ikel nutrittiv biex jippromwovu drawwiet ta' ikel tajjeb għas-saħħa.

Miżura 1.2.5 It-tfal u ż-żgħażagħ jiġu inċentivati biex jagħmlu użu aħjar mill-faċilitajiet sportivi (inklużi l-gyms) disponibbli għall-pubbliku.

Miżura 1.2.5.1 Jiġu estiżi l-ħinijiet tal-ftuħ taċ-ċentri sportivi.

Miżura 1.2.6 Jinħolqu inċentivi biex titbaxxa l-ispiża ta' għażliet ta' ikel tajjeb għas-saħħa filwaqt li jiżdied l-investiment biex titqajjem kuxjenza dwar ir-riskji tal-konsum ta' prodotti ħżiena għas-saħħa.

Miżura 1.2.7 Jiġu żviluppati inċentivi għar-ristoranti biex joffru menus tajbin għas-saħħa għat-tfal.

Miżura 1.2.7.1 Titnieda inizjattiva pilota biex tingħata ikla waħda tajba għas-saħħa għal kull jum skolastiku fl-iskejjel kollha għat-tfal **kollha**. Meta jiġu vvalutati r-riżultati, għandu jitqies jekk il-miżura għandhiex tiġi estiża għall-iskejjel kollha.

Miżura 1.2.8 Jitnaqqas l-ammont ta' ħin li t-tfal iqattgħu statiċi fuq l-iskrivanija tagħhom matul il-ġurnata tal-iskola u jitfasslu programmi ġodda fi ħdan is-sistema edukattiva biex it-tfal ikollhom aktar ħin ta' attività fiżika.

Miżura 1.2.8.1 Żieda fil-lezzjonijiet tal-Edukazzjoni Fiżika fl-iskejjel. It-tfal għandhom ikollhom sessjoni waħda ta' attività fiżika kuljum.

Miżura 1.2.9 Ikomplu jingħataw inċentivi finanzjarji biex iħeġġu lill-ġenituri jirreġistraw lil uliedhom fi programmi ta' attività fiżika.

Miżura 1.2.10 Jiġu mistiedna aktar ta' spiss coaches minn assoċjazzjonijiet u klabbs differenti biex iwettqu sessjonijiet ta' introduzzjoni u ta' taħriġ fl-iskejjel fil-preżenza tal-għalliema, bil-għan li t-tfal ikunu mħeġġa jsegwu dixxiplina sportiva.

Miżura 1.2.11 Jissaħħaħ il-logħob sportiv bejn l-iskejjel, inkluż permezz ta' parteċipazzjoni usa' fl-Active School Flag Award. Jiġi stabbilit programm nazzjonali għall-attivitajiet sportivi matul il-perjodi tal-vaganzi tat-tfal.

Miżura 1.2.12 Titnieda kampanja skolastika bil-parteċipazzjoni ta' atleti żgħażagħ biex tippromwovi l-benefiċċji u l-valuri tal-attività fiżika u l-isport bħala alternattivi għall-ħin quddiem l-iskrins.

Miżura 1.2.13 L-Atleti Żgħażagħ għandu jkollhom appoġġ sħiħ matul il-vjaġġ edukattiv tagħhom, inkluż psikoloġiku, mediku u nutrittiv. Dawn l-istudenti jeħtieġu ħinijiet aktar flessibbli biex ilaħħqu aħjar mal-istudju u t-taħriġ tagħhom. F'dan ir-rigward, għandu jkun hemm kooperazzjoni akbar bejn l-istituzzjonijiet edukattivi, il-MATSEC, Sport Malta u l-Kumitat Olimpiku Malti biex tgħinhom jegħlbu l-ostakli li qed jaffaċċjaw fil-karrieri paralleli tagħhom.

Miżura 1.2.13.1 Jitwaqqaf programm biex jidentifika dawk l-atleti li għandhom il-potenzjal għal prestazzjoni għolja. Dawn l-atleti promettenti se jingħataw attenzjoni u taħriġ individwali u l-prestazzjoni tagħhom se tkun immonitorjata kontinwament biex tgħinhom jiżviluppaw il-potenzjal sħiħ tagħhom.

Is-Saħħa Fiżika

Miżura 1.2.14 Tissaħħaħ il-funzjoni taċ-Child Development Assessment Unit (CDAU) billi tikkonsolida s-servizzi offruti minn entitajiet differenti f'bini ġdid u adegwat għall-bżonnijiet tal-lum.

Miżura 1.2.14.1 Jiġi estiż kemm jista' jkun is-servizz ta' terapija okkupazzjonali pprovdut mis-CDAU fl-iskejjel. It-tfal se jibdew jirċievu din it-terapija f'ambjent ta' skola u mhux aktar fi sptar, biex iħossuhom inklużi u mhux differenti minn tfal oħra.

Miżura 1.2.14.2 Jitwaqqaf ċentru tas-CDAU f'Għawdex biex jitnaqqsu l-inkonvenjenzi jew kwalunkwe żvantaġġ għat-tfal u l-familji tagħhom f'Għawdex li jużaw dan is-servizz b'mod regolari.

Miżura 1.2.15 Jinfetħu aktar ċentri ta' riżorsi u klassijiet li joffru sapport f'kull kulleġġ f'Malta u Għawdex bil-għan li jiġu indirizzati aħjar il-bżonnijiet individwali tat-tfal b'diżabilità mingħajr ma jiġi sostitwit it-tagħlim fil-klassi ma' tfal oħra.

Miżura 1.2.16 Jiġi intensifikat il-programm ta' screening fost it-tfal f'età żgħira biex jiġu identifikati l-isfidi fiżiċi, intellettwali, soċjali u edukattivi f'konformita' mal-aħjar prattiċi. L-intelliġenza artifiċjali u t-teknoloġija assistiva jistgħu jintużaw mat-tfal b'diffikultajiet fit-tagħlim, imġiba jew diżabilità partikolari sabiex ikollhom ukoll l-aqwa esperjenza ta' tagħlim.

Miżura 1.2.16.1 Tiġi promossa r-riċerka fit-teknoloġija assistiva u l-intelliġenza artifiċjali u jitnieda programm biex tinxtara t-teknoloġija assistiva bħal laptops għal dawk li jużaw il-

Braille u stikek mgħammra b'teknoloġija Bluetooth għal tfal b'diżabilità biex jiġi ffaċilitat l-għajxien indipendenti.

Miżura 1.2.17 Jissaħħu l-miżuri ta' intervent professjonali bikri bbażati fuq evidenza u riċerka biex tiġi identifikata u indirizzata kwalunkwe diffikultà fit-tagħlim kemm jista' jkun kmieni.

Miżura 1.2.17.1 Jiġi żviluppat taħriġ għall-professjonisti tal-kura tas-saħħa ġenerali dwar kif jipprovdu servizz b'approċċ adattat għat-tfal.

Miżura 1.2.17.2 Jibda jiġi offrut is-servizz tal-Learning Support Educators fiċ-ċentri għall-kura tat-tfal biex it-tfal ikunu mħeġġa jilħqu l-potenzjal tagħhom.

Miżura 1.2.17.3 Jingħata s-servizz tal-Learning Support Educators (LSEs) fil-livell postsekondarju għat-tfal li jeħtieġu dan l-appoġġ biex ikomplu l-edukazzjoni tagħhom.

Miżura 1.2.18 Tissaħħaħ il-kooperazzjoni bejn l-iskejjel, il-Fondazzjoni għal Servizzi ta' Ħarsien Soċjali (FSWS) u d-Dipartiment għas-Saħħa Pubblika, fost l-oħrajn, biex jittieħdu l-passi preventivi meħtieġa fl-aħjar interess tat-tfal.

Miżura 1.2.19 Jibdew id-diskussjonijiet fil-livell nazzjonali biex jiġi pprojbit il-bejgħ tas-sigaretti lil individwi li twieldu wara data xierqa miftiehma mill-partijiet ikkonċernati kollha. Dan se jkollu impatt pożittiv fuq is-saħħa tal-ġenerazzjonijiet futuri kollha.

Is-Saħħa Mentali

Miżura 1.2.20 Jiġu organizzati kampanji ta' għarfien dwar is-saħħa mentali tat-tfal.

Miżura 1.2.20.1 Jinħolqu programmi u kampanji li jiġġieldu l-impatti detrimentali tal-midja li turi immaġni ideali ta' persuna u l-impatt tagħha fuq is-saħħa mentali u l-għajxien tajjeb għas-saħħa, b'enfasi fuq il-pożittività tal-ġisem u l-awtostima.

Miżura 1.2.21 Jissaħħaħ is-servizz ta' terapija fid-dar offrut lit-tfal u ż-żgħażagħ filwaqt li t-Taqsima tal-Kura Psikjatrika għat-tfal u l-adolexxenti tiġi rilokata barra mill-Isptar San Luqa f'post aktar adattat.

Miżura 1.2.22 Tissaħħaħ il-preżenza ta' psikologi u persuni li jaħdmu maż-żgħażagħ fl-iskejjel sabiex jgħinu u jappoġġaw lil dawk it-tfal li jkunu għaddejjin minn perjodu ta' ansjetà, stress, rabja eċċessiva jew sfidi ta' saħħa mentali.

Miżura 1.2.22.1 Jingħata taħriġ lill-edukaturi biex ikunu f'pożizzjoni li jagħrfu s-sinjali tal-isfidi tas-saħħa mentali u jġibu dan għall-attenzjoni tal-ġenituri sabiex jaċċessaw għajnuna professjonali għal uliedhom. L-iskejjel jistgħu jkunu punt ta' referenza biex jirreferu lit-tfal għal assistenza professjonali f'waqtha bil-kunsens tal-ġenituri.

Miżura 1.2.22.2 Jiġi żviluppat taħriġ immirat għall-professjonisti li jaħdmu mat-tfal jew għalihom dwar kif jittrattaw l-imġiba ta' sfida, l-aljenazzjoni tal-ġenituri, u t-trawma fit-tfulija.

Miżura 1.2.23 Jitfasslu programmi flimkien ma' skejjel u tim ta' professjonisti multidixxiplinari mmirati biex jindirizzaw l-isfidi li jaffaċċjaw it-tfal. L-iskejjel li qed jirċievu l-akbar numru ta' studenti ġejjin minn ambjent diffiċli se jirċievu allokazzjoni ta' fondi akbar, kif ukoll ir-riżorsi kollha meħtieġa biex jitwettaq dan il-programm.

Miżura 1.2.24 Jissaħħu u jkomplu jingħataw aktar riżorsi lis-servizzi tas-saħħa mentali tat-tfal mingħajr ħlas fil-komunità.

Miżura 1.2.24.1 Titwettaq analiżi fil-fond dwar is-servizzi attwali tas-saħħa mentali tat-tfal, biex tesplora miżuri possibbli biex itejbu s-servizzi eżistenti filwaqt li jiżguraw li r-realtajiet u l-isfidi attwali li jaffaċċjaw it-tfal qed jiġu kkunsidrati.

1.3 Appoġġ għal Ħin ta' Kwalità u Ħin Liberu

L-għoti lit-tfal ta' ħin ta' kwalità u ħin liberu meħtieġ jinkoraġġixxi l-iżvilupp fiżiku, mentali u emozzjonali. Dan il-Qafas ta' Politika jirrikonoxxi li l-logħob mhuwiex suppliment fil-ħajja tat-tfal, u għandha tingħata aktar attenzjoni politika fuq dan is-suġġett, li rari jingħata l-attenzjoni mixtieqa.

It-tfal jistgħu jiżviluppaw rabtiet emozzjonali profondi, iħossuhom apprezzati, u jitgħallmu dwar id-dinja ta' madwarhom billi jqattgħu **ħin ta' kwalità** mal-ġenituri tagħhom u/jew ma' indokraturi oħra[1]. Il-ħin ta' kwalità huwa ċ-ċavetta għal konnessjonijiet sinifikanti.

Min-naħa l-oħra, it-tfal għandhom ukoll id-dritt għall-**ħin liberu**, il-ħin tal-logħob, u parteċipazzjoni mingħajr restrizzjonijiet fl-arti u forom oħra ta' kultura. It-tfal għandhom jiġu mogħnija b'ambjent li jħeġġiġhom jilagħbu u jieħdu gost f'attivitajiet li jarrikkulahom ħajjithom, u li m'għandhomx għanijiet estrinsiċi.

F'dan il-kuntest, dan il-Qafas ta' Politika jħeġġeġ it-titjib tal-opportunitajiet ta' logħob u ta' ħin ta' kwalità għat-tfal kollha bil-ħsieb li:

Tittejjeb is-saħħa mentali: L-involviment f'attivitajiet ta' divertiment u l-ħin ta' kwalità mal-persuni li jieħdu ħsiebhom se jgħinu lit-tfal iħossuhom aktar rilassati u ferħanin, li mbagħad jista' jkollu impatt pożittiv fuq is-saħħa mentali tagħhom.

Jiżdiedu l-ħiliet soċjali: Il-parteċipazzjoni f'attivitajiet ta' divertiment ma' tfal oħra tista' tgħin lit-tfal jiżviluppaw il-ħiliet soċjali tagħhom u jagħmlu ħbieb ġodda.

Jittejjeb l-iżvilupp fiżiku: Attivitajiet ta' divertiment li jinvolvu l-attività fiżika, bħal sports jew logħob fil-beraħ, se jgħinu lit-tfal jiżviluppaw il-ħiliet fiżiċi u l-koordinazzjoni tagħhom.

Jittejjeb l-iżvilupp konjittiv: L-involviment f'attivitajiet ta' divertiment li jinvolvu s-soluzzjoni ta' problemi, bħal puzzles jew board games, jista' jgħin lit-tfal jiżviluppaw il-ħsieb kritiku u l-ħiliet ta' teħid ta' deċiżjonijiet tagħhom.

Tittejjeb il-kreattività u l-espressjoni personali: L-involviment f'attivitajiet ta' divertiment li jinvolvu l-kreattività, bħall-arti jew il-mużika, se jgħin lit-tfal jesprimu lilhom infushom u jiżviluppaw il-ħiliet kreattivi tagħhom[2].

1 Martin, H. 22/07/2020. The importance of spending quality time with your children (L-importanza li tqatta' ħin ta' kwalità mat-tfal tiegħek). Aċċessat fuq: https://www.talentedladiesclub.com/articles/the-importance-of-spending-quality-time-with-your-children/

2 American Academy of Paediatrics. 01/01/2012. The importance of play in promoting healthy child development and maintaining strong parent-child bond: focus on children in poverty (L-importanza tal-logħob fil-promozzjoni ta' żvilupp tat-tfal tajjeb għas-saħħa u ż-żamma ta' relazzjoni b'saħħitha bejn il-ġenituri u t-tfal: enfasi fuq it-tfal fil-faqar). Aċċessata fuq: https://publications.aap.org/pediatrics/article/129/1/e204/31545/The-Importance-of-Play-in-Promoting-Healthy-Child?autologincheck=redirected

Miżuri Proposti

Miżura 1.3.1 Jiġu ppjanati żoni miftuħa ġodda ddedikati għal-logħob u l-ħin liberu tat-tfal. Jintużaw mill-ġdid strutturi mitluqa u abbandunati bħala żoni ta' rikreazzjoni adattati għall-familja biex jipprovdu l-possibbiltà u jinkoraġġixxu lill-familji bit-tfal iqattgħu aktar ħin ta' kwalità u liberu f'żoni oħra minbarra d-dar tagħhom.

Miżura 1.3.1.1 Jinħolqu spazji separati għal tfal ta' etajiet differenti fil-grawnds tal-logħob eżistenti.

Miżura 1.3.1.2 Jiġu identifikati żoni u postijiet li jistgħu jiġu utilizzati bħala spazji miftuħa għat-tfal u l-familji fi ġranet u ħinijiet speċifiċi.

Miżura 1.3.2 Il-kunsilli lokali u komunitajiet oħra jiġu inċentivati biex jippjanaw avvenimenti kulturali lokali għat-tfal (ta' gruppi ta' etajiet differenti) u l-familji tagħhom.

Miżura 1.3.3 Jiżdied in-numru ta' ħarġiet tal-iskola, bħal mawriet f'siti storiċi, avvenimenti kulturali, parks, buddy activities, seminars, u avvenimenti sportivi.

Miżura 1.3.4 Jiżdied il-ħin iddedikat għall-breaks fl-iskola u tingħata aktar importanza lill-ħin liberu, l-attivitajiet u l-konnessjonijiet bejn l-istudenti.

Miżura 1.3.5 L-adolexxenti għandu jkollhom għażla ta' divertiment sikur. Jinħolqu aktar spazji ta' rikreazzjoni bħall-Adventure Park imħabbar ħdejn il-Kumpless Sportiv tal-Kottonera, Ċentri ta' Divertiment u Youth Cafes.

Miżura 1.3.6 Jitkomplew id-diskussjonijiet fuq livell nazzjonali dwar ix-xogħol tad-dar u l-ħin liberu tat-tfal biex nimxu lejn sistema edukattiva mingħajr il-bżonn ta' xogħol tad-dar.

Miżura 1.3.7 Tiddaħħal sistema volontarja tal-viċinat fil-lokalitajiet kollha madwar Malta u Għawdex fejn jiġu organizzati mixjiet ta' siegħa lejn postijiet pubbliċi lokali (inkluż ħin għal-logħob) mill-inqas darbtejn fil-ġimgħa wara l-ħin tal-iskola. Din l-inizjattiva tista' wkoll tingħaqad ma' Klabb 3-16 biex tkun disponibbli għat-tfal li jattenduh. Biex titħeġġeġ l-attendenza tat-tfal, il-parteċipazzjoni tagħhom fil-mixjiet se tkun viżibbli fil-portafoll edukattiv tagħhom.

1.4 Appoġġ għal Ġustizzja Adattata għat-Tfal

It-tfal fis-sistema legali nazzjonali spiss jiltaqgħu ma' esperjenzi ta' adozzjoni, vjolenza, migrazzjoni u divorzju. Ħafna drabi tali proċedimenti jkunu kontenzjużi. Fil-każijiet kollha, it-tfal għandhom ikunu jistgħu jibbenefikaw minn protezzjoni speċjali, jingħataw is-setgħa li jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom u jkollhom l-aħjar interessi tagħhom rispettati.

Dan il-Qafas ta' Politika jappoġġa sistema ta' ġustizzja modernizzata li tadotta approċċ iċċentrat fuq it-tfal. L-iżgurar ta' Ġustizzja Adattata għat-Tfal li tfittex li tiggarantixxi sistema ta' ġustizzja li taqdi lit-tfal kollha huwa fundamentali biex jiġu ssodisfati d-drittijiet tat-tfal. F'dan ir-rigward, huma meħtieġa aktar sforzi biex tiġi żgurata sfera tal-ġustizzja li ma tkunx intimidanti u inkomprensibbli għat-tfal. Barra minn hekk, huwa kruċjali li tiġi evitata kwalunkwe kawża ta' stress bla bżonn li jkollha impatt fuq l-esperjenzi tat-tfal u taffettwa b'mod negattiv il-benessri tagħhom.

Filwaqt li t-tfal għandhom aċċess mingħajr ħlas għal avukat u jkunu infurmati bid-drittijiet tagħhom u d-deċiżjonijiet b'mod li jinftiehem; id-dritt tat-tfal li jipparteċipaw b'mod sikur fi proċedimenti ġudizzjarji u amministrattivi jeħtieġ aktar attenzjoni[1]. Matul il-proċedimenti ġudizzjarji u amministrattivi, huwa imperattiv li t-tfal jingħataw l-appoġġ xieraq minn professjonisti kwalifikati rilevanti, postijiet adattati għat-tfal u informazzjoni addatta skond l-età, ġeneru u diżabilità, b'salvagwardji proċedurali implimentati kif suppost matul il-proċedimenti[2].

Miżuri Proposti

Miżura 1.4.1 Titqajjem kuxjenza dwar id-drittijiet tat-tfal fi ħdan is-sistema ġudizzjarja fuq livell nazzjonali.

Miżura 1.4.1.1 Tiġi organizzata kampanja ta' informazzjoni adattata għat-tfal u titnieda verżjoni ta' liġijiet adattata għat-tfal li jipproteġu l-interessi tagħhom f'każ ta' abbuż, separazzjoni u aljenazzjoni tal-ġenituri.

Miżura 1.4.2 Ikompli jingħata appoġġ lill-adolexxenti vulnerabbli li jqattgħu ħin fil-faċilità YOURS u f'istituzzjonijiet ta' kura alternattiva, biex jingħataw l-għajnuna biex jintegraw lura bis-sħiħ fis-soċjetà.

Miżura 1.4.2.1 Isir investiment fi programmi ġodda ta' tagħlim bażiku biex jgħinuhom jintegraw lura bis-sħiħ fis-soċjetà.

Miżura 1.4.2.2 Isir investiment fi sforzi biex jiġu żgurati relazzjonijiet pożittivi ta' fiduċja u ta' sigurtà emozzjonali tat-tfal ma' dawk li jieħdu ħsiebhom.

Miżura 1.4.3 Il-minorenni mhux akkumpanjati li qed ifittxu kenn għandhom jingħataw appoġġ u protezzjoni, sabiex ikollhom transizzjoni mingħajr xkiel mal-komunità.

Miżura 1.4.3.1 Il-minorenni m'għandhomx jitqiegħdu f'ċentri ta' detenzjoni. Għandhom jinstabu alternattivi xierqa għad-detenzjoni, li jiżguraw li ċ-ċentri magħluqa jkunu biss l-aħħar għażla.

Miżura 1.4.4 Tkompli tevolvi sistema legali nazzjonali li tiffavorixxi t-tfal fejn it-tfal jiġu infurmati kif suppost permezz ta' informazzjoni u lingwaġġ adattati għall-età u għat-tfal dwar id-drittijiet tagħhom u dwar il-proċess.

Miżura 1.4.4.1 Jitrawwem arranġament li jiffavorixxi t-tfal biex tinħoloq narrattiva tat-tfal fl-istadju ta' qabel il-proċess, tittejjeb il-validità evidenzjarja tax-xhieda tat-tfal billi jiġi evitat dewmien mingħajr bżonn u jiġi applikat protokoll ta' intervista bbażat fuq l-evidenza minn intervistatur imħarreġ.

Miżura 1.4.4.2 Tiġi riveduta bis-sħiħ il-proċedura użata quddiem il-Qorti tal-Familja biex ħadd ma jitħalla jtawwal mingħajr bżonn il-proċeduri u tiġi żgurata ġustizzja effettiva u effiċjenti fl-aħjar interess tal-minorenni li jkunu affettwati.

1 L-Uffiċċju tal-Kummissarju Għoli għad-Drittijiet tal-Bniedem tan-NU. 16/05/2019. Il-Kumitat dwar id-drittijiet tat-tfal jeżamina r-rapport ta' Malta. Aċċessat fuq: https://www.ohchr.org/en/press-releases/2019/05/committee-rights-child-examines-report-malta

2 L-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali. N.d. Child-friendly justice: Perspectives and experiences involved in judicial proceedings as victims, witnesses or parties in nine EU Member States (Ġustizzja adattata għat-tfal: Perspettivi u esperjenzi involuti fil-proċedimenti legali bħala vittmi, xhieda jew partijiet f'disa' Stati Membri tal-UE). Aċċessata fuq: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2017-child-friendly-justice-children-s-perspective_en.pdf

Miżura 1.4.5 Aktar riżorsi u tisħiħ tas-servizzi ta' difiża tat-tfal biex jagħtu s-setgħa lit-tfal jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom.

Miżura 1.4.5.1 Jinħatar avukat tat-tfal bi sfond avvanzat fil-psikoloġija tat-tfal, ma' kull tifel u tifla li jkunu għaddejjin minn proċeduri legali, biex jiġu żgurati l-aħjar interessi tat-tfal.

Miżura 1.4.6 Jiġi pprovdut kustodju legali biex jappoġġa lit-tfal u li jqiegħed il-bżonnijiet tagħhom l-ewwel waqt il-proċedimenti sħaħ quddiem il-Qorti tal-Familja.

Miżura 1.4.7 Sforzi ulterjuri dwar soluzzjonijiet leġiżlattivi biex it-terminu "aljenazzjoni tal-ġenituri" jingħata importanza akbar fil-Qrati.

Miżura 1.4.8 Jiġu żviluppati inizjattivi, bħala parti minn pjanijiet ta' azzjoni u politiki kontra t-traffikar, li jagħtu prijorità lill-ġlieda kontra l-bejgħ, il-prostituzzjoni u l-pornografija tat-tfal.

Miżura 1.4.9 Jiġi propost l-użu obbligatorju taċ-Children's House f'Malta biex jiġu kkoordinati l-investigazzjonijiet paralleli kriminali u dwar il-benessri tat-tfal u jsir sforz fil-produzzjoni ta' evidenza valida għal proċedimenti ġudizzjarji billi tinkiseb ix-xhieda tat-tfal. Jeħtieġ li ssir enfasi fuq ir-reġistrazzjoni awdjoviżiva tax-xhieda tat-tifel jew tifla bil-għan li jiġu evitati interrogazzjonijiet ripetuti waqt is-seduti tal-qorti.

Miżura 1.4.9.1 It-tfal vittmi u xhieda ta' vjolenza jingħataw appoġġ u assistenza, inkluż evalwazzjoni u trattament mediku, f'ambjent sikur għat-tfal.

Miżura 1.4.10 Kulħadd jingħata l-opportunità li jerġa' jibni ħajtu kemm jista' jkun malajr, dejjem fl-aħjar interess tat-tfal billi l-Qorti tintrabat b'perjodi ta' żmien fissi biex tiddeċiedi dwar is-separazzjoni, il-kawża, il-kustodja, l-aċċess u l-manteniment tal-minorenni.

Miżura 1.4.11 Tiġi eżaminata mill-ġdid il-liġi tat-tfal bil-ħsieb li jiġu żviluppati pieni aktar ħorox għall-awturi ta' reati sesswali fuq it-tfal b'sentenzi itwal ta' ħabs taħt l-istess kundizzjonijiet bħal reati serji oħra. Pieni bħal dawn jeħtieġ li jkunu sentenzi xierqa skont is-severità tar-reati ta' abbuż sesswali fuq it-tfal.

Miżura 1.4.12 Jitwaqqaf uffiċċju ta' koordinazzjoni fi ħdan il-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal biex tiġi żgurata l-implimentazzjoni xierqa tad-drittijiet tat-tfal, tal-politiki u tal-kollaborazzjoni interministerjali.

Miżura 1.4.13 Tiġi ppromulgata leġiżlazzjoni u mekkaniżmi ġodda biex jipproteġu lit-tfal mill-abbuż mill-ġenituri fir-rigward tal-ħin skedat għaż-żjarat u tal-manteniment rilevanti tat-tfal.

Miżura 1.4.13.1 Jingħata manteniment bażiku lill-ġenitur li jkun qed irabbi lit-tifel jew it-tifla tagħhom waħdu waqt il-proċedimenti legali tas-separazzjoni. Dan se jiżgura appoġġ finanzjarju għat-tifel jew it-tifla sakemm il-proċess legali jiġi ffinalizzat.

Miżura 1.4.13.2 Tiġi stabbilita awtorità bis-setgħa li tidħol fi u tinforza ftehimiet ta' manteniment u tiġbor il-pagamenti direttament mingħand il-ġenitur li ma jkunx konformi (biex tgħaddihom lill-parti l-oħra). Dan jippermetti monitoraġġ aktar dirett tas-sitwazzjoni, u kwalunkwe ġenitur li jirrifjuta li jħallas b'mod inġust ikun soġġett għal penali addizzjonali, inklużi ħlasijiet amministrattivi separati u possibbilment sekwestri jekk jitqies kapriċċuż u mingħajr raġuni ġusta.

Miżura 1.4.13.3 Jiġu ppromulgati liġijiet ġodda biex jippenalizzaw lill-ġenituri li ma jissodisfawx l-obbligi finanzjarji tagħhom lejn l-ispejjeż tas-saħħa u tal-edukazzjoni tat-tfal tagħhom.

Miżura 1.4.13.4 Jiġi emendat il-Kapitolu 16, l-Artikolu 3(b) tal-liġi tal-manteniment biex jinkludi t-tfal li jitwieldu barra miż-żwieġ.

PRIJORITÀ NAZZJONALI 2

L-APPOĠĠ LILL-FAMILJI BIT-TFAL

L-APPOĠĠ LILL-FAMILJI BIT-TFAL

"It-tfal għandhom jikbru f'ambjent ta' familja pożittiv, b'aċċess għal riżorsi suffiċjenti u aċċess għal servizzi (u appoġġ) ta' kwalità, biex il-familji jipproteġu u jieħdu ħsieb it-tfal b'mod adegwat u jrawmu l-iżvilupp tat-tfal"

Il-familja hija l-ambjent naturali għat-tkabbir u l-benessri tat-tfal. "Familja" hija meqjusa bħala magħmula minn żewġ persuni jew aktar li huma marbuta flimkien maż-żmien b'rabtiet ta' kunsens reċiproku, twelid u/jew adozzjoni jew tqegħid u li, flimkien, jassumu r-responsabbiltà għal diversi kombinazzjonijiet[1]. Il-ħajja ta' tifel jew tifla hija affettwata bil-kbir mill-ewwel interazzjonijiet umani, li tipikament huma l-esperjenzi mal-membri tal-familja u/jew mal-indokraturi assoċjati. Il-familja hija wkoll vitali għall-iżvilupp tal-ħiliet ta' soċjalizzazzjoni tat-tfal u biex huma jifhmu lilhom infushom u lin-nies ta' madwarhom.

Ġew identifikati l-għanijiet li ġejjin biex jipprovdu appoġġ lill-familji biex iwasslu għal trobbija ta' kwalità tajba, aċċess għal servizzi ta' kwalità, kif ukoll sigurtà finanzjarja aħjar għal dawk il-familji bl-akbar bżonnijiet. L-objettiv huwa li l-ġenituri (u l-indokraturi) ikunu jistgħu jiksbu l-aħjar riżultati possibbli għal uliedhom filwaqt li jindirizzaw l-isfidi li jistgħu jinqalgħu.

Għanijiet

2.1 Appoġġ għal Ambjent tal-Familja Pożittiv

2.2 Promozzjoni u Faċilitazzjoni ta' Bilanċ Aħjar Bejn ix-Xogħol u l-Ħajja Privata għall-ġenituri

2.3 Għajnuna lill-Familji għal Sigurta' Finanzjarja Aħjar

Diversi dimensjonijiet ta' politika orizzontali għandhom impatt fuq il-familji u t-trobbija, inklużi l-politika dwar il-kura tas-saħħa, l-edukazzjoni, l-akkomodazzjoni, l-impjiegi u l-politiki soċjali[2]. Minħabba dan, approċċ ikkoordinat huwa essenzjali biex jiġu implimentati inizjattivi u miżuri ta' politika li se jkollhom l-għan li jippermettu lill-ġenituri jrabbu b'mod kunfidenti u pożittiv.

1 Spitzer D. L. (2018). Family Migration Policies and Social Integration: United Nations Expert Group Family Policies for Inclusive Societies (Il-Politiki tal-Migrazzjoni tal-Familji u l-Integrazzjoni Soċjali: Il-Grupp ta' Esperti tan-Nazzjonijiet Uniti. Politiki dwar il-Familji għas-Soċjetajiet Inklużivi). Aċċessata fuq: https://www.un.org/development/desa/family/wp-content/uploads/sites/23/2018/05/Family-Oriented-Migration-Policies-and-Social-Integration.pdf

2 Appoġġ effettiv fit-trobbija jista' jkun ukoll mod kif jiġu indirizzati l-impatti negattivi tal-faqar interġenerazzjonali.

Se tingħata attenzjoni partikolari lit-tfal f'kura alternattiva. It-tfal kollha għandu jkollhom l-opportunità li jkollhom ambjent ta' appoġġ, protettiv u li jagħtihom attenzjoni biex jgħinhom jiżviluppaw il-potenzjal sħiħ tagħhom. Meta l-familja tat-tifel/tifla stess ma tkunx tista', anki b'appoġġ, tipprovdi kura adegwata għat-tifel/tifla, l-Istat huwa responsabbli biex jiżgura kura alternattiva xierqa u appoġġ rilevanti, filwaqt li tingħata prijorità lid-deistituzzjonalizzazzjoni tat-tfal, inklużi tfal b'diżabilità.

2.1 Appoġġ għal Ambjent tal-Familja Pożittiv

Il-ħajja tat-tfal hija primarjament iċċentrata fuq l-ambjent tal-familja li jikbru fih u li fih jieħdu ħsiebhom il-ġenituri jew l-indokraturi. Biex it-tfal jirnexxu u jimmassimizzaw il-potenzjal tagħhom, ambjent tal-familja pożittiv huwa essenzjali. Matul l-ewwel snin tal-ħajja tat-tfal, il-ġenituri jinfluwenzaw ir-riżultati tajbin tat-tfal u huma l-pedament għalihom. Bħala riżultat, il-ġenituri jeħtieġu appoġġ f'kull stadju tal-iżvilupp tat-tfal, minn qabel it-twelid, sat-tfulija bikrija u sal-adolexxenza li se jwassal għal ambjent tal-familja aħjar li jsostni l-iżvilupp tat-tfal. F'dan ir-rigward, l-investiment fil-ħiliet partikolarment fil-ħiliet għall-ħajja u tat-trobbija għandu impatt pożittiv fuq il-kwalità tal-ħajja tat-tfal.

Fl-ambjent soċjali u ekonomiku attwali li qed jinbidel kontinwament, l-iżvilupp tal-ħiliet għall-ħajja huwa importanti biex ikunu jistgħu jindirizzaw l-isfidi li jaffaċċjaw il-ġenituri.

Min-naħa l-oħra, l-investiment fil-ħiliet tat-trobbija huwa mistenni jtejjeb il-kapaċitajiet tal-ġenituri biex jipprovdu attenzjoni, protezzjoni u appoġġ psikoloġiku lil uliedhom skont l-età u l-istat tal-iżvilupp.

Ir-Relazzjonijiet

Relazzjonijiet tal-familja pożittivi għandhom ukoll rwol kruċjali fl-**ambjent tal-familja**. Il-ġenituri jaffaċċjaw ħafna pressjonijiet u sfidi differenti li jirriżultaw minn ħtiġijiet u realtajiet li jinbidlu. Mill-ibbilanċjar tax-xogħol u l-ħajja tal-familja għal li jippruvaw jifhmu l-istadji li qed jinbidlu tat-tfulija, il-ħajja tal-familja tgħaddi minn sfidi differenti li jistgħu jpoġġu stress fuq ir-relazzjonijiet tal-familja.

Il-kwalità tal-interazzjonijiet tat-tfal mal-membri tal-familja, mal-indokraturi, mal-edukaturi, ma' sħabhom, u mal-komunità inġenerali hija ċentrali għall-benessri tagħhom. Sabiex jinħolqu l-kundizzjonijiet li jappoġġaw lit-tfal biex jirnexxu kemm fi ħdan kif ukoll barra l-familja, huwa kruċjali li jitrawmu relazzjonijiet tal-familja kordjali u sensittivi.

Is-Sensibilizzazzjoni u l-Informazzjoni

Filwaqt li l-għoti tal-appoġġ meħtieġ biex jitrawmu ambjenti tal-familja b'saħħithom huwa fundamentali, huwa importanti wkoll li jiġi żgurat li dawk li jeħtieġu jew jixtiequ jfittxu l-għajnuna jkunu tabilħaqq konxji tal-appoġġ li huwa disponibbli.

Miżuri Proposti

Miżura 2.1.1 Tinħoloq sistema ċentrali ta' koordinazzjoni li telenka l-iskemi ta' appoġġ, it-taħriġ u l-programmi kollha li huma disponibbli għall-ġenituri. Dan se jevita d-duplikazzjoni tal-isforzi u se jheġġeġ lill-ġenituri jkunu infurmati aħjar dwar l-għajnuna li tkun disponibbli.

Miżura 2.1.1.1 Ikomplu jiġu żviluppati programmi ta' taħriġ (speċifiċi għall-età) għall-ġenituri biex ikunu mgħammra b'ħiliet tal-ħajja u tat-trobbija aħjar. Il-ġenituri jridu jkunu inċentivati biex jattendu l-korsijiet ta' taħriġ.

Miżura 2.1.1.2 Jiddaħħal programm ta' taħriġ għall-ġenituri prospettivi biex jissalvagwardja l-iżvilupp olistiku tat-tfal. Il-programmi u l-interventi użati għandhom jiġu ppruvati li jżidu l-ħiliet, il-kunfidenza u l-kapaċità tat-trobbija; inaqqsu l-istress tal-ġenituri; itejbu l-benessri u l-imġiba tat-tfal; u jżidu t-tgawdija u s-sodisfazzjon tat-trobbija.

Miżura 2.1.1.3 Ikomplu jiġu żviluppati korsijiet xierqa u ddedikati tal-ħiliet tat-trobbija għall-ġenituri u l-kustodji ta' tfal b'imġiba diffiċli.

Miżura 2.1.1.4 Tiġi organizzata sessjoni ta' introduzzjoni mmirata għat-tfal u l-ġenituri ftit jiem qabel il-ftuħ tas-sena skolastika fl-ewwel sena tal-kindergarten u tal-iskola primarja biex it-tfal ikunu jistgħu jiffamiljarizzaw ruħhom mal-ambjent il-ġdid tagħhom u l-ġenituri jifhmu aħjar x' inhu mistenni minnhom u kif jistgħu jgħinu lil uliedhom.

Miżura 2.1.2 Jissaħħaħ aktar l-għoti ta' Terapija tal-Familja b'xejn lill-familji f'diffikultà, b'enfasi partikolari fuq familji bi tfal taħt is-7 snin biex jgħinu fit-tisħiħ tar-relazzjonijiet tal-familja.

Miżura 2.1.2.1 Titwettaq analiżi fil-fond dwar is-servizzi attwali ta' Terapija tal-Familja mingħajr ħlas, biex jiġu esplorati miżuri possibbli biex jittejbu s-servizzi eżistenti filwaqt li jiġi żgurat li r-realtajiet u l-isfidi attwali li jaffaċċjaw it-tfal qed jiġu kkunsidrati.

Miżura 2.1.3 Tiġi żviluppata Strateġija Nazzjonali għall-Kura Alternattiva b'enfasi partikolari fuq id-deistituzzjonalizzazzjoni u l-appoġġ għall-kura ta' wara. Iż-żgħażagħ f'kura alternattiva għandu jkollhom aċċess għal servizzi ekwi, olistiċi, integrati u mfassla apposta li jappoġġaw il-ħtiġijiet li jinbidlu tagħhom u t-triq tagħhom biex isiru adulti.

Miżura 2.1.4 Kampanja nazzjonali ta' għarfien dwar is-servizzi disponibbli li jikkontribwixxu għal ambjent tal-familja pożittiv. Il-Kampanja nazzjonali għandha tenfasizza l-benefiċċji u l-importanza ta' ambjent tal-familja pożittiv ħieles mill-mibegħda u tippromwovi l-valuri tar-rispett u d-dinjità.

Miżura 2.1.5 Jiġu żviluppati soluzzjonijiet effettivi biex jiġi miġġieled iċ-ċiklu tal-faqar interġenerazzjonali fi ħdan il-familji.

Miżura 2.1.6 Jinħolqu programmi għall-integrazzjoni mill-ġdid ta' familji bit-tfal mingħajr dar biex jippromwovu l-għajxien indipendenti u opportunitajiet ta' xogħol.

Miżura 2.1.7 Jiġu evalwati fid-dettall il-fatturi ta' riskju ewlenin għal riżultati ħżiena għat-tfal kif ukoll jiġu żviluppati għodod ta' prattika biex jgħinu lill-professjonisti jidentifikaw u – billi jaħdmu mal-familji – itaffu dawn ir-riskji.

Miżura 2.1.8 Tiġi żgurata l-viżibbiltà ta' familji mhux tradizzjonali (li qed jiżdiedu f'Malta) fil-formulazzjoni kollha ta' politika u inizjattiva, kampanji fil-midja, materjal edukattiv eċċ. Huwa

imperattiv li tingħata spinta lill-aċċettazzjoni tal-familji differenti kollha li minnhom ġejjin it-tfal.

Miżura 2.1.9 Jissaħħu s-salvagwardji legali sabiex fejn ikun fl-aħjar interess tat-tfal, iż-żewġ ġenituri jqattgħu l-istess ħin ma' wliedhom meta ma jkunux qed jgħixu fl-istess dar bil-għan li ma jisseparawx lit-tfal minn xi ġenitur.

2.2 Bilanċ Aħjar Bejn ix-Xogħol u l-Ħajja Privata għall-Ġenituri Li Jaħdmu

Il-familji moderni jiltaqgħu ma' ħafna pressjoni minħabba skedi ta' xogħol/edukazzjoni żbilanċjati. Ġenituri li jaħdmu bi tfal ta' bejn 0 u 4 snin spiss jaffaċċjaw sfidi bħal għejja, stress u dipressjoni[1]. It-transizzjoni minn koppja għal ġenituri hija bla dubju waħda mit-transizzjonijiet ewlenin tal-ħajja li tinvolvi aġġustament kbir, li r-realtà tagħha normalment tolqot ftit wara t-twelid tat-tarbija. Biex tlaħħaq ma' din it-tranżizzjoni hemm għadd ta' sfidi, fosthom iż-żamma u l-kura tal-benessri mentali taż-żewġ ġenituri. L-appoġġ għall-ġenituri li jaħdmu biex jintegraw is-sigħat tax-xogħol u tal-ħajja flimkien biex jinħoloq ċiklu li jaħdem għall-professjoni u għall-familji tagħhom isir għalhekk prijorità.

Minbarra li jiġu inċentivati miżuri favur il-familja li se jirriżultaw f'aktar flessibbiltà għall-ġenituri li jaħdmu, huwa importanti wkoll li jiġu appoġġati l-ġenituri fuq il-post tax-xogħol biex ikomplu jiġu inċentivati l-ġenituri li jaħdmu biex jibqgħu fl-impjieg wara t-twelid tal-ewwel wild tagħhom. Dan imbagħad ikollu impatti pożittivi fuq ir-rata ta' impjieg tan-nisa.

Miżuri Proposti

Miżura 2.2.1 Jiġu żviluppati Linji Gwida Nazzjonali għal Post tax-Xogħol aħjar għall-Ġenituri li se jservu biex joħolqu kuxjenza u informazzjoni fuq livell nazzjonali. Il-Linji Gwida Nazzjonali proposti se jippromwovu ambjent tax-xogħol inklużiv għall-ġenituri u/jew ġenituri prospettivi li jaħdmu. Huwa importanti li tinħoloq kultura li tagħti valur lil bilanċ tajjeb bejn ix-xogħol u l-ħajja privata u li tagħmel lill-ġenituri li jaħdmu jħossuhom komdi fix-xogħol tagħhom.

Miżura 2.2.1.1 Min iħaddem jiġi inċentivat biex jiżviluppa Strateġija għall-Benessri fuq il-Post tax-Xogħol li jkollha fil-mira tagħha l-ħtiġijiet u l-isfidi tal-ġenituri biex tiffaċilita l-ġenitur fuq il-post tax-xogħol permezz tal-għoti tal-appoġġ it-tajjeb; minn gwida lill-ġenituri (li tibda mill-istadji bikrija tal-ippjanar) għal għodod ta' konverżazzjoni għall-managers. Il-kumpaniji jeħtieġ li joħolqu kultura ta' appoġġ għall-ġenituri li jaħdmu tul il-vjaġġ kollu, mil-parental leave saż-żmien li jqattgħu fl-impjieg bħala ġenituri.

Miżura 2.2.2 Jinbeda djalogu fil-livell nazzjonali li jinvolvi l-imsieħba soċjali u l-partijiet ikkonċernati rilevanti dwar l-introduzzjoni tal-għażla għall-ġenituri li jaħdmu bi tfal taħt il-5 snin biex jaħdmu ġimgħa ta' erbat ijiem.

Miżura 2.2.3 Tiġi evalwata l-politika attwali fir-rigward tal-Leave tal-Familja bil-ħsieb li tingħata konsiderazzjoni għall-introduzzjoni ta' aktar politiki favur il-familja u favur il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata għall-ġenituri li jaħdmu bi tfal taħt l-4 snin.

1 "Parenting stress among child welfare involved families: Differences by child placement" (aċċessata fuq https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4498480/ fit-23 ta' Novembru 2022

Miżura 2.2.3.1 Il-leave tal-familja urġenti jiġi estiż minn 15-il siegħa għal 30 siegħa fis-sena. F'każ ta' mard, minflok is-sigħat jitnaqqsu mil-leave annwali, dawn jitnaqqsu mil-leave minħabba mard jekk jiġi ppreżentat ċertifikat mediku tal-persuna dipendenti.

Miżura 2.2.3.2 Min iħaddem jiġi inċentivat biex jinkoraġġixxi x-xogħol mid-dar u arranġamenti ta' xogħol flessibbli għall-ġenituri li jaħdmu bit-tfal sabiex il-ġenituri/il-kustodji jkunu jistgħu jqattgħu aktar ħin mat-tfal tagħhom.

Miżura 2.2.4 Ikompli jiżdied l-investiment f'servizzi għall-kura tat-tfal mingħajr ħlas ta' kwalità għolja u fi programmi ta' wara/qabel l-iskola għat-tfal kollha, billi tingħata prijorità lill-familji bi dħul baxx.

Miżura 2.2.4.1 Tingħata għajnuna lin-negozji li jissussidjaw l-ispiża tal-kura tat-tfal għall-impjegati tagħhom permezz ta' tnaqqis fit-taxxa sa massimu ta' € 35,000.

Miżura 2.2.4.2 Jiġu estiżi s-servizzi Klabb 3-16 u Skola Sajf biex jintlaħqu aktar tfal u jiġi promoss it-tagħlim barra l-ħin tal-iskola.

Miżura 2.2.4.3 Il-ġenituri - inklużi l-ġenituri li jaħdmu jew jattendu l-programmi ta' taħriġ - jiġu involuti fit-tfassil ta' faċilitajiet għall-kura tat-tfal.

Miżura 2.2.4.4 Jiġu estiżi l-prattiki ta' xogħol mill-bogħod f'dipartimenti u entitajiet tal-Gvern fejn in-natura tax-xogħol tippermetti, sabiex is-servizz pubbliku jservi ta' mudell fejn jidħol il-bilanċ bejn il-ħajja u x-xogħol għall-impjegati, b'livelli ta' eċċellenza fejn jidħlu prattiki tax-xogħol flessibbli u xogħol mill-bogħod.

Miżura 2.2.5 Tinbeda Inizjattiva Pilota biex Tistabbilixxi Jum "Ħu t-Tfal ix-Xogħol" biex it-tfal jiġu esposti għal possibiltajiet futuri ta' xogħol u għall-valur tal-edukazzjoni.

Miżura 2.2.6 Tinbeda Inizjattiva Pilota biex tinċentiva lil min iħaddem biex jimplimenta programmi (fejn ikun possibbli, xieraq u fejn jista' jiġi żgurat ambjent adattat għat-tfal) li fihom il-ġenituri jkunu jistgħu jġibu lil uliedhom ix-xogħol kuljum u jieħdu ħsiebhom waqt li jagħmlu xogħolhom.

Miżura 2.2.7 Jinbdew id-diskussjonijiet fil-livell nazzjonali, bl-involviment tal-partijiet ikkonċernati ewlenin, dwar il-benessri tat-tfal b'mod partikolari l-impatt tal-iskola fuq it-tfal u l-familji kemm f'termini ta' kontenut kif ukoll ta' ħinijiet tal-iskola.

2.3 Għajnuna lill-Familji għal Sigurtà Finanzjarja Aħjar

Is-sigurtà finanzjarja ta' familja bit-tfal hija ċentrali u determinant dirett tar-riżultati pożittivi tat-tfal. Matul is-snin il-Gvern implimenta diversi miżuri u inizjattivi bil-għan li jtejjeb is-sigurtà finanzjarja tal-familji.

Ir-riżorsi ekonomiċi tal-familji jinfluwenzaw b'mod qawwi t-trajettorji ta' żvilupp tat-tfal. Ir-riċerka tissuġġerixxi li t-tfal fi djar bi dħul baxx konsistentement imorru inqas tajjeb fuq l-iskali l-iżvilupp konjittiv, soċjali-emozzjonali u fiżiku minn tfal fi djar bi dħul ogħla.[1] L-instabilità tad-dħul x'aktarx tinterferixxi mal-iżvilupp b'saħħtu, b'mod partikolari jekk il-

1 https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7546433/

ġenituri ma jkollhomx ir-riżorsi ekonomiċi jew psikoloġiċi biex iżommu prattiki ta' trobbija u nfiq konsistenti fuq oġġetti li jippromwovu l-benessri tat-tfal.[1]

Minn perspettiva ekonomika, il-ġenituri li għandhom dħul baxx b'mod konsistenti jistgħu jkunu inqas kapaċi jinvestu f'riżorsi li jippromwovu żvilupp b'saħħtu, inkluż ikel nutrittiv u riżorsi li jistimulaw b'mod konjittiv.[2] Huwa rikonoxxut li għadd ta' "ġenituri adolexxenti" jistgħu jeħtieġu appoġġ addizzjonali u mmirat biex jaċċessaw l-edukazzjoni, l-impjieg u l-akkomodazzjoni, u biex jappoġġaw it-trobbija tagħhom stess.

Li jiġi żgurat li l-ġenituri kollha jkunu appoġġati b'mod xieraq biex jieħdu ħsieb it-tfal tagħhom huwa ċentrali biex jiġi massimizzat il-potenzjal tat-tfal għal prospetti aħjar. Dan il-Qafas ta' Politika se jippromwovi aktar appoġġ għad-dħul, kif ukoll opportunitajiet għal aktar edukazzjoni u impjieg, biex ikompli jagħti sigurtà finanzjarja lill-familji bit-tfal.

Miżuri Proposti

Miżura 2.3.1 Appoġġ lill-ġenituri finanzjarjament, permezz ta' benefiċċji u/jew krediti ta' taxxa mtejba

Miżura 2.3.1.1 Jingħata appoġġ finanzjarju lill-ġenituri ta' tfal b'diżabilità billi jingħataw kreditu ta' taxxa ta' €200 fis-sena għal kull wild b'diżabilità.

Miżura 2.3.1.2 Jerġa' jittejjeb il-benefiċċju relatat max-xogħol billi jiżdied b'€50 fis-sena għal kull wild għal erba' darbiet konsekuttivi.

Miżura 2.3.1.3 Il-ġenituri li jaħdmu jingħataw għajnuna billi jiżdied l-ammont li fuqu ma jħallsux taxxa minn €10,500 għal €12,200.

Miżura 2.3.1.4 Il-ġenituri li wliedhom ikomplu l-edukazzjoni tagħhom wara l-età obbligatorja jingħataw għajnuna permezz ta' kreditu ta' taxxa jew għotja ta' €500 fis-sena għal tliet snin. Dawk l-istudenti li jgħixu waħedhom se jirċievu din l-għajnuna fil-forma ta' għotja.

Miżura 2.3.2 Aktar żieda fil-Benefiċċji tat-Tfal. Dħul addizzjonali għandu jkun marbut ma' ġenituri/indokraturi li jattendu programmi ta' taħriġ dwar l-ikel tajjeb għas-saħħa u/jew programmi oħra ta' taħriġ li jappoġġaw il-Benessri tat-Tfal.

Miżura 2.3.3 Jiġu studjati u vvalutati l-effetti tal-benefiċċji relatati mat-tfal bil-ħsieb li tittejjeb is-sistema tal-benefiċċji u jiġi żgurat li l-investiment ikun immirat lejn il-benessri tat-tfal.

Miżura 2.3.4 Jitnieda Proġett Pilota għal "Skema ta' Card għall-Ġenituri Waħedhom" biex ġenituri waħedhom adolexxenti f'riskju ta' faqar u esklużjoni soċjali jingħataw firxa ta' appoġġ u servizzi. L-għan huwa li tingħata għajnuna finanzjarja (b'żidiet fuq il-Kard) għal ċerti oġġetti u servizzi eliġibbli (eż. ikel tajjeb għas-saħħa, prodotti tat-trabi; programmi ta' taħriġ; kotba; servizz tal-internet; eċċ.).

Miżura 2.3.5 Implimentazzjoni tal-Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali għal Garanzija għat-Tfal 2022-2030.

---

1 Ibid.

2 Bradley RH, & Corwyn RF (2002). Socioeconomic status and child development. Annual Review of Psychology, 53, 371–399.

Miżura 2.3.6 Jiġi sostnut l-appoġġ finanzjarju sa €10,000 lil familji li jagħżlu li jadottaw it-tfal minn pajjiżi oħra u ssir ħidma biex tikber il-lista ta' pajjiżi minn fejn l-adozzjonijiet jistgħu jsiru faċilment.

Miżura 2.3.7 Tiżdied l-għotja għall-adozzjoni u togħla għal minimu ta' €500 għal kull wild.

Miżura 2.3.8 Il-flus imfaddla għat-tfal fi pjanijiet ta' tfaddil offruti mill-banek jitħallew jiġu ttrasferiti awtomatikament għal skemi privati ta' pensjoni personali meta t-tfal jagħlqu t-18-il sena.

Miżura 2.3.9 Jiżdied in-numru ta' sigħat fil-ġimgħa li student full-time jista' jaħdem minn 25 għal 30 siegħa filwaqt li xorta jibqa' eliġibbli għall-istipendju.

Miżura 2.3.10 L-istipendji jiżdiedu b'15%.

Miżura 2.3.11 Tiżdied l-għajnuna supplimentari għall-istudenti bi 15% u tiġi estiża l-eliġibilità għal din l-għotja biex tilħaq aktar studenti li ġejjin minn familji bi dħul baxx.

Miżura 2.3.12 Jitwaqqaf fond speċjali biex l-istudenti f'istituzzjonijiet postsekondarji jew terzjarji li jkunu għaddejjin minn perjodu diffiċli f'ħajjithom jingħataw l-għajnuna meħtieġa, inkluż appoġġ materjali immedjat, sakemm ikunu jistgħu jibdew jirċievu għajnuna soċjali jew servizzi oħra.

PRIJORITÀ NAZZJONALI 3

L-GĦOTI TA' AMBJENT AĦJAR GĦAT-TFAL

L-GĦOTI TA' AMBJENT AĦJAR GĦAT-TFAL

"It-tfal għandhom jikbru f'ambjent fiżiku u diġitali sikur li jrawwem żvilupp b'saħħtu, opportunitajiet għat-tkabbir u l-benessri"

L-investiment f'miżuri ta' politika xierqa li jrawmu ambjent adattat għat-tfal, fejn it-tfal huma fiżikament, soċjalment u emozzjonalment siguri, huwa essenzjali biex titwettaq il-viżjoni tal-Gvern li jkun hemm soċjetà li timmassimizza l-potenzjal tat-tfal.

Dan il-Qafas ta' Politika għandu l-għan li jistimula ambjent fejn it-tfal jikbru b'opportunitajiet li huma ffokati fuq il-ħtiġijiet u l-interessi dinamiċi tat-tfal. Biex dan ikun tassew effettiv, il-kollaborazzjoni ta' partijiet ikkonċernati differenti hija meħtieġa.

L-iżvilupp sostenibbli jinsab fil-qalba tal-oqsma kollha tal-politika trażversali li għandhom impatt fuq it-tfal. Ambjent aħjar għat-tfal permezz ta' aktar żoni ħodor, inqas livelli ta' tniġġis, u spazji fiżiċi u diġitali aktar sikuri għandu effett pożittiv fuq is-saħħa tat-tfal, kif ukoll fuq il-benessri soċjali u emozzjonali tagħhom.

Il-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030 identifika l-għanijiet li ġejjin biex jappoġġa ambjent ġenerali aħjar għat-tfal u l-familji tagħhom.

Għanijiet

3.1 Żgurar ta' Ambjent Fiżiku Sigur u Stabbli

3.2 Appoġġ għal Ambjent Diġitali Aktar Sikur

3.3 Protezzjoni Effettiva mill-Vjolenza u l-Kriminalita'

3.4 Trawwim ta' Ambjent Aħjar permezz ta' Attivita' Prosoċjali

L-objettiv ta' din il-prijorità huwa li tistimula ambjent fiżiku u diġitali sikur u tajjeb għas-saħħa li fih it-tfal jgħixu u jinteraġixxu. Kull ambjent għandu jipprovdi lit-tfal b'opportunitajiet għat-tkabbir personali, l-awtonomizzazzjoni u r-realizzazzjoni ġenerali tal-potenzjal sħiħ tagħhom.

3.1 Żgurar ta' Ambjent Fiżiku Sigur u Stabbli

Għall-finijiet ta' dan id-dokument ta' politika, it-terminu "ambjent fiżiku" jirreferi għall-ambjent / kundizzjonijiet esterni (naturali u urbani) li fihom jgħixu t-tfal u li jinfluwenzaw il-benessri tagħhom. Fatturi bħall-arja nadifa, l-ambjent aħdar ta' madwarna, spazji sikuri u żoni urbani[1] aċċessibbli mingħajr it-tniġġis mill-istorbju huma vitali għas-saħħa fiżika u mentali tat-tfal.

Figura 3: Ambjent

Il-Gvern għandu r-responsabbiltà ġenerali li jappoġġa lit-tfal biex jgħixu f'ambjent sostenibbli u tajjeb għas-saħħa. F'dan ir-rigward, l-isforzi tal-Gvern se jkunu diretti lejn l-iffaċilitar u l-promozzjoni tal-aċċess għal spazji ħodor aktar sikuri, toroq pedonali u adattati għas-sewqan tar-rota, billi tiżdied il-koeżjoni komunitarja u tissaħħaħ is-sikurezza tal-komunità.

Dan il-Qafas ta' Politika se jkollu l-għan ukoll li jippromwovi u jikkomunika l-għarfien ambjentali fost it-tfal u l-adulti. It-tfal għandhom jiġu edukati dwar il-benefiċċji marbuta mal-ħarsien tal-ambjent u għandhom jiġu mħeġġa jipprevjenu t-tnaqqis tar-riżorsi billi jnaqqsu l-iskart kif ukoll il-konsum tal-enerġija u tal-ilma, u permezz tal-użu mill-ġdid u tar-riċiklaġġ fost inizjattivi oħra.

Miżuri Proposti

Spazji Miftuħa Pubbliċi

Miżura 3.1.1 Jiġu żviluppati korsiji aktar sikuri għar-roti, sabiex it-tfal jitħeġġu jagħmlu l-eżerċizzju f'ambjent sikur. Dan jagħmilha aktar faċli u aktar sikura għall-adolexxenti biex jivvjaġġaw.

Miżura 3.1.2 Jinħolqu aktar spazji ħodor u miftuħa li jkunu aċċessibbli u inklużivi. Se jitqiesu t-tfal b'kapaċitajiet differenti u ta' etajiet differenti. Dan l-investiment se jissarraf f'parks, proġetti ta' ekoloġizzazzjoni urbana u żoni pedonali f'kull lokalità.

Miżura 3.1.2.1 Isir investiment fi programm ta' afforestazzjoni estensiva u jiġi identifikat sit li fih jista' jitwettaq proġett ta' tħawwil ta' eluf ta' siġar u arbuxelli indiġeni.

Miżura 3.1.2.2 Jiġi żgurat li l-ispazji pubbliċi (eż., mixjiet fin-natura, ġonna, playgrounds u parks) ikunu sikuri għat-tfal kollha.

[1] In line with the Accessibility Standards for All in a Built Environment Regulations (Subsidiary Legislation 413.03 of the Laws of Malta). Accessed at: https://legislation.mt/eli/sl/413.3/eng/pdf

Miżura 3.1.3 Jissaħħu aktar l-isforzi biex tittejjeb il-kwalità tal-arja u jitnaqqas it-tniġġis mill-istorbju għall-benefiċċju tas-saħħa u tal-benessri tat-tfal.

Miżura 3.1.3.1 Jiġu stabbiliti żoni differenti mingħajr karozzi u ġranet mingħajr karozzi matul is-sena kalendarja f'kull lokalità f'Malta u Għawdex. Dan se jtejjeb il-kwalità tal-arja, jgħin biex it-toroq tagħna jkunu aktar adattati għat-tfal.

Miżura 3.1.4 Tiġi estiża l-konnessjoni tal-WiFi sigura f'żoni pubbliċi madwar Malta u Għawdex.

Miżura 3.1.5 Appoġġ lill-kunsilli lokali biex iżidu l-ekoloġizzazzjoni urbana fil-bliet u l-irħula. L-ekoloġizzazzjoni urbana tista' tinkludi t-tqegħid ta' turf, it-tħawwil ta' siġar u fjuri, il-ħolqien u l-manutenzjoni ta' ġonna mal-ħitan, u l-applikazzjoni ta' arti u kuluri f'ambjenti urbani.

Miżura 3.1.5.1 L-iskejjel primarji u l-kunsilli lokali jiġu inċentivati biex iħawlu numru ta' siġar f'żoni differenti madwar il-lokalitajiet kollha f'Malta u Għawdex. Din l-inizjattiva se trawwem aktar għarfien dwar is-siġar u l-arbuxelli endemiċi fost it-tfal.

Miżura 3.1.6 Tiġi riveduta l-leġiżlazzjoni attwali biex jiħraxu l-penali għal persuni li jinqabdu jarmu l-iskart barra. Dan se jnaqqas l-ammont ta' rimi ta' skart barra u jinfluwenza b'mod speċjali l-impatt ambjentali fit-tul.

Miżura 3.1.6.1 Jiġu allokati fondi lill-kunsilli lokali biex jitħallsu speċifikament għall-infurzar tal-liġijiet kontra r-rimi ta' skart barra.

Miżura 3.1.7 Tissaħħaħ is-sistema tat-trasport pubbliku biex issir aktar sikura u aċċessibbli għat-tfal ta' kull età, b'mod partikolari għat-tfal b'diżabilità.

Miżura 3.1.7.1 Ħidma mill-qrib mal-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw il-persuni b'diżabilità, mal-persuni b'diżabilità u l-entitajiet rilevanti biex tiġi żviluppata firxa ta' inizjattivi biex is-sistema tat-trasport tkun aktar aċċessibbli, speċjalment għat-tfal b'diżabilità. It-tfal b'diżabilità għandhom jingħataw is-setgħa li jfasslu flimkien is-soluzzjonijiet ta' mobilità għal trasport urban inklużiv għal kulħadd, biex jindirizzaw il-problemi li huma jaffaċċjaw fl-użu tat-trasport pubbliku.

Postijiet Edukattivi

Miżura 3.1.8 Jitkomplew ir-rinnovazzjoni u l-bini tal-iskejjel madwar Malta u Għawdex fil-ħin. Din l-azzjoni se ssaħħaħ u ttejjeb l-ambjent edukattiv għat-tfal.

Miżura 3.1.9 Jiġu mmodernizzati l-laboratorji tax-xjenza fl-iskejjel biex l-istudenti jirċievu l-ogħla livell ta' tagħlim fix-xjenza, it-teknoloġija, l-inġinerija u l-matematika.

Miżura 3.1.10 Jiġu installati sistemi ta' arja kundizzjonata fil-klassijiet u fil-kmamar tal-persunal tal-iskejjel kollha f'Malta u Għawdex.

Miżura 3.1.10.1 Jitwettaq awditu tal-enerġija kif ukoll jiġi żgurat li jitwaħħlu twieqi bi ħġieġ doppju u iżolazzjoni tas-saqaf fl-iskejjel kollha.

Miżura 3.1.11 Jitkompla l-investiment fil-bini ta' villaġġ studentesk fil-Junior College fl-Imsida biex jiġi pprovdut ambjent ta' tagħlim ferm aħjar li jippromwovi ħajja studenteska attiva.

Miżura 3.1.12 Jinħoloq spazju miftuħ ġdid fil-Higher Secondary School fin-Naxxar, faċilitajiet sportivi ġodda kif ukoll parkeġġ li mistenni jtaffi l-problema tal-parkeġġ fiż-żona tal-madwar.

Miżura 3.1.13 Jiġi ffinalizzat il-bini u l-finituri tal-"Istitut għall-Arti u l-Kreattività" kif ukoll l-"Istitut għas-Servizzi fil-Komunità" bħala parti mill-kampus il-ġdid tal-MCAST f'Raħal Ġdid.

Miżura 3.1.13.1 Isir investiment fit-titjib tal-faċilitajiet sportivi u l-awditorju tal-kulleġġ tal-MCAST f'Raħal Ġdid biex jinkludi wkoll spazju ġdid għall-arti tal-ispettaklu.

Miżura 3.1.14 L-iskejjel kollha jingħataw it-tagħmir meħtieġ bħal liftijiet, rampi, u sinjali bil-braille sabiex it-tfal b'diżabilitajiet differenti jkunu jistgħu jimxu minn post għal ieħor b'mod indipendenti.

Spazji Urbani għar-Rikreazzjoni u għall-Għajxien

Miżura 3.1.15 Jiddaħħlu regoli ġodda fl-ippjanar tal-kostruzzjoni, għall-bini, biex jinkludu żoni jew spazji ħodor.

Miżura 3.1.16 Tissaħħaħ u titwessa' l-eliġibilità tal-Iskema Sens-Ability biex tgħin aktar ġenituri ta' tfal b'diżabilità joħolqu kamra multisensorja fid-dar tagħhom. It-tfal għandhom ħafna x'jibbenefikaw minn din l-għajnuna għax dawn il-kmamar huma mgħammra apposta biex jgħinu fl-iżvilupp tagħhom.

Miżura 3.1.17 Żieda fil-postijiet ta' parkeġġ taħt l-art b'ħafna sulari biex jitnaqqas in-numru ta' vetturi pparkjati fit-toroq.

Miżura 3.1.18 Jinħoloq deterrent għall-kriminalità u jkun hemm viċinati aktar sikuri permezz tal-installazzjoni ta' kameras tas-sigurtà CCTV fl-ispazji pubbliċi u billi tiġi stabbilita ronda tal-pulizija fil-viċinat, anke matul il-lejl.

Miżura 3.1.19 Jiġu żviluppati l-grawnds u l-faċilitajiet sportivi fil-lokalitajiet kollha mingħajr ħlas għall-użu ta' kulħadd.

Miżura 3.1.20 Jitkompla l-investiment f'servizzi u skemi ġodda ta' assistenza personali li jippermettu lill-persuni b'diżabilità jgħixu ħajja attiva fil-komunità.

Miżura 3.1.20.1 Jinfetaħ ċentru komunitarju ġdid fit-tramuntana ta' Malta fejn il-persuni b'diżabilità jkunu jistgħu jirċievu taħriġ speċjalizzat biex jgħixu ħajja aktar indipendenti.

3.2 Appoġġ għal Ambjent Diġitali Aktar Sikur

L-Internet u l-pjattaformi tal-midja soċjali jipprovdu opportunitajiet għat-tfal biex jaċċessaw l-informazzjoni u jibqgħu konnessi. Madankollu, l-ambjent diġitali jipprovdi wkoll għadd ta' mezzi sottili għal theddid online li jista' jirriżulta fi vjolenza, abbuż u sfruttament sesswali, psikoloġiku u emozzjonali. It-tfal vittmi ta' din l-imġiba online x'aktarx jesperjenzaw impatt devastanti fuq is-saħħa mentali tagħhom, b'biża' jew ansjetà qawwija sal-punt ta' iżolament soċjali, abbuż ta' sustanzi, self-harm, jew saħansitra suwiċidju.

Ambjent diġitali aktar sikur ikkaratterizzat minn **normi soċjali pożittivi waqt l-interazzjonijiet online**, jista' jinkiseb billi fost it-tfal titrawwem awtostima b'saħħtu u valuri aktar pożittivi - primarjament ir-rispett, it-tolleranza u l-inklużjoni.

Il-ġenituri u l-edukaturi għandhom rwol sinifikanti biex jostakolaw l-okkorrenza tal-vjolenza online billi jieħdu **miżuri preventivi** u jittrattaw is-sitwazzjonijiet qabel ma jeskalaw. Għarfien u ħiliet imsaħħa dwar iċ-ċibersigurtà u n-normi ċibernetiċi fost il-ġenituri u l-pubbliku ġenerali, speċjalment l-edukaturi, huma essenzjali.

It-tfal u ż-żgħażagħ għandhom ikunu mgħammra bl-għarfien u l-ħiliet biex jidentifikaw u jipprevjenu t-theddid online biex jipproteġu lilhom infushom. B'mod partikolari, it-tfal iridu jiġu ggwidati biex jiżviluppaw il-kapaċità li jiġġieldu kontra kwalunkwe forma ta' theddid online b'mod partikolari hate speech ċibernetiku, il-bullying, il-grooming u l-fastidju sesswali fost l-oħrajn.

It-tfal jistgħu jkunu kemm vittmi kif ukoll awturi ta' theddid online, bil-minoranzi jkollhom riskju ogħla li jkunu l-vittmi. F'dan il-kuntest, anke tfal li jkunu l-awturi għandhom bżonn jiġu appoġġati permezz ta' għarfien u jiġu sensitizzati dwar il-konsegwenzi tal-vjolenza online.

Miżuri Proposti

Miżura 3.2.1 Jiġu stabbiliti standards għall-ħallieqa ta' kontenut għat-tfal biex jiġi żgurat ambjent online sikur adattat għat-tfal ħieles minn konnotazzjonijiet sesswali, vjolenti u ta' mibegħda. L-istandards se jiġu riveduti u aġġornati regolarment kif meħtieġ.

Miżura 3.2.2 Tissaħħaħ l-Unità tas-Cyber Crime u tiġi aġġornata l-liġi kriminali dwar is-cyberbullying, hate speech u r-revenge porn.

Miżura 3.2.2.1 Jingħataw appoġġ kontinwu u mekkaniżmi adattati għat-tfal biex it-tfal ikunu jistgħu jindirizzaw it-theddid online.

Miżura 3.2.3 Titqajjem kuxjenza għat-tfal u l-ġenituri biex ikunu jistgħu jagħrfu l-kontenut online b'konnotazzjonijiet sesswali u vjolenti (inkluż hate speech u cyberbullying) kif ukoll biex ikunu konxji tal-importanza tas-sikurezza fuq l-internet u l-użu tajjeb tiegħu biex jiġu mħarsa d-dinjità u l-privatezza tat-tfal.

Miżura 3.2.3.1 Tiddaħħal l-etika tal-midja bħala suġġett tal-iskola.

Miżura 3.2.3.2 Isiru seminars u workshops dwar l-etika tal-midja (inkluż is-sikurezza fuq l-internet u l-bilanċ fl-użu tat-teknoloġija) li jgħaqqdu lill-ġenituri u l-edukaturi.

Miżura 3.2.4 Jinbeda djalogu fil-livell nazzjonali dwar l-infurzar xieraq tad-dispożizzjonijiet legali dwar ir-reati ta' mibegħda u d-diskors ta' mibegħda online. Id-diskussjonijiet għandhom jiffokaw fuq kif jiġi żgurat ambjent online aktar sikur li jipproteġi lit-tfal, inklużi lill-minoranzi li jiffaċċjaw riskji ogħla, bħal tfal b'diżabilità.

Miżura 3.2.4.1 Isir investiment f'sistema ta' software speċjalizzata li immedjatament tiskopri d-diskors ta' mibegħda online u l-bullying online.

3.3 Protezzjoni Effettiva mill-Vjolenza u l-Kriminalità

L-atti vjolenti u kriminali kontra t-tfal għandhom impatti tul il-ħajja fuq is-saħħa u l-benessri tat-tfal u jostakolaw l-opportunitajiet tal-ħajja. It-tfal li jesperjenzaw il-vjolenza u l-kriminalità fl-ambjent fiżiku tagħhom huma aktar predisposti li jkunu vittma jew awtur ta' abbuż meta jsiru adulti.

Reazzjonijiet ikkoordinati ta' intervent bikri u ta' prevenzjoni huma meħtieġa biex jipprovdu ambjent sigur, stabbli u li jagħtihom attenzjoni li jipproteġi lit-tfal kollha mill-kriminalità, l-abbuż, in-negliġenza u l-isfruttament. Is-sensibilizzazzjoni, ir-riċerka, il-helplines ta' intervent u t-trobbija pożittiva, kollha jservu bħala inizjattivi li jfittxu li jipproduċu spazji fiżiċi u virtwali aktar sikuri. Minbarra diversi forom ta' prevenzjoni u intervent, il-kollaborazzjoni u l-involviment ta' professjonisti differenti bħala parti minn **timijiet multidixxiplinari** huma essenzjali biex jassistu lit-tfal li esperjenzaw il-vjolenza.

Il-Vjolenza Domestika

It-tfal jistgħu jesperjenzaw ħsara u abbuż mill-forom multipli ta' vjolenza domestika li tinvolvi l-membri immedjati tal-familja tagħhom. Kemm il-vittmi diretti kif ukoll/jew ix-xhieda tal-vjolenza domestika jeħtieġu servizzi ta' appoġġ li huma mgħammra tajjeb biex jagħtu reazzjonijiet effettivi u f'waqthom.

Minbarra l-intervent bikri, huma meħtieġa miżuri ta' prevenzjoni biex jiġi żgurat ambjent tal-familja pożittiv b'relazzjonijiet ta' appoġġ u ħieles mill-vjolenza domestika. Is-sensibilizzazzjoni u l-edukazzjoni dwar it-tkabbir personali u r-relazzjonijiet minn età żgħira u tul il-ħajja ta' persuna huma kruċjali biex tiġi evitata mġiba aggressiva fost il-familji bit-tfal.

Il-Kriminalità fil-Viċinat

Kull tifel u tifla jibbenefikaw milli jgħixu f'ambjent tal-viċinat ħieles minn attività kriminali, li tista' tinkludi wkoll vjolenza, abbuż u sfruttament tat-tfal. Dan il-Qafas ta' Politika jqis is-sikurezza tat-tfal bħala prijorità li trid tiġi salvagwardjata mhux biss fi ħdan il-familji u l-ambjent tad-dar iżda billi jipprevjeni u jindirizza l-kriminalità fi ħdan il-komunitajiet fejn it-tfal jgħixu u jieħdu r-rikreazzjoni tagħhom. Miżuri preventivi u ta' intervent għandu jkollhom l-għan primarju li jindirizzaw il-kawżi fundamentali tal-kriminalità fuq it-tfal kif ukoll il-kriminalità kkawżata mit-tfal, inkluża l-vjolenza minn tfal fuq il-ġenituri. Minbarra li jikkawżaw effett detrimentali fuq oħrajn, iż-żgħażagħ involuti f'attivitajiet kriminali għandhom riskju ogħla li jaffettwaw b'mod sinifikanti l-eżiti ta' ħajjithom fil-futur għax ixellfu difirhom mal-liġi u/jew ipoġġu ħajjithom fil-periklu.

Il-Bullying

Il-bullying matul it-tfulija għandu impatt negattiv fuq il-ħajja tat-tfal li qed jgħaddu mill-bullying u l-familji tagħhom. Li tkun xhieda ta´ atti ta´ bullying jista´ wkoll jinfluwenza l-imġiba u d-deċiżjonijiet tal-ħajja tat-tfal.

Minbarra l-bullying ċibernetiku, indirizzat fl-għan preċedenti (3.2), hija meħtieġa aktar azzjoni biex jiġi evitat il-bullying fil-forom l-oħra kollha tiegħu fost it-tfal, kemm jekk fiżiku, verbali u soċjali.

It-tfal u ż-żgħażagħ iridu jiġu protetti milli jesperjenzaw jew jaraw il-bullying kif ukoll milli jiġu involuti f'din il-forma ta' mġiba antisoċjali u vjolenti. It-tfal jistgħu jiġu salvagwardjati primarjament permezz ta' ambjent tad-dar sigur u stabbli li joffri relazzjonijiet ta' mħabba u attenzjoni. Il-ġenituri, l-adulti sinifikanti, u l-komunità usa' għandhom ir-responsabbiltà li joħolqu klima li ma tittollerax jew ma tinkoraġġix il-bullying. Il-bullying għandu jiġi indirizzat ukoll fl-iskejjel, fl-organizzazzjonijiet taż-żgħażagħ, fil-komunitajiet, fuq ix-xogħol, u online.

Miżuri Proposti

Miżura 3.3.1 Jiżdiedu l-għarfien u l-edukazzjoni tal-pubbliku dwar il-forom kollha ta' bullying inklużi l-esklużjoni, l-abbuż fiżiku u psikoloġiku. Din il-kampanja għandha timmira wkoll il-pressjoni mill-pari.

Miżura 3.3.1.1 Jissaħħaħ l-għarfien dwar l-isfruttament u l-abbuż sesswali tat-tfal billi jitfakkar kull sena l-Jum Ewropew għall-Ħarsien tat-Tfal kontra l-Isfruttament u l-Abbuż Sesswali fit-18 ta' Novembru.

Miżura 3.3.2 Jissaħħu s-servizzi fil-komunità, speċjalment għal każijiet b'rabta mal-protezzjoni tat-tfal, il-kenn għall-vittmi tal-vjolenza domestika u l-assistenza lill-vittmi tal-kriminalità. Permezz ta' servizzi xierqa, it-tfal li qed jesperjenzaw sitwazzjonijiet ta' tbatija se jiġu identifikati u assistiti aktar kmieni f'termini ta' prevenzjoni u intervent.

Miżura 3.3.2.1 Jiġu pprijoritizzati t-tisħiħ u l-espansjoni tas-servizzi għal każijiet ta' tifrik tal-familja, abbuż (inkluż l-aljenazzjoni tal-ġenituri) u vjolenza domestika. Biex jiġi indirizzat l-impatt fuq it-tfal minn kriżijiet bħal dawn, se jissaħħu l-istrateġiji ffukati fuq it-tfal, li jvarjaw minn protezzjoni għal programmi infurmati mit-trawma u appoġġ permezz tat-terapija.

Miżura 3.3.2.2 Jiġi żgurat li s-servizzi ta' prevenzjoni u intervent jagħmlu enfasi speċjali fuq il-klijenti nisa, li għandhom riskju ogħla li jesperjenzaw kull forma ta' abbuż.
Miżura 3.3.3 Jitwettqu programmi ta' taħriġ kontinwu għal professjonisti li jistgħu jiġu f'kuntatt ma' tfal vittmi ta' vjolenza domestika fix-xogħol tagħhom, inklużi uffiċjali tal-pulizija, professjonisti tas-saħħa u soċjali, edukaturi u l-ġudikatura.

Miżura 3.3.3 Jitwettqu programmi ta' taħriġ kontinwu għal professjonisti li jistgħu jiġu f'kuntatt ma' tfal vittmi ta' vjolenza domestika fix-xogħol tagħhom, inklużi uffiċjali tal-pulizija, professjonisti tas-saħħa u soċjali, edukaturi u l-ġudikatura.

Miżura 3.3.4 Titwettaq riċerka lokali dwar ir-realtajiet kontemporanji tal-abbuż u l-kriminalità fl-ambjenti tat-tfal, partikolarment id-dar u l-viċinat, biex ikunu jistgħu jiġu fformulati u implimentati politiki dejjem aktar effettivi dwar il-vjolenza u l-effett tagħha fuq it-tfal, iż-żgħażagħ u l-familji.

Miżura 3.3.4.1 Titwettaq riċerka biex jiġu identifikati r-raġunijiet wara l-irtirar tal-vittmi biex tassisti b'mod aktar effettiv lill-vittmi tal-vjolenza, partikolarment il-vjolenza domestika/il-vjolenza minn sieħeb intimu.

3.4 Trawwim ta' Ambjent Aħjar permezz ta' Attivita' Prosoċjali

Dan il-Qafas ta' Politika jagħraf li aspett essenzjali għal ambjent aħjar jinsab fit-trobbija t'uliedna li jkunu konxji li l-ġid komuni huwa t-tħassib ta' kulħadd.

L-imġiba prosoċjali tinvolvi azzjonijiet volontarji ta' kura u li jappoġġaw jew itejbu l-benessri ta' individwu/i oħra jew tas-soċjetà inġenerali, u b'hekk jirriflettu sens ta' responsabbiltà lejn xulxin u lejn l-ambjent estern ta' madwarna.

Dan il-Qafas ta' Politika jirrikonoxxi li azzjonijiet prosoċjali se jwasslu għal kura ambjentali u koeżjoni soċjali aħjar. Biex dan iseħħ it-tfal għandhom bżonn ambjent b'kundizzjonijiet li jrawmu mġiba prosoċjali.

L-Ambjent Prosoċjali: Il-Kundizzjonijiet għal Imġiba Prosoċjali

It-trawwim ta' mġiba prosoċjali fit-tfal hija pedament essenzjali għal kompetenzi, ħiliet u valuri futuri bħall-empatija, it-tolleranza, il-kollaborazzjoni u l-koeżjoni soċjali fost l-oħrajn. Huwa kruċjali li t-tfal jingħataw aktar opportunitajiet u kundizzjonijiet biex jiżviluppaw ħiliet prosoċjali li fl-aħħar mill-aħħar se jkunu ta' benefiċċju għall-ambjent u għas-soċjetà kollha kemm hi.

Dan il-Qafas ta' Politika se jippromwovi ambjent prosoċjali għat-tfal billi jistimula mġiba sana, interazzjoni ambjentali pożittiva u l-evitar ta' riskji u perikli.

Azzjoni Favur l-Ambjent permezz ta' Attivitajiet Prosoċjali

It-tfal iridu jiġu ggwidati minn stadju bikri dwar l-importanza li jieħdu ħsieb l-ambjent. Dan il-Qafas ta' Politika jipprova jinvesti f'miżuri u inizjattivi li jikkontribwixxu biex it-tfal jingħataw is-setgħa biex jipparteċipaw f'attivitajiet li se jwasslu għal azzjoni favur l-ambjent u biex jieħdu ħsieb l-ambjent.

Miżuri Proposti

Miżura 3.4.1 Tingħata importanza akbar lill-edukazzjoni ċivika u l-parteċipazzjoni attiva fis-soċjetà ċivili billi jiġi akkreditat l-impenn tat-tfal f'xogħol volontarju, fis-soċjetà ċivili kif ukoll f'attivitajiet prosoċjali u interġenerazzjonali.

Miżura 3.4.2 Titqajjem kuxjenza fost it-tfal u l-ġenituri/indokraturi primarji dwar il-karatteristiċi u l-benefiċċji ta' mġiba prosoċjali kif ukoll biex tippromwovi l-applikazzjoni ta' azzjonijiet prosoċjali.

Miżura 3.4.3 Appoġġ lill-iskejjel, lill-kunsilli lokali u lill-NGOs biex jorganizzaw u jtellgħu attivitajiet prosoċjali (inklużi attivitajiet interġenerazzjonali).

Miżura 3.4.3.1 Jiddaħħlu Attivitajiet tal-Ġnien fl-iskejjel biex tiġi enfasizzata l-importanza tal-ħarsien ambjentali u jitrawmu d-drawwiet ta' ikel tajjeb għas-saħħa.

Miżura 3.4.4 Jiġu promossi prattiki aktar sostenibbli billi jitħeġġeġ ix-xiri ta' ħwejjeġ użati u riċiklati kif ukoll jiddaħħal xogħol bażiku ta' ħjata fl-iskejjel għat-tfal kollha.

Miżura 3.4.5 L-organizzazzjonijiet żgħar u medji (SMEs) jiġu inċentivati biex japplikaw il-prinċipji ta' Riduzzjoni, Riużu u Riċiklaġġ.

Miżura 3.4.5.1 Jiġu organizzati ħarġiet tal-iskejjel għat-tfal biex iżuru u jsiru sensitizzati dwar organizzazzjonijiet li japplikaw il-prinċipji ta' Riduzzjoni, Riużu u Riċiklaġġ.

PRIJORITÀ NAZZJONALI 4

IT-TISĦIĦ TAL-PARTEĊIPAZZJONI TAT-TFAL

IT-TISĦIĦ TAL-PARTEĊIPAZZJONI TAT-TFAL

"It-tfal għandhom jiġu appoġġati biex jesprimu liberament il-fehmiet tagħhom dwar il-kwistjonijiet u d-deċiżjonijiet kollha li jaffettwawhom, u biex dawn il-fehmiet jitqiesu fil-livelli kollha tas-soċjetà"

It-tfal għandhom korp uniku ta' għarfien dwar is-soċjetà, il-ħtiġijiet u t-tħassib, kif ukoll ideat u fehmiet li joħorġu direttament mill-esperjenzi tal-ħajja tagħhom. Il-parteċipazzjoni tat-tfal fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet hija assi vitali li se tarrikkixxi s-soċjetà. Għalhekk huwa kritiku li tkompli titħeġġeġ il-parteċipazzjoni attiva tat-tfal fis-soċjetà, bħala individwi u bħala grupp.

L-għoti tas-setgħa lit-tfal biex jipparteċipaw b'mod attiv fis-soċjetà huwa prerekwiżit biex naderixxu bis-sħiħ mal-Konvenzjoni tan-NU dwar id-Drittijiet tat-Tfal (UNCRC). L-Artikolu 12 tal-UNCRC jagħti lit-tfal kollha d-dritt li jesprimu l-fehmiet tagħhom liberament u li dawn jitqiesu u jittieħdu bis-serjetà skont l-età u l-maturità tagħhom. L-Artikolu 24 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE jiddikjara wkoll li t-tfal, skont l-età u l-maturità tagħhom, għandu jkollhom l-opportunità li l-opinjoni tagħhom tinstema' f'sitwazzjonijiet li jaffettwawhom.

Dan il-Qafas ta' Politika jafferma li l-parteċipazzjoni tat-tfal hija prinċipali għall-promozzjoni tad-drittijiet tat-tfal, il-bini tal-awtostima tagħhom, u biex jingħataw is-setgħa jieħdu l-kontroll ta' ħajjithom stess. L-għan ta' din il-prijorità nazzjonali huwa li jiġi żgurat li l-politiki u l-programmi jirrispondu għall-ħtiġijiet u l-perspettivi tat-tfal.

Għanijiet

4.1 It-Titjib fit-Tixrid ta' Informazzjoni Mfassla Apposta għat-Tfal dwar il-Liġi, il-Politika u s-Servizzi

4.2 Il-Promozzjoni tal-Parteċipazzjoni Sinifikanti, Inklużiva u Sikura tat-Tfal fost Dawk li Jfasslu l-Politika u l-Professjonisti li Jaħdmu mat-Tfal u għalihom

4.3 Sensibilizzazzjoni dwar il-Parteċipazzjoni tat-Tfal fost it-Tfal u l-Familji Tagħhom

Prijorità Nazzjonali 4 dwar "It-Tisħiħ tal-Parteċipazzjoni tat-Tfal", tidentifika t-tliet għanijiet assoċjati ta' hawn fuq biex tipprijoritizza u tieħu azzjoni biex tiżgura li t-tfal kollha, partikolarment it-tfal vulnerabbli, ikunu jistgħu jeżerċitaw id-dritt tagħhom li jipparteċipaw fit-teħid ta' deċiżjonijiet li jaffettwahom. Biex jintlaħqu dawn l-għanijiet, huwa importanti li t-tfal jingħataw informazzjoni aċċessibbli, drittijiet, kundizzjonijiet u għodod meħtieġa, sabiex ikunu jistgħu jagħmlu għażliet infurmati u jifhmu d-drittijiet tagħhom fis-soċjetà.

4.1 It-Titjib fit-Tixrid ta' Informazzjoni Mfassla Apposta għat-Tfal dwar il-Liġi, il-Politika u s-Servizzi

It-tixrid ta' informazzjoni mfassla apposta għat-tfal huwa l-proċess biex l-informazzjoni ssir aċċessibbli u tinftiehem mit-tfal. Dan jista' jinkludi l-użu ta' lingwaġġ, illustrazzjonijiet, u għajnuniet viżivi oħra li huma xierqa għal-livell ta' żvilupp u għall-kapaċitajiet tat-tfal. L-għan huwa li jiġi żgurat li t-tfal ikunu jistgħu jaċċessaw u jifhmu l-informazzjoni importanti li taffettwa l-benessri tagħhom, bħal informazzjoni dwar is-saħħa, informazzjoni dwar is-sikurezza, u informazzjoni dwar id-drittijiet tagħhom.

L-oqfsa legali u ta' politika nazzjonali ħafna drabi jinkitbu b'mod li huwa diffiċli biex jifhmuhom it-tfal, li jagħmilha ta' sfida għal dawk li jfasslu l-politika u l-professjonisti biex jinvolvu u jikkonsultaw mat-tfal dwar il-kwistjonijiet li jaffettwawhom. Biex tiġi ffaċilitata l-parteċipazzjoni effettiva tat-tfal fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet, huwa essenzjali li tiġi pprovduta informazzjoni lit-tfal f'format li jkun xieraq għall-maturità u l-livell ta' fehim tagħhom, peress li huwa fl-aħjar interess tagħhom.

Dan il-Qafas ta' Politika jenfasizza l-importanza li t-tfal jiġu pprovduti b'informazzjoni li tkun imfassla għall-età u l-isfond tagħhom, ippreżentata b'lingwaġġ sempliċi u b'diversi mezzi kreattivi (bħal vidjows, kotba, kampanji, u għodod tal-web) li huma interattivi u faċli biex jifhmuhom it-tfal. Dan jinkludi li t-tfal jiġu pprovduti b'materjali u servizzi tajbin għat-tfal.

Miżuri Proposti

Miżura 4.1.1 Jinħoloq u jitqassam kontenut informattiv u interattiv għat-tfal fl-iskejjel u fuq pjattaformi diġitali, li jappartjenu għal liġijiet, politiki, u servizzi li jolqtuhom direttament jew indirettament.

Miżura 4.1.2 Jiżdied il-fehim fost dawk li jfasslu l-politika u l-professjonisti li jaħdmu mat-tfal u għalihom tas-sinifikat tad-drittijiet tat-tfal u l-ħtieġa li jiġu pprovduti materjali, ambjenti, u prattiki li huma adattati għall-età u għall-bżonnijiet ta' żvilupp tat-tfal. Se jintużaw workshops u seminars biex jinfurmaw kif il-parteċipazzjoni tat-tfal fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet tista' tkun ta' benefiċċju kemm għat-tfal kif ukoll għall-komunità.

Miżura 4.1.3 Titqajjem kuxjenza fost il-ġenituri u l-indokraturi primarji dwar kif iżidu l-opportunitajiet tat-tfal għall-parteċipazzjoni fl-ambjent tad-dar tagħhom. Bħala parti minn din l-inizjattiva, il-ġenituri għandhom jingħataw is-setgħa li jipparteċipaw fi proċessi ta' teħid ta' deċiżjonijiet li jkollhom impatt fuq it-tfal tagħhom (eż. bordijiet tal-iskejjel) u jappoġġaw l-involviment ta' wliedhom fil-proċessi ta' teħid ta' deċiżjonijiet.

4.2 Il-Promozzjoni tal-Parteċipazzjoni Sinifikanti, Inklużiva u Sikura tat-Tfal fost Dawk li Jfasslu l-Politika u l-Professjonisti li jaħdmu mat-tfal u għalihom

Dawk li jfasslu l-politika u l-professjonisti li jaħdmu mat-tfal u għalihom għandhom rwol kritiku fil-promozzjoni tal-parteċipazzjoni tat-tfal. Biex jinkiseb dan, dawk li jfasslu l-politika jeħtieġ li jiġu pprovduti bil-bini tal-kapaċità u l-għodod meħtieġa, biex jiżviluppaw prattiki u mekkaniżmi ta' parteċipazzjoni tat-tfal li jirrispondu għall-ħtiġijiet, l-aspettattivi u l-isfidi ta' gruppi differenti ta' tfal.

Il-parteċipazzjoni tat-tfal għandha tkun sinifikanti, u għandha ssir f'ambjent sikur, etiku u inklużiv. Dan jista' jinkiseb billi jissaħħu t-taħriġ u l-ħiliet ta' dawk li jfasslu l-politika u l-professjonisti biex jifhmu bis-sħiħ l-importanza tal-parteċipazzjoni tat-tfal u kif jiġu involuti b'mod effettiv it-tfal fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet. Filwaqt li jibni fuq inizjattivi eżistenti, dan il-Qafas ta' Politika jinkoraġġixxi sħubijiet bejn dawk li jfasslu l-politika, professjonisti, u organizzazzjonijiet li jaħdmu mat-tfal biex isaħħu s-sostenibbiltà u l-impatt tal-mekkaniżmi ta' parteċipazzjoni tat-tfal fil-livelli lokali u nazzjonali.

Miżuri Proposti

Miżura 4.2.1 Jiġi integrat il-prinċipju tal-parteċipazzjoni tat-tfal fit-teħid tad-deċiżjonijiet fi ħdan it-tfassil tal-politika tal-Gvern billi jingħataw taħriġ u riżorsi lil dawk li jfasslu l-politika u uffiċjali oħra tal-gvern.

Miżura 4.2.2 Jinħolqu għodod u mekkaniżmi online li se jiffaċilitaw u jippermettu parteċipazzjoni tat-tfal sikura, inklużiva u sinifikanti fit-tfassil tal-politika nazzjonali.

Miżura 4.2.3 Jiġu stabbiliti gruppi mmexxija mit-tfal fi ħdan l-iskejjel biex titrawwem il-parteċipazzjoni tat-tfal fit-teħid tad-deċiżjonijiet f'diversi suġġetti.

Miżura 4.2.4 Jiġu organizzati avvenimenti lokali u internazzjonali regolari biex ixerrdu l-aħjar prattiki fost dawk li jfasslu l-politika u l-professjonisti li jaħdmu mat-tfal u għalihom.

Miżura 4.2.5 Jiġu rikonoxxuti tfassil ta' politika u programmi eċċellenti, kif ukoll individwi li jeċċellaw fl-implimentazzjoni ta' proċessi ta' parteċipazzjoni tat-tfal li jkunu innovattivi, sikuri, inklużivi u sinifikanti permezz ta' "Premju għall-Parteċipazzjoni tat-Tfal" annwali.

Miżura 4.2.6 Tiġi stabbilita għodda ta' evalwazzjoni tal-parteċipazzjoni tat-tfal biex tissorvelja u tevalwa l-effettività tal-attivitajiet li jippromwovu l-parteċipazzjoni tat-tfal.

4.3 Is-Sensibilizzazzjoni dwar il-Parteċipazzjoni tat-Tfal fost it-Tfal u l-Familji tagħhom

Il-ġenituri għandhom rwol kruċjali fil-protezzjoni tad-drittijiet tat-tfal tagħhom billi jieħdu deċiżjonijiet f'isimhom. Biex it-tfal ikunu jistgħu jkollhom impatt fuq ħajjithom stess, huwa importanti li jkollhom kuxjenza u għarfien dwar id-drittijiet tagħhom. Biex id-dritt ta' parteċipazzjoni jkun effettiv, kemm l-adulti kif ukoll it-tfal iridu jkunu konxji minnu u jifhmuh. Għalhekk, huwa essenzjali kemm għall-adulti kif ukoll għat-tfal li jkollhom fehim sod tad-drittijiet tat-tfal, il-kunċett warajhom, u l-kapaċità li jpoġġuhom fil-prattika.

Miżuri Proposti

Miżura 4.3.1 Jinħolqu u jiġu mmaniġġjati inizjattivi ta' għarfien b'ħafna mezzi mmirati biex jedukaw lill-ġenituri u lit-tfal dwar l-opportunitajiet disponibbli għat-tfal biex ikunu involuti b'mod attiv fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet.

Miżura 4.3.2 Jitwaqqaf bord konsultattiv għat-tfal biex iżid il-fehim u l-għarfien dwar il-parteċipazzjoni tat-tfal fost it-tfal, il-ġenituri, l-edukaturi, dawk li jfasslu l-politika, u partijiet ikkonċernati ewlenin oħra bħall-mexxejja tal-komunità.

04

IMPLIMENTAZZJONI, MONITORAĠĠ U EVALWAZZJONI

04

IMPLIMENTAZZJONI, MONITORAĠĠ U EVALWAZZJONI

4.1 Implimentazzjoni

Huwa meħtieġ approċċ koordinat u komplementari permezz ta' fondi nazzjonali u tal-UE bil-ħsieb li jiġu massimizzati l-benefiċċji tal-implimentazzjoni tal-Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030. Il-komplementarjetà bejn **il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej** (SIE) u strumenti ta' finanzjament ċentralizzati oħra tal-UE u nazzjonali se tkun meħtieġa f'diversi oqsma biex jiġu żgurati sinerġiji u koordinazzjoni bejn azzjonijiet differenti.

Fondi tal-UE

Fondi speċifiċi tal-UE saru disponibbli b'mod partikolari biex itaffu l-wirt soċjali negattiv u jippromwovu l-inkużjoni għal kulħadd. Billi jiffokaw primarjament fuq it-tfal u ż-żgħażagħ, il-Fondi tal-UE se jiġu utilizzati għal miżuri li għandhom x'jaqsmu mal-kura tas-saħħa, l-ikliet tajbin għas-saħħa, l-isport u l-edukazzjoni fost l-oħrajn.

Se jingħata wkoll appoġġ għal miżuri li jrawmu l-parteċipazzjoni attiva tat-tfal fil-ħajja ċivika u demokratika u miżuri oħra biex jiġi żgurat aċċess ugwali għal attivitajiet ibbażati fl-iskola bħal attivitajiet artistiċi u kulturali.

L-inizjattivi appoġġati se jkunu konformi mal-Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali ta' Malta għal Garanzija għat-Tfal 2022-2030.

4.2 Monitoraġġ u Evalwazzjoni

Il-"Qafas ta' Politika għat-Tfal 2024-2030: Ninvestu fit-Tfal Tagħna għal Futur Aħjar" huwa pjan koeżiv li għandu l-għan li jippermetti u jagħti s-setgħa lit-tfal biex jirnexxu u jilħqu l-potenzjal sħiħ tagħhom.

Il-kisba tal-għanijiet stabbiliti teħtieġ l-iżvilupp ta' politiki/programmi ġodda u l-implimentazzjoni ta' miżuri identifikati f'diversi setturi. Dan jeħtieġ kooperazzjoni u impenn mill-atturi ewlenin kollha f'diversi livelli.

F'dan il-kuntest, il-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal (MSPC) se jiffaċilita l-kollaborazzjoni trażversali interministerjali biex jimmonitorja u jirrapporta fuq bażi biannwali l-implimentazzjoni tal-objettivi stabbiliti ddefiniti fil-Qafas ta' Politika. Ir-riżultati tal-monitoraġġ tal-implimentazzjoni se jintużaw biex jiġu evalwati r-riżultati tal-politika biex jiggwidaw it-titjib possibbli.

IL-PASSI LI JMISS

IL-PASSI LI JMISS

Dan l-abbozz tal-Qafas tal-Politika tat-Tfal 2024-2030 għall-konsultazzjoni pubblika għandu l-għan li jiddeskrivi l-aġenda tal-Gvern għas-6 snin li ġejjin. Ladarba jiġi adottat se jservi bħala qafas ta' politika ġenerali, li jwassal għal riżultati tanġibbli u konkreti biex jiġi żgurat li kull tifel u tifla jkollhom l-opportunità li jilħqu l-potenzjal sħiħ tagħhom u jgħixu ħajja sigura, b'saħħitha u sodisfaċenti.

F'dan il-kuntest, il-partijiet interessati rilevanti huma mistiedna jipprovdu l-feedback tagħhom fir-rigward tal-Qafas tal-Politika tat-Tfal 2024-2030 sal-21 ta' Diċembru 2023.

Sottomissjonijiet bil-miktub jistgħu jsiru kif ġej:

Is-sottomissjonijiet elettroniċi jistgħu jintbagħtu lil: **research.rpod@gov.mt**

Is-sottomissjonijiet postali għandhom jiġu indirizzati lil:

Direttur Ġenerali
Direttorat għall-Iżvilupp tal-Politika u l-Affarijiet Internazzjonali
Ministeru għall-Politika Soċjali u Drittijiet tat-Tfal
Palazzo Ferreria, 310, Triq ir-Repubblika Valletta

Parteċipazzjoni tat-Tfal

Wieħed mill-għanijiet ta' dan il-Qafas ta' Politika huwa li jippromwovi u jtejjeb il-parteċipazzjoni inklużiva u sistemika tat-tfal.

Konxju tal-fatt li jridu jittieħdu azzjonijiet biex jiġu inklużi b'mod attiv il-vuċi, it-tħassib u r-rakkomandazzjonijiet tat-tfal, il-Ministeru għall-Politika Soċjali qed jistieden lit-tfal kollha biex jissottomettu l-opinjonijiet tagħhom permezz tal-**Empowering Children App:** **https://empoweringchildren.gov.mt/**